

MANJŠINA / MINISTER RUPEL V TRSTU

Poglobiti načela helsinške listine

Kmalu na delu slovensko-italijanska delovna skupina za proučitev medsebojnih odnosov

BOJAN BREZIGAR

TRST - Odnos do manjšin je eden izmed kriterijev demokratičnosti za Evropo; stališča, ki jih evropske institucije osvajajo, izhajajo iz nacel helsinške listine. Osimski sporazum in osimska meja sta prvi rezultat helsinške listine v Evropi; ko torej govorimo o tem, da bi morali Slovenija in Italija »preko Osima« razumemo ta »preko« v smeri uresničenja in poglobitve helsinških nacel. Tako je slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel na srečanju s skupnim predstavništvom slovenske manjšine v Italiji obrazložil odnose med Slovenijo in Italijo na področju manjšinske zascite. Slovenija, je dejal Rupel, ima ob tem jasna izhodišča in je italijanska stran o teh izhodiščih ze obvestila.

Sedaj bo o tem začela razpravljati posebna mešana delovna skupina in v roku dveh mesecev naj bi se pogovori nadaljevali na vladni ravni. O tem je Rupel prejšnji teden govoril z italijanskim kolegom Colombom in skupno sta ugotavljala, da je treba sedaj diskusijo nekoliko »ohladiti«. V zvezi z dokumentom, o katerem je v sredo poročal videmski dnevnik Messaggero Veneto, je Rupel dejal, da gre za delovni osnutek in ne se za uradni dokument, to pisanje pa je ocenil kot umetno ustvarjanje neroveze.

Predstavniki manjšine so s to oceno soglasali in so naglasili, da imajo nekateri desničarski krogi interes, da stalno ohranjajo ta vprašanja v ospredju pozornosti, seveda z nacionalističnimi

mi poudarki. Klavdij Palčić je ta dogajanja ocenil kot ponoven poskus, da pride do poslabšanja odnosov med državama zal na skodo manjšine, ki pa potrjuje svoj interes, da imata Slovenija in Italija prijateljske odnose. Rudi Pavšic je opozoril na nevarnost, da se vzdušje napetosti iz Trsta razširi tudi na videmsko pokrajino, lvo Jevnikar je dogajanje zadnjih dni ocenil kot poskus, da oskodujejo slovensko manjšino, saj ji oporekajo celo pravice, ki jih ze uživa. Viljem Cerno je poudaril, da nekateri italijanski krogi beneskim Slovincem zavidajo dvojezično solo, Ravel Kodrič pa je naglasil, da je mogoče na osnovi ze obstoječih mednarodnih dokumentov pospešiti odnose sodelovanja.

RIM - S posegom predsednika vlade Giuliana Amata se je včeraj zvečer končala v Rimu razprava vsedrjavne skupščine PSI Amato, ki je opozoril na nevarnost, da se fragmentacija in razhajanje italijanskega sistema prevesi v antitezo demokracije, jo pozval, naj deluje na konkretnem terenu upravljanja in apeliral, da se proces spreminjanja spremeni v upanje in ne v katastrofo, je apeliral na obe krili, naj se ne delita na vprašanje volilnega sistema.

Takoj po posegu predsednika vlade so se začele volitve o treh dokumentih, ki so jih predložili Craxijevo krilo, Martellijevo krilo in vmesna skupina Valda Spinija in Ottaviana Del Turca, ki skuša posredovati med nasprotnima taboroma.

Takojšnje sklicanje kongresa, ki naj spemeni politično linijo in prenovi stranko, podpora Amatovi vladi in reforma volilnega zakona so bile temeljne točke pričakovanega posega Claudia Martellija na vsedrjavni skupščini PSI. Pravosodni minister, nesporni lider notranje opozicije je hotel potrditi to svojo vlogo tako z zajetnostjo svojega posega kot tudi z njegovo vsebinsko nabitostjo.

Dober del svojega razmišljanja je Martelli namenil prav reformi volilnega sistema z ugotovitvijo, da je ze sama

PSI / VSEDRŽAVNA SKUPŠČINA STRANKE

Craxi in Martelli preštevata vrste

Amato se je opredelil za Craxijevo stališča

VOJMIR TAVCAR

Claudio Martelli ob prihodu na socialistično zasedanje (Telefoto AP)

pobuda njegovih somisljenikov krepko razmigala politične vode in obenem omogočila konkretno zbližanje med laičnimi levicarskimi silami in konstruktivno soocanje s KD in tudi s Severno ligo. V tem okviru se je Martelli zavzel za dvoturnusni uninominalni večinski sistem s proporcno korekturo, zagovornike proporcne sistema pa ocenil kot zalostne zagovornike starega. Ugotovil je, da je tudi v Italiji dozorel cas za zbližanje med liberalno in socialistično levico, da oblikujeta novo levicarsko gibanje, ki bo sposobno načrtovanja in tudi vladanja». Kar zade-

va stranko pa je zahteval določitev jasnega datuma za kongres, »ki naj poteka na osnovi jasnosti in poštenosti glede članstva«.

Na zasedanju socialistične skupščine so se pripadniki Martellijevega in Craxijevega krila ves dan ostro soocali sicer v dokaj umirjenem tonu, politični usmeritvi obeh kril pa vsebinsko nista bili združljivi.

To sta poskusila Valdo Spini in sindikalist Ottaviano Del Turco, ki sta pozela sicer veliko aplavzov, ne pa političnega odmeva. Bettino Craxi, ki je pozorno poslušal Martellija, je ob tekmecevem zaključku, da ima PSI

samo dve možnosti: prenovitev ali izhiranje, pokazal roge in nato prekrizal prste. Takoj nato pa lastnorčno napisal sporočilo za novinarje, v katerem je poudaril, da je Martelli navedel nekaj načelno pravih stališč, obenem pa navedel vrsto politično zgrešenih stališč, med katerimi možnost, da bi volili cez dve leti.

Po razpravi se je začelo glasovanje in sicer javno. Pri tem naj omenimo, da se je predsednik Amato opredelil, ceprav nekoliko previdno za Craxijevo linijo. V trenutku, ko zaključujemo redakcijo, je glasovanje se v teku.

MOJA BANKA

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Za novo sodelovanje med Italijo in Slovenijo

Tržaški socialisti so na včerajšnji tiskovni konferenci predstavili zanimiv projekt za proste gospodarske izmenjave med Italijo in Slovenijo. Načrt naj bi vključil v nove sporazume med državama.

stran 4

Koliko dijakov pozna Ano Frank?

Sola je na zatožni klopi zaradi nedavnih rasističnih izbruhov v Italiji in drugod po Evropi. Tržaška Rižama bo od danes do nedelje v središču pozornosti italijanskih televizijskih poročil.

stran 4

Sodno obvestilo za Camberja in druge listarje

Tržaško sodstvo je naslovilo na podtajnika Giulia Camberja, na tržaškega župana Giulia Starfieri in na nekatere druge predstavnike Liste za Trst javno sporočilo zaradi udeležbe pri nepooblaščenih javnih manifestacijah, s katero je LpT zahtevala revizijo osimskega sporazuma.

stran 6

Novo pri SDGZ in Kmečki zvezi

Na današnji gospodarski strani objavljamo pomembna obvestila in napovedi iz uradov Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in Kmečke zveze.

stran 10

»Prodajali« dovoljenja za začasno bivanje

Predsinocnjim so v Rietiju aretirali tri policijske funkcionarje, ki so »prodajali« dovoljenja za začasno bivanje državljanom iz dežel, ki niso članice Evropske skupnosti. Tri policijske funkcionarje, ki so delali v uradu za tujce, so aretirali, ko je postalo očito, da bodo z vsimi sredstvi ovirali preiskavo.

stran 16

ŠK Kras slavi 30-letnico obstoja

Športni krožek Kras bo danes v Zgoniku slovensko proslavil tridesetletnico delovanja. Bogata športna dejavnost se je razvila iz skromnih začetkov pred tremi desetletji, danes pa se to društvo lahko pohvali z naslovi državnega prvaka in drugimi uspehi.

stran 20

BERLIN / PROTINACISTIČNE MANIFESTACIJE V NEMČIJI

»Prve« aretacije neonacistov v ZRN ne morejo vrniti zaupanja v sodstvo

Antisemitizem in rasizem se iz zahodne Evrope nevarno širita na Vzhod

BERLIN - Tri dni po zazigalnem atentatu v severnonemskem Moellnu je zvezni generalni pravdnik Alexander von Stahl včeraj v Karlsruheju sporočil, da so aretirali 25-letnega Michaela Petersa, neonacističnega skrajneza iz Gudowa pri Moellnu in drugih deset njegovih pajdasev.

Petersa so z ostalimi aretirali ze predsinocnjim pod obtožbo dveh poskusov umora in dveh zazigalnih atentatov v noci na 6. septembra. Po besedah von Stahla zvezno sodstvo sedaj preiskuje, ce je Peters med krivci za zazigalni atentat 23. novembra v Moellnu, v katerem so zivljenje izgubile tri turške državljanke. Petersa obtožujejo, da je skupaj z drugimi ustanovil skrajnodesničarsko in nacional-socialistično obarvano skupino, ki je 5. septembra načrtovala napad na dom za azilante v Prietzierju (Mecklenburska). Zaradi prisotno-

Levica je za policijo nevarnejša od neonacistov (AP)

sti varnostnih sil so v policiste zagnali dve zazigalni steklenici in se razbežali, svoj podvig pa so poskusili v Gudowu, kjer so v dom za priseljence zagnali pet zazigalnih steklenic. 12. septembra so podoben napad ponovili v Kolowu. Vsi ti napadi so po izjavah von Stahla za las podobni onemu v Moellnu.

Prva konkretna pobu-

da proti neonacistom, na ono v Rostocku je treba zaradi premilih kazni pozabiti, pa ne more za sedaj vrniti zaupanja v nemško sodstvo, se manj pa v nemško policijo. Tisoci, ki so tudi včeraj manifestirali proti nacizmu v številnih nemških mestih, so z ogorčenjem ugotavljali, da je nemška policija zelo odločna, ko je treba onesposobiti nekoliko prebučne anti-

naciste. Ce bi tako odločnost ze v začetku pokazala tudi proti neonacističnim obrbitim glavam, ne bi nemški Zidje romali po informacije k Zidovski agenciji, sinagog in zidovskih pokopališč ne bi strazili policisti.

Z antisemitizmom in rasizmom pa se ne ubada samo združena Nemčija, pojav je prisoten skoraj v vseh evropskih državah, vlade pa mu se vedno posvečajo premalo pozornosti. Tako so na Madzarskem obsodili 48 nasilnezev, ki so z napadi na temnopolte in Rome sirili »skinheadske ideologije«. Po vsemu sodec se je sodnik Andras Vaskuti zbal s pravim imenom imenovati ideologijo, po kateri se zgledujejo madzarski desničarski skrajnezi. Se bolj zaskrbljujoce pa so vesti, da se antisemitizem bliskovito siri tudi na Poljskem, v Litvi in v Rusiji, kjer semitizem istovetijo s komunizmom in s sovjetsko tajno policijo. (voc)

SSG / JUBILEJ MIRE SARDOČ

Drevi Češnjev vrt v Kulturnem domu

Drevi bo v trzaskem Kulturnem domu premierska predstava Cesnjevega vrta ob 40-letnici umetniskega dela Mire Sardoceve. Ob njej nasto-

pajo se Adrijan Rustja, Maja Blagovic, Lucka Pockaj, Vladimir Jurc, Alojz Svete, Stojan Colja, Lidija Kozlovic, Anton Petje, Tone Gogala, Alojz

Milic, Minu Kjuder in Vesna Hrovatin. Za režijo znanega dela Antona Cehova je poskrbel Boris Kobal. Prva ponovitev v soboto. (Foto Krizmancic)

KOMENTAR

Kultura in zavest

VOJIMIR TAVCAR

Profesor Renzo De Felice, avtor monumentalne in tudi sporne biografije o Benitu Mussoliniju, je ob odprtju akademskega leta rimske univerze La Sapienza razmišljal o tem, da obstaja tesna povezava med rasističnimi in antisemitskimi pojavi ter gospodarsko krizo. Razlogi so isti kot v tridesetih letih: rusijo se trdnost in kulturni ter ideološki oporniki, veča se strah, in sicer v najbolj dramatični in obsodbe vredni obliki. Povezava je najbrž preveč vzorčna, preveč mehanična in ne upošteva kopice dejstev: predvsem tega, da so evropske družbe v vseh povojnih letih skušale odmisliiti pojav nacizma in fasizma, pozabiti na ta madež, ki ni samo madež na vesti nemškega ali italijanskega naroda, pač pa na vesti celotnega človeštva. Odmislile so ga zahodne družbe predvsem iz političnih razlogov, ker so bili nekdanji sovražniki 40 let novi zavezniki v boju zoper sovjetski komunizem, zlorabile pa so ga tudi vzhodne družbe, ki so z demonizacijo fasizma zakrivate lastno zgodovino in prikrivale marsikateri zločin.

Zgodilo se je in lahko se ponovi, je v svoji zadnji knjigi zapisal italijanski pisatelj Primo Levi, ki je bil tudi sam v taborišču in v vzgoji in soli videl edino resnično obrambo proti novi fasistični nevarnosti. Te vzgoje pa strukture Vzhoda in Zahoda niso znale prav usmeriti, saj so se klice starih demonov spet pojavile pri mladih, tistih, ki so se rodili v bogati potrošniški družbi, in tistih, ki so se rodili v pred nekaj leti se stabilni real-socialistični družbi. To se je zgodilo po razpadu delitve sveta in ko je primež gospodarske krize krepkeje stisnil te družbene stvarnosti v svoje klesce.

Obseg pojave se ni tolilksen, da bi ga lahko primerjali s tistim v tridesetih letih. Vrednote demokracije so tudi v Nemčiji nedvomno velko bolj zasidrane v zavesti ljudi, manjka pa tisti idejni polet, ki je štirideset povojnih let pomagal ljudem v premoščanju težav. Padec realsocialističnega sistema je razgalil vse tiste slabosti in nedoslednosti zahodnih držav, ki jih je prej obstoj »sovražnika« prikrival, vsekakor pa jim je dajal manjšo tezo od dejanske. S tem se mora spoprijemati generacija brez spomina, ker se v soli pouk zgodovine ustavlja pri prvi svetovni vojni in ker nihče drug ni poskrbel, da bi bile vrzeli zapolnjene in bi mladi izvedeli, kaj se za nekaterimi simboli, morda zanimivimi, skriva.

Toda klice družbene bolezni so se tako razširjene, da je treba hitro, nacrtno in dolgoročno ukrepati z zakoni, predvsem pa s kulturo. In v tem okviru sta vzgoja in izobraževanje prvenstvenega pomena. Evropa mora seveda zahtevati, da Nemčija naredi prvi korak, da skupnim kriterijem in parametrom o inflaciji ter o zadolženosti držav, ki so bili sprejeti v Maastrichtu, dodamo tudi kriterij o obrambi skupnih kulturnih in demokratičnih vrednot. Toda ti kriteriji niso preizkušnja samo za Bonn, pač pa za vse evropske prestolnice in tudi za majhne narode, saj se lahko ponos na novo neodvisno državo v sedanjih razmerah nevarno prevesi čez rob in spremeni v nevaren nacionalizem.

Samo zgrazanje in priloznostna obsodba danes ne zadostujeta več. Treba je osamiti skrajneze in fanatike, predvsem pa je treba spodbuditi široko kulturno akcijo, mladim poglobiti vedenje o preteklosti, ker samo kulturna zavest postavlja trden jez pred sirjenjem nacionalizmov. In k temu moramo prispevati vsi, prav vsi.

VOLITVE

Dramatična miselna igra

SIMON BIZJAK

Ze nemski »železni kancler« Otto von Bismarck je vedel, da je politika umetnost. V skupščini je Frano Supilo leta 1907 grmel, da mora imeti pravi politik poleg debele kože in dobrega želodca tudi čisto vest. Da nihče ni preok v svoji domovini, pa so nas tako ali tako naučili že stari Rimljani. Če strnemo te misli, nam bo takoj jasno, zakaj nekateri strankarski ugledni kandidirajo daleč stran od svoje prave volilne baze oziroma okolja, iz katerega prihajajo.

Najbolj bodeta v oči Marjan Podobnik (SLS), ki se je izognil svojemu bolj popularnemu bratu Janezu (sicer idrijskemu zupanu) in kandidira v tretji volilni enoti (Cerknica, Lj-Čenter, Lj-Vic Rudnik, Lj-Siska, Logatec, Vrhnika), in Vitomir Gros, ki je, potem ko je umaknil predsedniško kandidaturo, nasel »zavetje« v drugi volilni enoti (Ajdovščina, Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Nova Gorica, Piran, Postojna, Sezana, Tolmin). Primera dokazuje, da so volitve zapletena in dramatična miselna igra, v kateri velikokrat odloča pragmatična preračunljivost strank, da znajo postaviti kandidata v volilno enoto oziroma okraj, v katerem bo lahko iztržil kar največ.

Kot se pričakuje, bo večina volilcev glasovala za določeno stranko posredno, torej prek kandidata, ki ga najbolj pozna. Zato se stranke, ki so v eno volilno ento uvrstile preveč »močnih« imen, očitno niso najbolj znele. To se posebej velja za tiste manjše stranke, ki so skoncentrirale najmočnejše adute v eni sami enoti, kjer nimajo pravih možnosti, da bi bili izvoljeni v državni zbor. Pa tudi »veliki« imajo v nekaterih enotah preveč medijsko znanih imen, da bi lahko vsi računali na mesto v parlamentu. Tako se bodo v prvi volilni enoti (Idrija, Jesenice, Kamnik, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Trzin) spopadli dr. Slavko Gaber, Zoran Thaler in dr. Bogomir Kovac na listi LDS, dr. Peter Vencelj, Ignac Polajnar in Ivan Oman na listi SKD...

Seveda »gnea« bo v tretji volilni enoti, kjer je SSS predlagala Boruta Sukljeta, mag. Dušana Semolice, Jožeta Smoleta, Iva Daneva, Zdržena lista dr. Cirila Ribičiča, dr. Rada Bohinca, mag. Janeza Kocijanciča, DS mag. Igorja Omerza, dr. Dimitrija Rupla, Ljerkko Bizilj, LDS dr. Pavla Gantarja, Viko Potocnik, Janeza Kopaca, Zeleni Slovenije dr. Huberta Pozarnika in dr. Petra Tanciga... Tu pa so se dr. Bogdan Oblak - Hamurabi (LDSS), dr. Rajko Pirnat (ND in GS), Zmago Jelincic (SNS), Marjan Podobnik in Zarko Petan (SLS). Zares elitna družba, iz katere bodo nekateri izpadli zaradi prehude konkurence, čeprav bi imeli v nekaterih volilnih enotah skoraj zagotovljen sedež v parlamentu.

To seveda velja le, če se bodo volilci ujeli na limanice medijske razvpitosti kandidatov. Če bodo ravnali drugače, bodo zmagovali »outsiderji«, kar bo samo dokaz, da imajo Slovenci visoke politike že čez glavo zadosti. Če pa je tako, strankam ne bo pomagala se tako premisljena propaganda, retorika in volilna kombinatorka.

Vodoravno: 1. fizik in astronom, ki je uvedel razdelitev temperaturne skale na sto stopinj; rodil se je na danesnji dan leta 1701 (Anders), 8. vojaško pristanisko in industrijsko mesto v severozahodni Španiji, 10. ameriška pop pevka (Sade), 11. rimska utezna mera in denarna enota, 12. hrvatska filmska igralka (Nina, anagram REKA), 14. francoska pisateljica, Chopinova prijateljica (George, "Indiana"), 15. ime italijanskega dramatika Foja, 17. močan, predirljiv glas, 18. zleba za spravljanje lesa v dolino, 20. avtomobilska oznaka Kotorja, 21. začetnici slovenskega pesnika Strniša, 23. pristanisko in industrijsko mesto na Krimu (anagram KREC), 25. veletoč v zahodni Evropi, 27. zemljevid, 30. stara prestolnica Severne Babilonije, 32. oglikovodik z dvema dvojnima vezema v molekuli, 33. podolgovat plod z več semeni, obdanimi z luscinjo, 35. žil duh pri starih Slovanih, 36. finski arhitekt (Eero), 38. domovina fizika in astronoma pod 1. vodoravno.

Navpično: 1. vedno zeleno, macesnu podobno drevo s trpeznim lesom, 2. francoski nadrealistični pesnik (Paul, "Oblicje miru"), 3. začetnici nemškega filozofa Feuerbacha, 4. kurir, 5. perunika, 6. popis podlozih posestev ter obveznosti podloznikov do zemljiškega gospoda, 7. klin, ki se vtakne skozi soro, da veže z njo zadnji del voza, 9. ime slovenskega opernega pevca Korošca, 10. starogrski potujoči pevec, 13. ime ameriškega igralca Douglasa (anagram KRIK), 16. majhno oko, ocesce, 19. mesto v zahodni Romuniji, 21. nemki pisatelj družbenokritičnih romanov (Günter, "Pločevinasti boben"), 22. zastopnik skrajnih, doktrinarnih stališč v politični stranki, 24. temno rjava zuzelka, ki živi na travnikih, muren, 26. zastarelo naziv za čud, 28. zadetek treh števil pri tomboli, 29. star Slovan, 31. francoski slikar, ilustrator Biblije (Gustave, anagram RODE), 34. dlakasta koža mladih kozlicev, 37. začetnici kamboskega politika Sihanuka.

Simon Bizjak

RAZMIŠLJANJE

Nekaj temeljnih zablod o demokraciji

SVETLANA SLAPŠAK

Demokracija je volja večine; če bi bila res, bi bile volitve vsak dan, in če bi res zaupali sposobnosti večine, ne bi bilo neposredne represije nad državljani med volitvami, ko je prepovedano točenje alkohola, nošenje orožja, izražanje političnih prepričanj, javni nastopi itd. To je minimum pogojev za racionalnost, ki jih zagotavlja državna oblast, vsaj na tisti tvegani dan, ko je volja večine uporabljena kot tehnični postopek, da zagotovi funkcioniranje aparata. Aparat preostala stiri leta ali dve oziroma leto dni, izključno varuje posameznika in manjšino pred večino, torej pred tako razumljeno demokracijo. Se en primer nezadostnosti volje večine je tudi institucija referendum, ki je v razvitih državah uporabljena samo za manj pomembna vprašanja določenega javnega interesa, brez pomembnih političnih posledic: praktično namreč ni možnosti, da bi v katerikoli od teh družb organizirali (čeprav taksi predlogi so) referendum ali plebiscit o smrti kazni, prav zato, ker je izid vnaprej znan. V tem primeru je večina po nekem tistem soglasju pojmovana kot nepristojna, oziroma nevarna za posameznika in manjšino.

Na volitvah zmeraj volijo najboljše; to sploh ni nujno, niti ni cilj. V manjših družbenih skupnostih z neposredno demokracijo (atenska demokracija, mestna uprava ponekod v Evropi, alternativne družbe, studentsko gibanje) so uporabljali volitve s kocko, način, ki predpostavlja, da je vsak državljan ne samo primeren, ampak tudi dolžan ukvarjati se s politiko in

demokraciji: demokracija je zenska, mlada in neizkušena, mitični narod ali politik pa prihaja k njej kot patriarhalni moški, ki z ius primae noctis dobi vse pravice, mimogrede pa tudi pravico do razpolaganja z njenim premoženjem. In pri vsem tem »mlada demokracija«, ker pač ni izkušena, najraje molči, saj bi sicer utegnila postati »pocestna demokracija«. Na prejšnjih volitvah je bila na enem od plakatov simbolično predstavljena mlada zenska v belem, ki nam kaže hrbet (brez obraza pomeni tudi brez značaja), ki prihaja skozi vrata (inicijacijski) v prostor svobode (?). Sled takšnih fantazem je tudi običajno izražanje otrok in otroških likov v predvolilnih kampanjah. Ko se je Kučan slikal v predvolilni kampanji s svojim ogromnim crnim mackom, se je neposredno uprl fantazmi »nedolznosti«.

Zasluge za demokracijo; so prvi razlog, da kdo ni voljen na naslednjih volitvah, saj se samo omemba zaslug za demokracijo pomeni »investicijo« kandidata zunaj realnih projektov in nalog. V atenski demokraciji ali angleski v novejši dobi, zmagoviti vojskovodje po zmagah praviloma niso bili izvoljeni, ker jim je država ponudila možnost, da se sami ozdravijo od lastne slave. Antični zgodovinski viri poročajo, da jih je doberšen del prav takrat prešel v sovražni tabor.

»Ostrakizem« v negativnem pomenu; je nedvomno spadal med hudo koristne demokra-

tične institucije, saj se je volilno telo opredeljevalo o kandidatu, ki ni bil določen vnaprej. Vsakdo je pač napisal ime tistega, ki se mu zdel najbolj nevaren za demokratični ustroj države (ime potencialnega tirana). Celo če so »ostraka« iz atenske agore včasih dvomljivo pričevanje - ker je mnoga imena izpisala ista roka, kar pomeni, da je nekdo ponudil svoje pisarske usluge zapisovanju imen oziroma ponaredil glasovno - bi utegnil ostrakizem se zmeraj ostati idealno sredstvo za reševanje notranjih strankarskih nesporazumov in učinkovito sredstvo proti nevarnim koalicijskim.

Socenje kandidatov; s tem postopkom se tako uspešno volilno telo v posredni demokraciji končno obcepi v položaju opazovalca s ponizevalno možnostjo, da vzklja na kakšnem shodu, maha z zastavico ali drugim simbolom in potem odvrže ta neindividualiziran papir v leseno skrinjico. Razvoj retorike bi vsekakor morali spodbuditi z uvedbo vsaj ene institucije javnega govora in volilnega teleasa, ki ni vnaprej opredeljeno: forum državljano, tribuna... kot v Hyde Parku.

Strah pred pozitivno segregacijo; ta je neposredno kriv, da je danes v politiki manj zensk kot pod preziranim prejšnjim režimom. Ta strah je tako hud, da se v javnosti praktično niti enkrat ni postavilo vprašanje demokracije odločanja znotraj novih družbenih skupnosti, kakršni so begunci. Posredno izhaja ta strah

iz koncepta demokracije kot volje večine in segregacijskega koncepta politike in politikov. Ko so izvoljeni, vstopijo v svet, v katerem ni več prostora za volilce. Pozitivna segregacija se prav tako nanasa na medijsko navzočnost ljudi, ki predlagajo izrazito antihumane projekte: samo za primer, francoska TV prikazuje samo Le Penove javne trike, ki jih je precej, oziroma raziskave o njem.

Opredeljevanje za in proti; zelo veliko ljudi v mladih družbah in veliko konzervativcev v starih pojmuje - iz različnih razlogov - zoperstavljanje mnenj o določeni stvari kot izraz demokracije. Veliko je vprašanih, ki so zunaj tega retoričnega postopka, povezanega z učnimi vajami kakega odvetnika, od antike do danes. Samo za prime: večina občutljivih vprašanj se nanasa na človekove pravice in na možnost nasilja večine nad manjšino. In vendar ni evropske države, ki bi dopustila javno razpravo za in proti koncentracijskim taboriščem, rasizmu, nasilju nad tujci ipd. Slovenska javnost bi se morala počasi navaditi tudi na to, da vprašanje beguncev ni vprašanje za in proti: k temu bi mogoče prispeval blešec primer britanske javnosti, ki je Johnu Majorju in njegovi vladi, po neverjetni svinjarji s 176 bosanskimi begunci, napovedala vojno. In kjerkoli se je pri takšnem vprašanju treba opredeljevati za in proti, steje takšno opredeljevanje za znamenje popolne nesposobnosti vlade, da bi uganila razpoloženje večine. Seveda pa je bilo za takšno oblikovanje misljenja večine potrebno dolgotrajno delo pri vzgajanju javnosti.

MOJE MNENJE

Kaj nam razkriva Razkrižje

PETER BOZIC

Edvard Kocbek mi je nekaj let pred svojo smrtjo pripovedoval o svojih spori s Cerkvijo, ki so se začeli že v času njegovega študija teologije in se tu močno poglobili zlasti v času narodnoosvobodilnega boja. Po vojni, ko je bila Cerkev duhovna opozicija, so se umaknili njegovemu sodelovanju s katoliškim intelektualnim krogom (Nova pot itd.), prvih demokratičnih volitev in ponovnega vstopa Cerkev v družbeno življenje pa zal ni docakal. Temeljni razlog je od vsega začetka videl v katoliškem univerzalizmu slovenske Cerkev, ki je temu niverzalizmu popolnoma podrejala nacionalne interese.

Protikomunizem je bila samo ena od oblik tega zanemarjanja osvobodilnih težej slovenskega naroda v času narodnoosvobodilne vojne. Po Kocbekovem mnenju je imel tu katoliški uni-

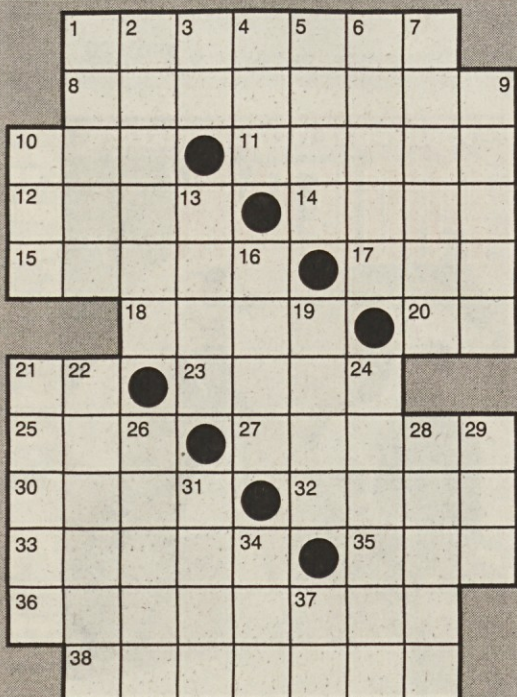
verzalizem slovenske Cerkev najbolj negativne posledice. Podobno je bilo s komunistično univerzalizistično ideologijo. Ta si je na podoben način podredila narodnoosvobodilni boj in zlasti pogubno uveljavljala svoj internacionalizem pred vitalnimi interesi slovenskega naroda v povojnem času diktature proletariata, državnega terorja itd. Tako je bil slovenski nacionalni interes z obeh strani potisnjen na margino celotnega dogajanja. V tem trenutku razkriva identično stanje zaplet v Razkrižju. To vprašanje ni novo, vendar je bilo ves čas podrejen skupnim, višjim interesom slovenske in hrvaške Cerkev. Ob primeru Vide Zabot, je slovenska Cerkev avtentičen nacionalen interes tako zapostavila, da je morala sestra Zabot zaradi opravljanja verske službe v slovenscino za zagovor v Rimu. To potrjuje

zgoraj zapisano. Nadnacionalen skupen interes obeh Cerkev je motila vztrajnost vernikov iz Razkrižja, ki jim je jezik enako pomemben kot vera. Seveda pa ni presenetljivo, da je dal Rim podporo Razkrižjanom, saj so glede uporabe jezika pravila v Cerkvi že stoletja ne samo spoštovana, temveč tudi stroga. Kot zanimivost naj povem, da (razen izjem, temeljito upravičeni!) menih ne more v Kartuziji postati prior, če ni iste narodnosti kot je dežela, kjer je Kartuzija. Vsi tuji v samostanu se morajo tudi obvezno naučiti domačega jezika, čeprav ga zaradi strogosti reda sploh ne potrebujejo veliko. Kratkotako, slovenska Cerkev je po svojem značaju tako ideološka, da krši norme, ki jih vesoljna Cerkev strogo upošteva. Tako jih je kršila v času Kocbekovega študija, v času NOB in krši jih

zdaj, ko je enakovredno z drugimi stopila v slovenski družbeni prostor. K temu sodijo seveda tudi druga znamenja: izjava Skofovske konference o solstvu, pomeni neposredno vpletanje Cerkev v politično sfero, dvoumne govornice v predvolilnem obdobju itd.

Razkrižje nam razkriva, kako se v Cerkvi obnavljajo vzorci, ki so že v preteklosti dajali silno negativne rezultate. Nazadnje lahko predstavljamo Cerkev npr. na okroglih mizah na TV govorijo se tako lepo, pa je njeno ravnanje večkrat povsem drugačno - škodljivo za samo Cerkev in njene vernike.

Neposlušnost, vernikov proti lastni slovenski Cerkvi, ki je interese slovenstva spet podredila nekim višjim interesom in ciljem je posledica upora proti raznarodovanju cerkvenega bogoslužja.

Danes zvečer
bo v SSG Trst
premiera
drame
A.P. Čehova
Češnjev vrt.

Gledalska in filmska igralka Mira Sardoc letos praznuje 40-letnico svojega dela. Leta 1952 je namreč zacela svojo gledališko pot v Mariboru, leta 1975 pa se je preselila v Trst, tako da letos hkrati praznuje tudi 35-letnico igralskega dela na tržaskih odskih deskah. Za svoje igralske dosežke je dobila vrsto priznanj in nagrad, lani pa Borstnikov prstan za življenjsko delo.

V Sloveniji gledaliskih jubilejev menda ne praznujejo več. Kako sami gledate na takšno praznovanje?

Zame je jubilej predvsem gledališki praznik, tudi praznik občinstva in sploh kulture, zato mislim, da bi ga morali tudi praznovati v gledališču.

Letos praznujete tudi 35 let svojega dela v tržaskem gledališču. Na kaj se najraje spomnite danes?

Svojega prihoda... V Trstu je bila tedaj strašna revščina, bili so brez dvorane, brez vsega, hkrati pa so imeli nekaj velikega: ansambel, ki se je zavedal, da mora slovenskim ljudem vsaj delno nadomestiti tisto, kar jim je v petindvajsetih letih odzval fasizem. Tako smo potovali od vasi do vasi, igrali ljudem, se z njimi pogovarjali in mednje prinašali ta naš

čudoviti jezik, tako da so se začeli tudi sami ponosno zavedati njegove lepote.

Ze leta 1973 ste igrali Ranjevsko, za to vlogo ste dobili tudi Borstnikovo nagrado. Ste si jo tudi sami želeli spet igrati?

Ker sem bila pripravljena na to, da bom proslavljala 35-letnico svojega dela, kot je pri igralkah v navadi, so se moje želje res vrtele okrog Čehova.

Sploh pa mi ni prislo na misel, da bom po 19 letih spet igrali Češnjev vrt in da mi bodo dodelili to vlogo.

Zato sem bila toliko bolj vesela, ko mi je umetniški vodja Miroslav Košta sporočil odločitev Upravnega odbora, saj se v sanjah nisem verjela, da bi me lahko doletela taka sreča.

Zakaj imate radi prav Čehova in njegov Češnjev vrt?

Pri Čehovu ima vsaka misel, vsak zakaj - svoj zato, vsak zato pa svoj zakaj, tako da mu nikoli ne prides do konca, nekaj neskončnega je v njegovem raziskovanju človeške duše...

Mislím, da je Češnjev vrt nekakšen simbol otroštva, ki se ga nikoli ne moremo znebiti, čeprav se ga vedno otrešamo.

Zaradi svoje lepote

Jubilej Mire Sardoč

IVANKA HERGOLD

nam namreč zbujajo preveč lepe spomine, ki pa nas zdaj, ko otroštva ni več, navdajajo z žalostjo.

Kako se je v devetnajstih letih spremenil vas odnos do te drame in do vloge Ranjevske, ce se pač je?

Mogoče je bila Ranjevška takrat (leta 1973) preveč idealizirana, skoraj brez napak, le živela je v sanjah in razmetavala denar, nič ni razmišljala o tem, kaj bo jutri...

Moje razumevanje Ranjevske je zdaj veliko

širše, sama sem dozorela, bolj poznam ljudi, tako da danes v tej ženski ne vidim samo pozitivnih potez, ampak tudi negativne, vso njeno nervozno, sebičnost; v njej je polno značajskih odtenkov, značilnih za navadnega človeka...

Morda sem 1973 na to vlogo gledala preveč romantično, in to mi je takrat z vso silo skušal dopovedati režiser Korun, čeprav mu zaradi mojih značajskih in igralskih značilnosti ni uspelo ta-

ko kot si je želel...

Ob prvi uprizoritvi sem se ukvarjala samo s sabo, zdaj se bom z vsakim človekom na odru, živim tudi življenje drugih.

Med Korunom in Kobalom, ki je v sedanjosti režiser, je najbrž kakšna razlika?

S Korunom ze dolgo nisem delala, tako da ne vem, kakšen način dela ima zdaj. Vem, da je bil takrat zelo dosleden, neizprosno, vsi celotni neznošen, ce lahko upora-

bim to besedo... Pri Kobalu strahu sploh nimam. Dela odprto, pri njem lahko lik interpretiram na različne načine, potem pa on izbere tistega, ki se mu zdi najbolj primeren.

Katere vloge se niste igrali, pa bi jo se radi? Menda ne Hamleta, kot ste nekoč rekli?

Tочно, tako bi odgovorila tudi danes, haha.

Kaj je za vas uspeh? Predvsem je zame vreden trenutek, ko na odru začutim, da mi je publika prisluhnila, da diha z enakim ritmom kot jaz in da ji lahko za trenutek dam vso svojo človeško svetlobo.

Torej se imate za svetlega človeka?

Na vsak način. To imam po očetu. Tako sem bila celo življenje od desetega leta naprej, ko se je nekako končal Češnjev vrt mojega otroštva, čeprav ga se vedno nosim v sebi. Takrat ga je vzela vojna, ko smo bili izgnani v Srbijo... Ko sem začutila, kaj mi pomeni, ce so ljudje z mano dobri in zaupljivi, sem spoznala, da je najlepše, ce lahko to tudi sam dajes drugim.

Ali ste zato posvojili otroka?

Zato, pa tudi iz drugih razlogov, ki so se intimnejši, pa o tem ne bi rada govorila...

Kaj pomeni za vas kot

igralko staranje?

Ker sem se zelo mlada, pri 45 letih, začela igrati starejše ženske, zame ta prehod ni bil ne težak ne kritičen.

Kaj pa upokojenje? Ne vem, zakaj slovenisti niso iznašli kakšne druge besede, upokojenje me spominja na pokojne...

Mislím pa, da lahko se vedno nekaj dam, tako da doslej se nisem imela občutka, da sem upokojena. Delala bom pač, dokler bom za to imela dovolj moči.

Kakšne občutke imate pred petkovno premiero?

Predvsem čutim pezo velike odgovornosti. Ko predstava stece, sem mirnejša...

Moram priznati, da je to zelo naporno, saj človek izgubi kondicijo, ce nima v sezoni vsaj ene velike vloge. Sama veliko delam, da bi kondicijo ohranila. Ze stirideset let vsako jutro delam govorne vaje, ukvarjam se z jogo zaradi zdravja, ne zaradi mistike, knjapam se po dvakrat na dan, ker čutim, da je voda element, ki mi daje veliko energije. Kljub temu sem vseeno utrujena.

Malo me skrbi, da na premieri ne bom zmogla pokazati vsega, kar bi sicer lahko. Premiera je vedno nepredvidljiva stvar.

LITERATURA / RECENZIJA

Ep o Beowulfu

MK, zbirka Kondor, prevedel Marjan Strojan, cena 1232 SIT, vezava imital, 162 strani

ALES KORDIS

Beowulf je najstarejši germanski ep, katerega avtor ni znan, delo pa se je ohranilo po zaslugi srednjeveških krščanskih prepisovalcev. Pesnitev verjetno izvira iz 8. stoletja. Beowulf se ponasa s številnimi herojskimi dejanji, zato ga danski kralj Hrothgar pokliče v svojo palačo Heorot, da bi dvor odresil zlobne pošasti Grendla, ki vsako noč prihaja iz bližnjega močvirja in kolje speče junake. Ko se naposled loti Beowulfa, ga ta na mah preme-ga. Slavje je nepopisno, zmoti pa ga mascevanje Grendlove matere, grozne pošasti, ki hoče dokoncati zlo svojega sina; Beowulf ji sledi v podvodno močvirsko dvorano in jo ubije. S svojimi junaki se zmagovalno vrne na Svedsko, kjer vlada polnih petdeset let. Tedaj pa začne groziti njegovemu ljudstvu nova nevarnost: strahoviti zmaj. Beowulf je v pogumnem boju ranjen. V krogu svojih junakov Beowulf umre.

Pripoved je osredotočena na poglobljeno Beowulfova junastva, pogoste so tudi najrazličnejše zastranitve v smeri poveličevanja dejanj, retoričnega povzemanja junakovih lastnosti itd. Beowulf je primer idealnega vladarja, ki zmaga v bojih in tako vodi svoje ljudstvo: namen njegovih junastev pa nikoli ni vojaški, temveč je predvsem zaščitnik ljudstva. Pesnitev prepleta motiv boja dobrega z zlom, ob tem pa odsliskava povezavo "nove krščanske literarne tradicije in starega poganstva prednaseljenega izročila". Prevod Beowulfa veržno ustreza izvirniku, katerega najpomembnejše poetično (metrično) načelo je razmeroma stalno število zlogov in ujemanje v aliteracijskem verz. Slovensko besedilo ne sili v kovanje blaglasnih rim, temveč se izživlja v domiselnih aliteracijah, tako "moderni" prevod Beowulfa ostaja blizu povprečnemu bralcu, hkrati pa se drži osnovnega konstitutivnega načela izvirnega epskega besedila. Vezanost na prvotno besedilo je vidna tudi v prepletenosti skladenskih enot v posameznih verzih odlomkih, ki s svojo zapletenostjo tako ohranja »mitični« učinek, hkrati pa je posebej privlačna za »moderna« bralca. Epskemu besedilu je poleg opomb dodana tudi prevajalceva spremna beseda, seznam imen posameznih junakov in njihov rodovnik.

FILM / FESTIVAL MLADIH AVTORJEV V TORINU

Sodobna zmeda v dramatičnem stopnjevanju

Posebej za Republiko je festival med 13. in 21. novembrom obiskal Cis Bierinckx
Kaj pripovedujejo novi filmi?

Ceprav je slo za deseto obletnico, se na otvoritvi letosnjega torinskega filmskega festivala niso oglašile fanfare pa tudi nikakršnih radostnih govorov ni bilo. V zelo zaskrbljenem besedilu, ki je skušalo pojasniti tekoče zmanjševanje denarja za kulturo v Italiji, je direktor festivala A. Barbera zapisal, »da smo se toliko bolj zaskrbljeni zaradi nenaklonjenosti, ki kulturo vztrajno potiska v vlogo žrtve na oltarju večno nove politike zategovanja pasu«.

Torinski filmski festival se je postopoma izoblikoval v festival odkritij, srečanj, ki v prvi vrsti predstavljajo novitete. Prikazana je bila retrospektiva zgodnjih filmov H. Hartleya, nova italijan-

ska produkcija, nekomercialni ameriški film iz šestdesetih let in sodobni nekomercialni ameriški film. Tako je za nagrado 20 milijonov lir, namenjenih zmagovalnemu filmu, tekmovalo 14 filmov.

Najboljši film so prispevali Francozi: *Les nuits fauves* Cyrila Collarda. Film je nastal po režiserjevi lastni uspešni noveli. Moc tega filma je v načinu, kako slika pariško subkulturo in sodobno zmedo v odnosu do ljubezni in življenja. Collard je v njem zaigral lik biseksualca Jeana, ki je okužen z virusom aidsa. S sedemnajstletno Lauro preživlja silovito in strastno ljubezensko razmerje, a jo potem tudi brez predsodkov zapusti. Njena

romantična strast in naraščajoča groznja bolezní pa od njega zahtevata odprtost do drugih in do sveta. *Les nuits fauves* vsebuje silovite trenutke in zahtevajo naravnost v vprašanje odgovornosti in (spolnega) vedenja.

V nasprotju z ostrim soočenjem *Les nuits fauves* je Armenec D. Askarian upodobil na platnu filmično in poetično polno refleksijo o filmu, medijih, izgnanstvu ter izginotju in izničenju kulture, nega bogastva in cloveštva. Njegov film *Avetik* je nelinearna zgodba o filmskem ustvarjalcu v preganstvu, ki se spominja, sprašuje o zgodovini, komentira nemški razizem, novinarstvo in film. S filmom *Avetik* vstopimo v sanje, ki so odprte za raz-

lične interpretacije. Askarian je očitno režiser, ki ima se zmeraj zelezne živce. Njegove podobe so izoblikovane skrbno in z močno osredotočenostjo. V obdobju hitrih rezov se s olajšanjem prepustimo filmu, ki dušo dvigne k lepoti in hkrati zapolni misel s kulturnimi in eksistencijskimi vprašanji. Askarian je ustvaril veličastno lep film, poln lirskih in mističnih utvar.

Drugačno videnje življenja v preganstvu je predstavil ameriški Askarian N. Bezan. V *Chickpeas* se ukvarja z eksistencijskimi težavami treh mladih priseljencev v LA. *Chickpeas* je v dobri meri razpoloženijski film, ki sarmantno in otopno predstavlja razmeroma neznani svet armenske

skupnosti v LA. V Bezanovem filmu ni opaziti nikakršnega razburjivega življenjskega sloga in nasilja, značilnega za LA. Njegovi liki skušajo premagati neko drugo nasilje, ki izhaja iz njihovega notranjega konflikta, saj so daleč od domovine in svojih sorodnikov. Surova plat življenja v LA je dobila svojo odslkavo v *Where the day takes you*. Življenje na hollywoodskih ulicah je pritegnilo pozornost M. Rocca. Znotraj vprašan in odgovorov, ki se odvijajo med glavnim junakom Hingom in socialnim delavcem, režiser razvija zgodbo o skupini pobeglih otrok, ki skušajo drug drugemu pomagati. Rocco pripoveduje zgodbo zelo skrbno, kar najbolj

naravnost in pogumno, pri čemer se izogiba moralističnim in sentimentalističnim pastem. *Where the day takes you* je verjeten film o resnih težavah v raju. Rocco je znotraj strukture komercialnega filma ustvaril nepriznansljivo družbeno studijo o motivih mladih otrok, ki živijo na obrobju družbe. V tem smislu ga ni dosegel film N. Gomeza *Laws of Gravity*, ki govori o življenju v Brooklynu in New Yorku. Jimmy in Jon sta par nemirnih nepomembnih tatičev. Stvari gredo navzdol sele potem, ko se Frankie vrne s Floride s torbo, polno pistol. In podobno kot v *Where the day takes you* zaznamuje prisotnost smrtonosnega orožja točko preobrata v zgodbi. *Law of*

Gravity je močan udarec s pestjo. Igralci zbujajo vtis, kot bi zares prišli z ulice. Način njihovega govora, gibanja in odzivanja na situacije ponuja občutek improvizacije.

Kdor pozna japonsko inacico Postarja, (ki) zmeraj zvoni dvakrat, ne more spregledati dobrega in v estetskem smislu močnega *Shinde mo ii* (Izvirnega greha) I. Takashija.

Deseti Mednarodni filmski festival *Giovanni* je bil nedvomno živahen festival. Ne samo zato, ker je predstavil veliko novega, ampak tudi zato, ker se mu je posrečilo v zaporedju prikazanih filmov ustvariti močno dramatično stopnjevanje. Dramatično stopnjevanje, ki se seveda zavzema za boljši svet.

Iz filma Avetik režiserja Dona Askariana (Foto: arhiv)

GLASBA / GOSTOVANJE ITALIJSKEGA PIANISTA V DOBROVEM

Danes bo Pierpaolo Levi zaigral Beethovna, Chopina, Liszta in Stravinskega, včeraj pa je bil z našim novinarjem na kavi v Trstu.

RADOVAN ŠKRJANC

Pierpaolo Levi je prejel več prvih nagrad na tekmovanjih pianistov v Italiji (Premio Lancian, Premio Ernesto Coop v Messini, nagrada Rendano v Rimu). Veliko koncertira doma in v tujini (Oxford, Senlis) ter snema za televizijsko in radijsko postajo RAI.

Pred tremi leti ste se izpopolnjevali pri g. Cziffri, ki ga glasbeno občinstvo pozna zlasti po njegovi interpretaciji Lisztovih del. Kako je sodelovanje z njim konkretno

vplivalo na vašo interpretacijo poloneze?

Zanj lahko recem, da je resnično izjemen v interpretaciji Lisztovih del. Pri tej polonezi ga seveda najbolj zanima njena tehnična zahtevnost - interpretira jo v smislu Lisztovih transcendentalnih etud. Ob tem pa je, po mojstrovih besedah, treba biti pozoren na episkost poloneze, čeprav naj bi Liszt v prvem delu skladbe po njegovem mnenju karikiriral Chopina... Torej je treba vse skupaj jemati bolj iro-

nično!

Beethovnova Appassionata sonati op. 57?

Najpomembnejša, ali vsaj zelo pomembna pri tej skladbi je zame njena forma, se posebej v prvem stavku. Po tej sonati je Beethoven sicer začel skladati drugače, našel je nove pobude... Vsekakor pa je to delo nekakšen mejnik v razvoju forme pri njem. Čeprav je njen formalni potek zelo strog, pa to se ne pomeni, da ji primanjkuje emotivnega zanosa. Nasprotno! Prav v tem oblikovnem sklopu je moč najti zelo intenzivna občutja; na primer druga

tema (ki formalno izhaja iz prve in je tej tudi sorodna) je resnično čudovita v svoji lirčnosti...

Chopinu ze tradicionalno očitajo »salonskost«. Verjetno moramo v tem kontekstu razumeti skoraj diametralno nasprotno interpretacijo Poloneze op. 53; Gilels na primer v njej isče izrazno poglobljeno patetiko, Poljak Ekier herojsko, ognjevit, »con brio« vsebino itd. Ali mislite, da je mogoče prav Horowitz s svojo zavestno, potencirano salonsko interpretacijo se najbližje odgovoru? To je zelo kompleksno

vprašanje. Poznam izvedbo Horowitza, tudi Gilelsa, medtem ko se nisem imel priloznosti, da bi slisal Eikerja. Prepričan sem, da hočemo vsi, ki glasbo igramo, tej dodatni nekaj osebnega. Ce pa bi ze moral izbirati pianista, ki mi je po doživljanju in interpretaciji je poloneze najbližji, bi izbral Arraua. On sicer ni velik »chopenist«, saj niti vsebinsko niti formalno ni tako povnanjen ali salonski kot Horowitz... Bolj ga zanimajo emotivne vsebine. Mislím, da je njegova interpretacija zares veličastna.

Obmejna ekonomija in nove poti v Evropo

dijaki, ki si želijo ozir-
ma zahtevajo več znanja
in zlasti več verodostoj-
nih informacij o vseh
»spornih« aspektih nase
polpretekle zgodovine.
Zastopnik Demokratič-
ne stranke levice Stelio
Spadaro, ki je sam slo-
nik, pa je spomnil, kako
so se protizidovska čud-
zela na Trzaskem vedno
zelo tesno prepletala z
nacionalizmom in s pro-
tilovenskimi razpo-
loženjem. Pred kratkim
so se na zidovih sloven-
skih sol v Gorici pojavili
napisi »tudi Slovenci
morajo v krematorije
peči«, ki jih ne gre za-
noben način podcenjeva-
ti, ampak nasprotno vzeti
zelo resno. Zgodovina se
v zadnjem razredu vsije
sle navadno konca že
pri prvi svetovni vojni,
za vse ostalo potem žal
zmanka cas.. (S.T.)

TRST / REFORME

Ohraniti raven pristojnosti naše dežele

Rim ne sme odločati sam

TRST - Hipoteze, ki prodirajo, niso naklonjene deželam s posebnim statutom, saj kažejo na poplavitve pristojnosti. Tega mnenja je Dario Rinaldi (KD), predsednik statutarne komisije pri deželni svet, ki je obravnavala hipoteze o reformi deželnega ustroja, s katero se ukvarja dvodolna komisija za institucionalne reforme. Rinaldi je predstavil programski dokument, ki ga je izdelal predsednik omenjene komisije De Mita, in v katerem najbolj bode v oči, da so postavili na glavo dolocila člena 117 ustave. Ta člen doloca področja, ki sodijo v deželno pristojnost, kar pomeni, da je za vse ostalo pristojna država. Sedaj hočejo člen nanovo napisati ter najprej določiti pristojnosti države in ostalo prepustiti deželam. To bi vse dežele postavilo na isto raven, zato se morajo dežele s posebnim statutom angazirati, da ugotovijo in ubelijo razloge za obogatitev in revizijo avtonomnih statutarov. Drugace, je poudaril Rinaldi, bo avtonomija ostala etiketa brez prave vsebine: prizadevanja ne smejo iti v smer, da bi dežele z navadnim statutom dobile manj, temveč treba doseči, da tiste s posebnim statutom dobijo več.

V razpravo je posegel

tudi Ivan Bratina (DSL), ki je predlagal sestanek naše dežele z dvodolno komisijo: ta ne more odločati o tako pomembnih vprašanjih, ne da bi slišala mnenja neposredno zainteresiranih. Bratina je dejal, da je uverjen v federalizem, pravo referenčno točko pa vidi v nemškem modelu. Zastopnik DSL je se pristavil, da bi se dvodolna komisija lahko izkazala za milni mehurček, in da se vse zna končati z nekaj propagande. Zato se mora naša dežela zavzeti za vprašanje, ki so zanjo pomembna, začeti s suverenostjo na področjih v njeni pristojnosti: to ji pripada po zakonu, a država skuša nenehno kmiti.

Ivo Jevnikar (SSK) pa je naglasil, da ni skoraj nobene razlike med blazjo obliko federalizma ter zaostreno obliko regionalizma, zato je pravo formulo treba iskati v potrditvi posebnosti. Mocan adut za obrambo te posebnosti je prav pristotnost narodnostnih manjšin, a ce jo hočemo se okrepiti, je pristavil Jevnikar, moramo zahtevati zakonodajno pristojnost tudi na tem področju.

Dezelna statutarne komisija se bo ponovno sestala prihodnji teden, da nadaljuje razpravo.

TRŽIČ / Z JAPONSKIMI AVTOMOBILI LUKA PRIDOBILA NA VELJAVI

V pristanišču v Tržiču tudi natovorjeno blago

MARKO WALTRITSCH

TRZIC - Pred poldrugim mesecem je senzacija vzbudila vest, da so v trziškem pristanišču raztovorili 1133 japonskih avtomobilov znamke Suzuki. Senzacija je bila v tem, da je to pristanišče prvo in doslej edino na italijanski obali Jadrana, v katerem so raztovorili avtomobile z azijske celine. V zadnjem času so precej japonskih ter korejskih vozil raztovorili v koprski luki, ti pa so v glavnem bili namenjeni na slovenski ter hrvaški trg. V Tržiču izkrcana vozila pa so sla na avstrijski ter nemški trg.

Senzacija je bila tudi v tem, da so doslej vozila za ti državi bila izkrcana v Hamburgu ter drugih nemških pristaniščih. Da je do takšnega podviga prislo, nam pove ravnatelj trziške luke inž. Riccardo Zupancich, so bila potrebna številna prizadevanja. Pred letom dni so zastopniki pristanišča bili na Japonskem. Obiskali so proizvajalce in izvoznike ter jim predocili kvalitete tega pristanišča. Japonci so sicer pokazali zanimanje, vendar pa je bilo treba najprej vskladiti celo vrsto zadev, potem pa narediti prvi preizkus. Vskladiti je bilo treba zahteve izvoznika, ladijskega pre-

voznika in tudi cestnega prevoznika. Vse to je bilo narejeno, konec oktobra je prišla prva ladja natovorjena z omejenimi 1133 vozili. Trziški pristaniški delavci, ki so obljubili, da bodo vsa vozila raztovorili v dveh dneh, so to delo naredili v enem samem dnevu in si s tem zaslužili priznanje zelo natančnih Japoncev. Vozila so bila nekaj časa uskladiščena na velikem parkirišču na prostem, potem so jih s tovornjaki (le-ti prihajajo natovorjeni z nemškimi avti v Verono in se na tak način vračajo s polnim tovorom v Nemčijo) prepeljali čez Alpe.

V zadnjem letu se je promet v trziškem pristanišču povečal. Zanimivo je se zlasti to, da so v času od januarja do oktobra letos raztovorili 760.531 (lani 815.682) ton blaga, natovorili pa 294.303 (lani 154.612). Novost je v natovorjenem blagu. Se do pred kakim letom so v Tržiču predvsem raztovarjali blago. To je zavzemalo kar 90 in več odstotkov manipulacije. Sedaj pa so spediterji in trgovci sami poiskali kliente, ki jim blago posiljajo zato, da ga odpeljuje z ladjo. Podatek o manipulanem blagu bi bil se ugodnejši, ce ne

Pogled na pristanišče v Tržiču

bi izpadlo kar 250.000 letnih ton raztovorjenega blaga za celozelo tovarno v Torviscosi, ki so jo na začetku letosnjega leta zaprli. S tem je pristanišče izgubilo pomembnega klienta. Danes natovorjeno blago pa prihaja celo iz Brescie. To pa zaradi tega, ker delo v pristanišču poteka brez zastojev.

Delavci pristaniške družbe niso doslej povzročali težav, ki jih imajo v nekaterih drugih krajih. V pristaniški družbi je sedaj 170 delavcev. Karih 50 jih bodo predcasno upokojili.

Ostali naj bi zadoscali, saj je sedaj delo v tem pristanišču zelo mehansirano. Tudi zaradi tega so cene za storitve v pristanišču zelo ugodne.

Podjetniki sodelujejo z upravo pristanišča, v kateri je zaposlenih le nekaj ljudi. Pristanišče upravlja posebna ustanova goriske trgovinske zbornice, na celu katere je predsednik dr. Enzo Bevilacqua. Prav pred kratkim so povečali upravno stavbo, v kateri je sedaj 24 uradov spediterjev in drugih trgovcev. Le-ti verjamejo v bodočnost pristanišča, saj na

lastne stroške gradijo velike hale, v katerih bodo vskladiscili blago. Privatniki torej gradijo na lastne stroške in ne čakajo na mano iz državnih in dezelnih skladov. Z javnim denarjem, tudi tistim Konzorcija za industrijski razvoj Tržica, so uredili infrastrukture, med zadnjimi prej omenjeno parkirišče za avtomobile.

Trziško pristanišče je sicer podaljšana roka trzaskga. Ni da bi večji sosed imel veliko več poslov. Karih osem - devet desetih prometa v sosednem Trstu odpade na petroleje. Le karih 4 do 5 milijonov ton se nanasa na druge tovore, kakršnih imajo v Tržiču več kot en milijon ton. V Tržiču ne stejejo več raztovorjenega petroleja ali premoga za tankajšno termoelektrano.

Pred kratkim je bila zgrajena nova železniška povezava in v samem pristanišču bo mogoče sestavljati vlakovne kompozicije. Pred kratkim so sem prvi prišli avstrijski železnice in v zvezi z pretesno možnost preusmeriti avstrijske vlake v trziški pristan. Dodajmo še neposredno povezavo z avtocesto, pa bomo dobili popolno sliko. Sredi tridesetih let nastalo majhno pristanišče ima v bodočnosti vse možnosti razvoja.

TRIDENT / ŽIVAHNA TURISTIČNA PROMOCIJA

Za tržaške smučarje vabilo iz Dolomitov

Z obljubo o razmeroma stabilnih cenah

Zimski užitek na belih stezah tridentinskih smučišč

TRST - Pestra in celovita dežela, s turistično dejavnostjo kot bistveno ekonomsko panogo in s posluhom za okolje kot zmagovalno karto svoje ponudbe. Tako se svojim potencialnim gostom predstavlja zelena Tridentinska pokrajina, »območje srečavanja v osrcju Evrope«, kot se rada opredeljuje. In prav v tem smislu je tamkajšnja ustanova za turistično promocijo v sodelovanju z Avtonomno pokrajino Trento poskrbela, da bi lepote in možnosti te alpske pokrajine z zascitnim znakom metulja bolje spoznali tudi pri nas, predvsem v Trstu, ki kljub svoji obnoski legi šteje nenevadno veliko ljubiteljev gora in smučarjev.

Trziškim novinarjem, predstavnikom mestnih oblasti in smučarskih ozioroma alpskih združenj so Tridentinci te dni v prvi osebi opisali svoja prizadevanja, da bi jim tudi letošnja zimska in smučarska sezona cimbolj uspela. Poleg kakovosti turističnih storitev, ki iz leta v leto raste, so v kosarico svoje ponudbe priložili tudi zagotovilo, da se cene ne bodo bistveno razlikovale od lanskih (njihov porast naj bi se omejil na največ 6 do 7 odstotkov). Na ožjem smučarskem področju, za katerega bodo turisti prejeli posebno »snežno agendo«, pa je novo to, da je številno smučarskih naprav ostalo sicer nespremenjeno, da pa so jih čez poletje v veliki meri prenovili in tako povečali njihovo udobnost in varnost.

TRST / PREKLIC

Školjke iz Tržaškega zaliva lahko gredo ponovno v prodajo

Prepoved je preklicala Dežela F-JK
Protest Italijanske zveze za marikulturo

Gojišča školjk v Tržaškem zalivu (foto Krizmančič)

TRST - Školjke iz Tržaškega zaliva lahko gredo znova v prodajo. Kot sporoča Italijanska zveza marikulture, je namreč Dežela Furlanija-Juljska krajina preklicala začasno prepoved nabiranja, komercializacije, predelovanja, shranjevanja ter prodaje školjk, ki jih nabirajo na obalnem področju naše dežele. Preklic se nanasa na prepoved, ki so jo pristojne oblasti izdale 8. septembra ter potrdile dober mesec kasneje, točneje 15. oktobra.

V svojem komunističnem tisku pa je Zveza gojiteljev školjk obenem spomnila, da ni prišlo do financiranja deželnega zakona iz leta 1988, ki predvideva prispevke za tehnološke inovacije v

tem sektorju. »S tem, da niso poskrbeli za financiranje,« poudarja Zveza, »dejansko onemogočajo morebitno prenosno podjetij, ki delajo na tem področju. Prav ta podjetja pa po treh letih prepovedi nabiranja školjk ne morejo računati, da bi se lahko preusmerila na druge zivalske vrste (mehkužce ali ribe).

Zveza nadalje meni, da bo pomanjkanje finančnega prispevka »preprečilo, da bi se sektor znova vrnil na nivo, na katerem je bil pred blokado, do katere je prišlo pred tremi leti.« Ta blokada pa naj bi bila predvsem zaradi tega, ker je metoda »yasumoto«, ki so jo uvedli, vprašljiva s sanitarnega vidika.

SEJA OBČINSKEGA SVETA

V Zgoniku predstavili osnutek proračuna za finančno leto 1993

Osnovni upravni akt bodo odobrili v ponedeljek - ICI v višini 5 promilov

BORIS SIMONETA

TRST - Na zasedanju zgoniškega občinskega sveta je v sredo zupan Milos Budin, v imenu občinske uprave, predstavil osnutek proračuna za finančno leto 1993 skupaj s triletnim programskim dokumentom, ki ga bodo odobrili v ponedeljek, ko zapade rok za osvojitve tega temeljnega administrativnega akta. Sredstva za tekoče stroške, s katerimi so zagotovljene osnovne usluge in storitve, so v grobih obrisih ostala nespremenjena kljub nekaterim proračunskim zasokom. Med dohodke so prvič vpisali davek na nepremičninsko vrednost ICI, ki ga nameravajo aplicirati v višini 5 promilov. Navrgel bo čisti priliv 54 milijonov lir, čemur je treba pristeti se 131 milijonov lir, ki jih bo država nakazala v zameno za davek na kupoprodajne operacije INVIM. Od davka ICIAP si zgoniški upravitelji obetajo 111 milijonov lir in vsi ti prihodki naj bi omogočili pokritje dveh prostih delovnih mest v organiku.

V preostalih točkah dnevnega reda so odobrili računovodski pravilnik in v skladu z zakonom št. 142 razpustili konzorcija z repentinjsko občino za tajniške oziroma tehnične posle, ki ju bodo formalnopravno nadomestili s podpisom dveh konvencij.

Zupan je na začetku

seje poročal o plodnem srečanju z vinogradniki, ki so s polnostevilno udeležbo omogočili, da je prišlo do dogovora in spontane koordinacije časovnih terminov za odprtje osmic. Beseda je tekla tudi o razlikah med tradicionalnimi osmicami in stirim priznanimi agriturističnimi obrati. Dežela je po (pre) dolgem zavlačenju vendarle odobrila varianto za izgradnjo rekreacijskega parka v Samatorci, sedaj pričakujejo se dve birokratski dovoljenja, nakar se bo odprla zelena luč za pričetek del. Na srečanju z delegacijo Slovenske kulturno-gospodarske zveze, je se povedal zupan, so zgoniški upravitelji izmenjali misli o manjšinski problematiki.

Na podlagi svetovalskih vprašanj, ki jih je postavil načelnik Slovenske skupnosti Jozko Gruđen, je tekla beseda o nakupu zemljišča v Zeknjah (po povoljnem mnenju računovskega dvora bo razpoložljiv deželni polmilijardni prispevek), o nevarnosti prometa na pokrajinski cesti Gabrovec - Sempolaj (nujna sta omejitev hitrosti in boljše označenje nevarnih odsekov), o primerih osvetlitvi križišč ob izstopu s hitre ceste pri Božjem polju in o zasadih drevec na razstaviščnem prostoru v Zgoniku.

NOVICE

Delovno skupnost Alpe Jadran bo vodil Madžar

TRST - Z današnjim plenarnim zasedanjem predsednikov dežel delovne skupnosti Alpe Jadran v Gmundenu v Zgornji Avstriji (Furlanijo-Juljsko krajino bo zastopal podpredsednik deželnega odbora Ferruccio Saro) se bo zaključil dveletni predsedniški mandat, ki je bil poverjen Avstriji. Predsedstvo bo uradno prevzel odbor iz Somogyja, madžarske pokrajine, ki leži med Dravo in Balatonskim jezerom in ki ima za glavno mesto Kaposvar. Madžarsko predsedstvo ima se večji pomen, ce upostevamo, da bo s 1. januarjem tudi predsedstvo CEI (»Srednjeevropska pobuda«, ustanovljena leta 1989), presla v madžarske roke. Prav v Gmundenu, kjer bo uvodno poročilo podal sedanji predsednik Josef Ratzenboeck, bodo med drugim obravnavali tudi sodelovanje med skupnostjo Ape Jadran in »Srednjeevropsko poudo« ter ocenili vlogo skupnosti v odnosu do Evropskega sveta.

Jevnikar o TV sporedih RAI v slovenskem jeziku

TRST - Med sredino razpravo v deželni svet o porazdelitvi televizijskih frekvenc v vsedržavnem in krajevnem merilu je deželni svetovalec Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar med drugim poudaril, da se vedno ni jasno, ali so pristojni zahtevali in dosegli frekvence, ki so potrebne za začetek televizijskih sporedov družbe RAI v slovenskem jeziku. Zakon iz leta 1975 jih je nacelno uvedel, konvencija med predsedstvom italijanske vlade in družbe RAI o dejanski izvedbi sporedov je bila podpisana 5. novembra lani, ministrski svet pa jo je potrdil 1. oktobra letos. V členu 12 konvencije je jasno zapisano, da bodo televizijski sporedi v slovenski stekli najkasneje šest mesecev po tem, kar bodo »dejansko na razpolago frekvence« in bodo nared potrebne naprave. Jevnikar je glede tega poudaril, da tudi od visokih predstavnikov družbe RAI ni jasne odgovora, ali so frekvence zagotovljene, ali ne, zato bi morala deželna uprava poseči za rešitev problema. Premostiti pa je treba tudi diskriminacijo, ki prihaja na dan v členu 1 konvencije, kjer je zapisano, da so sporedi namenjeni »prebivalstvu slovenskega jezika trzaskga in goriske pokrajine«, pozablja pa se na videmsko pokrajino.

Sindikati nezadovoljni s stališči Dežele

TRST - Deželna tajništva CIGL, CISL in UIL so izrazila nezadovoljstvo nad srečanjem s predstavniki deželnega odbora, ki je bilo v torek. Po mnenju sindikatov namreč deželni odbor ni pokazal namena, da bi sprejel ponudene predloge, s katerimi bi se podali na pot prenove in zavrnili lobijevsko in korporativno logiko. Na sestanku, na katerem so sindikalne organizacije vodili glavni tajniki G. Pasqual, G.F. Patuanelli in Adele Pino, je namreč beseda tekla o reformah »strumentalnih ustanov« ter o zakonskem osnutku o reorganizaciji gorskih skupnosti in ukinutvi konzorcijev za gorsko melioracijo. Vsi trije glavni tajniki so se strinjali z ukinutvijo CRIAP ter gorskih konzorcijev, obenem pa so se zavzeli za poglobitev vprašanj, ki se nanasajo na reformo in poenostavitev nalog in posegov gorskih skupnosti. Veliko nezadovoljstvo pa so sindikati izrazili zlasti glede deželnega predloga o preureditvi omenjenih ustanov. Slo naj bi namreč za delno racionalizacijo nekaterih izdatkov, ki pa se nanasajo le na 4 od skupno 11 ustanov, ki delujejo v Furlaniji-Juljski krajini. To je sicer koristno, a ne zadosca. Sindikati so namreč zahtevali globoke spremembe, ki pa morajo zaobjeti vse ustanove. Poleg tega je nujna reforma strukture IRFoP in Agencije za delo. Po mnenju sindikatov je nadalje potrebno odpraviti prekrivanje funkcij med ustanovami in glavnimi direktijami. Nasprotovanje so sindikati nadalje izrekli sedanjim oblikam upravljanja ustanov: finančne prispevke delijo upravni sveti, v katerih imajo odločilno besedo prav predstavniki kategorij, katerim so prispevki namenjeni. Poleg tega je potrebno spremeniti tudi sistem kontrole nad ustanovami, saj jih danes kontrolirajo tisti, ki jih imenujejo.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskga tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779609 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779600, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-779600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533725 fax: 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel: 040-779611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec višina 42 mm) 80.000 LIT.
finančni in legalni 120.000 LIT. ob praznikih povisok 20%; mali oglaš
850 LIT besedni; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo - mesečna 23.000 LIT letna 276.000 LIT
za Slovenijo: mesečna 1.200 SIT

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6.-12-1948
Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

**Sodni postopek
proti Listi za Trst**

Trzasko tožilstvo je naslovilo na državnega podtajnika za trgovsko mornarico Giulia Camberja, trzaskega zupana Giulia Staffierija in mnoge druge predstavnike Liste za Trst jamstveno sporočilo zaradi udeležbe pri nepooblašteni javni manifestaciji v mestnem središču. Slo je za znano baklado dne 31. oktobra, ki se je je udeležilo nekaj sto ljudi in ki jo je priredila Lista za Trst ter s tem zahtevala revizijo Osimskega sporazuma. Vest je sporočil na posebni tiskovni konferenci sam tajnik LpT Camber, njegov strankarski somisljenik Gianfranco Gambassini pa je sodno obvestilo komentiral, čes da jim je v cast, da so obtoženi, ker so branili italijanstvo Trsta. Camber je tudi najavil, da se ne bo poslužil parlamentarne imunite, ter pozval vse udeležence baklade, naj se samoobtožijo. Njegove mu vabilu se je že odzval predsednik begunskih združenj Paolo Sardos Albertini.

**Novinar Paolo Rumiz
o jugoslovanski tragediji**

Novinar Piccola Paolo Rumiz je na sinočnjem zelo dobro obiskanem srečanju katoliškega kulturnega krožka Donati orisal svoje poglede na jugoslovansko tragedijo. Njegovo poročilo je dopolnil ravnatelj inštituta ISDEE Tito Favaretto, srečanje pa je vodil bivši trzaski zupan Franco Richetti.

Rumiz, ki je večkrat obiskal bojiska Hrvaske in Bosne in Hercegovine, je prepričan, da je vojno sprožila nasilna manjšina, ki je potem vanjo vpleta večino prebivalstva. Posredoval je svoje pretresljive vtise iz Sarajeva, kjer so Hrvati, Muslimani in Srbi še pred nekaj meseci živeli v slogi. Vojna v nekdanji Jugoslaviji ni po njegovem samo etnična vojna, temveč tudi spopad med mestom in podeželjem. Spopad med arhaično in zaostalo kulturo ter mestno kulturo, ki prihaja do izraza tudi znotraj samih narodnostnih skupin. Izključno»etnični ključ nam ne dovoljuje, da bi razumeli vzroke vojne, ki ima tudi socialne in kulturne motivacije. Rumiz je bil mnenja, da so najbrž sociologi tisti, ki lahko v tem trenutku najboljše razumejo in proučujejo balkansko tragedijo. Slovansko barbarstvo, o katerem govorijo nekateri trzaski krogi, je neobstoječ pojem. Trst, podobno kot Sarajevo, Split in Dubrovnik, se dejansko boji svojega zaledja. Tisti, ki strši z obrambo italijanstva in s slovansko nevarnostjo, je zelo blizu balkanski navadi, ki vse pojave ocenjuje izključno skozi etnična očala. Trst je vse bolj podoben nekdanji Jugoslaviji, vse manj Vidmu in srednjeevropski stvarnosti.

**Cene na drobno v Trstu
še naprej ustaljene**

V prostorih Prefektуре se je sšla včeraj tehnična delovna skupina, ki nadzoruje gibanje cen blaga in storitev. Navzoci so bili tudi predstavniki Trgovinske zbornice, občinske uprave, stanovskih organizacij obrtnikov in trgovcev, združenj potrošnikov in sindikatov, kakor tudi zastopstvo mestnih redarjev, ki jim je poverjen nadzor nad ceniki. Ugotovili so, da so ostale cene v zadnjem času nespremenjene, da torej ni prišlo do neupravičenih spekulantskih povikov, za kar gre zasluga, kot so izrecno poudarili, tudi sodelovanju med velikimi distribucijskimi mrežami in trgovci na drobno. Domenili so se tudi za nadaljevanje dobrodošle pobude o periodičnem sestavljanju in objavljanju minimalnih in maksimalnih cen najnujnejšega blaga široke porabe, po drugi strani pa bodo sestavili seznam indikativnih cen oziroma stroškov na uro, ki naj se jih držijo obrtne delavnice, in to v sodelovanju z njihovimi stanovskimi organizacijami. Skratka, vsa zadeva izgleda dokaj spodbudno, seveda pa se zastavlja vprašanje, kako bo decembra, ko bodo na vrsti prazniki, torej obdobje, med katerim cene prav rade veselo poskakujejo.

**Zamenjava na kmilu
Trzaskih hranilnice**

Po osmih letih uspešnega dela prepušča glavni direktor zavoda Cassa di Risparmio di Trieste-Banca Spa Renzo Piccini mesto svojem doseganemu namestniku, Giulianu Grassiju. Novega direktorja je imenoval upravni svet pod predsedstvom Pier Gorgia Luccarinija, ki je ob tej priložnosti izrekel Renu Picciniju najiskrenejšo zahvalo za zavzetost in strokovnost, ki ju je vložil v svoje delo in se zlasti v zahtevno preobrazbo nekdanje hranilnice v tri nove poslovne enote. Piccini, ki je sicer član številnih medbancnih organizmov, bo vsekakor ostal član upravnega sveta CRT-Bance in CRT-Specialcredita.

Novi direktor banke Giuliano Grassi dela v zavodu že od daljnega leta 1956, zadnjih osem let pa je opravljal dolžnost direktorjevega namestnika za administrativno in organizacijsko področje. Grassi je tudi predsednik skupine za znanost in raziskovanje in posvetovalni komisiji izvedencev CRT, povrh pa zastopa banko v medbancni konvenciji za vprašanja avtomatizacije.

**Veleposlanik DLR Koreje
gost Trgovinske zbornice**

V prostorih Trzaskе trgovinske zbornice je bila včeraj tiskovna konferenca veleposlanika Demokratične ljudske republike Koreje Li Jong Hyoka in tukajšnjega gospodarskega odposlanstva, ki se je pod vodstvom zborničnega predsednika Gorgia Tombesija nedavno mudilo na obisku v tej azijski državi. Slednja se je nekaj let redno udeležuje poletnega mednarodnega vzorčnega velesejma v Trstu, njen ambasador pa je že februarja 1990 obiskal Trst, da bi s krajevnimi gospodarstveniki preučil možnost navezave trdnjih stikov oziroma dvostranskega sodelovanja na področju industrije in kulture; stiki so se nadaljevali maja istega leta, ko so v našem mestu tudi odprli severnokorejsko trgovsko predstavništvo. Aprila letos pa so že podpisali protokol o kooperaciji, v katero se je vključila družba Samer pa tudi Avtonomna ustanova za trzasko pristanisce. Od tod obisk trzaskе delegacije oktobra letos v Pyongyangu, kjer se je seznanila z novim korejskim programom za ekonomski preporod, ki predvideva med drugim ustanovitev starih prostotcarinskih trgovskih con.

PROMET / KONCENTRACIJA OGLJIKOVEGA MONOKSIDA UPADLA

Mestno jedro znova zaprto zrak v središču malo čistejši

Jutri, v nedeljo in ponedeljek bodo prišli vozniki spet na svoj račun
Prihodnji teden bo občinska uprava po potrebi zaporo še ponovila

DRAGO GASPERLIN

V torek je koncentracija strupenih snovi v zraku trzaskega središča bila 11, 8 miligrama ogljikovega monoksida na vsak kubični meter, včeraj pa je padla pod 7 miligramov, medtem ko znasa varnostni prag 10 miligramov. Meritev na Goldonijevem trgu je torej dokazala pravilnost občinskega sklepa, da ob prehudi zgostitvi plina zapre za promet del mestnega jedra. Tako je bilo v sredo in včeraj, a tako bo tudi danes: stanje se je zboljšalo, megla in brezvetrje pa se nagajata.

Odbornica za zdravstvo Rossana Poletti je zadovoljna. Se enkrat nam je sicer zatrdila, da je zdajšnje ukrepanje poskusno, da pa je po dveh dneh rodilo dobre sado ve in jih bo očitno tudi po tretjem, danšnjem. Jutri, v nedeljo in ponedeljek bodo avtomobilisti lahko prišli spet na svoj račun skozi ves dan, saj so to dnevi, kakor je povsem razumljivo, ko se prometni stroj korenito preobrazi. Če se razmere ne bodo zboljšale, pa bo treba prihodnji teden spet poseči po zapori strogega mestnega središča.

Troje taksistov, ki smo jih povprašali, ali je občinski ukrep kaj vplival tudi na njihove posle,

Mestno središče je bilo tudi včeraj dokaj prazno (foto Videoteam)

nam je odgovorilo, da nikakor ne. Temu smo se začudili, oni pa: »Veste, Tržacani so nekaj čisto svojstvenega...«. Res je. Tudi zaradi tega, ker so tridnevno zaporedno pokoro sprejeli ravno dušno, brez glasnega pri- toževanja in pridusanja, le tu pa tam smo naleteli na nezadovoljneza in godrnjaca. Celo tisti med trgovci, ki so te sprva srepo pogledali, če si silil vanje, čes, kako se vam vse to zdi, so zdaj naenkrat strpnješi. Tudi njih dusi s smrdecimi hlapi in plini zasícen

zrak, ne samo drugih. Seveda, te dni je v družinskih krogih dosti nervoze. Če mož in žena delata pa imata se kaksnega otroka, se jutraj od sedmih do devetih ni lahko organizirati; toda zavedajo se, da nečist zrak škoduje v prvi vrsti malčkom, da se torej zanje velja se kako žrtvovati.

Ljudje so se torej v splošnem rade volje odzvali nevšečni novosti, imajo pa pomisleke, celo lastne recepte. Iz kratkih telefonskih pomenkov z njimi smo dobili vtis, da se večina - pa naj so to

vozniki ali taki, ki avta nimajo - opredeljuje za se strožje ukrepanje. Za promet naj se zapre večji predel mesta, zato pa naj uredijo v periferiji velika parkirišča in močno pomnožijo avtobuse, pa bo mir, so mnenja eni. Kdor stanuje v središču in ima avto parkiran blizu doma, meni seveda drugače: na naše stroške naj nam otevilijo parkirne prostore, da bodo samo nasi, in če bo treba, se bomo vozili tudi mi z avtobusom ali pa pesacili.

Nasel pa se je tudi kdo, ki je svetoval, naj bi

TK GALERIJA / RAZSTAVA DEL JOŽETA CESARJA IN SREČANJE S PESNIKOM PRENZOM

Svetovljanstvo skupni imenovalec likovnega in pesniškega doživetja

Galerija Trzaskе knjigarne je razstavo akvarelov, olj in gvašev pokojnega Cesarja združila z jedko in melanholično vezano besedo argentinskega pesnika Juana Octavia Prenza

BOJANA VATOVEC

Veliko ljudi se je sinoci zbralo na prestižni prireditvi v TK Galeriji. Poleg pregledne razstave olj, akvarelov in gvašev Jožeta Cesarja se je v okviru literarnih srečanj predstavil pesnik Juan Octavio Prenz, letosnji dobitnik najpomembnejše nagrade spanskega jezi-kovnega prostora Casa de Las Americas.

Kot je poudaril ravnatelj Galerije Franko Vecchiet v uvodnem nagovoru, v katerem se je slikarjevima sinovima Vojku in Sergiju ter ženi Rožici zahvalil za sodelovanje in razpoložljivost, so na razstavi na ogled manj običajna in deloma neznana Cesarjeva dela.

Zatem je prevzel besedo prof. Giulio Montenero, ki se je z ganjenostjo in občudovanjem spomnil pred dvajsetimi leti umrlega prijatelja. Poudaril je predvsem, kako je Joze Cesar znal »ustvarjati zgodovino« iz dneva v dan, z vsakdanjimi stvarmi, kakršne so suknjic, kozarec in miza z igralnimi kartami, ki pa so zavestno doživete. Skratka bil je svetovljan, ceprav je živel na robu obrobnege mesta, ki je pozabil, da je bilo svojčas veliko in moderno.

Na nekdanje svetovljanstvo Trsta se je navezal tudi Marko Kravos v predstavitvi pesnika in prijatelja Juana Octavia

Prenza. Argentinski književnik, ki že dvanajst let živi v Trstu, kjer poučuje spanscino na fakulteti političnih ved, je po rodu istrske krvi, kot je sam povedal v pesmi Krvne skupine.

Njegovo navezanost na daljne korenine izpričuje tudi prevod antologije slovenskih pesnikov v spanski jezik. Pesnim v spanskini so sledili slovenski prevodi.

Argentinskega pesnika Juana Octavia Prenza odlikuje ne samo rezek humor, kot v pesmi Uvodni poudarek, je še dodal Marko Kravos, ampak tudi nezna melanholičnost, kot v Cistih racunih.

Sergij Cesar in prof. Giulio Montenero (foto Ferrari)

VERDI / TRŽAŠKA OPERNA HIŠA PRED HUDO KRIZO

Pevska uvertura pred trzasko občinsko palačo

Danes bodo uslužbenci gledališča (po posredovanju Trzaskе hranilnice) vendarle prejeli mesečne plače

MARIAN KEMPERLE

Dravišnja seja trzaskе občinskega sveta se bo začela z glasbeno uverturo. Pred občinsko palačo se bodo v znak omikanege protesta zoper zakonski osnutek o preustroju opernih his zbrali uslužbenci gledališča Verdi, med katerimi bodo tudi člani pevskega zbora, ki bodo občinskim možem potregli s pesmijo. Katero, niso povedali. Morda bo to »Vendetta, tremenda vendetta«, pevsko »maščevanje« nad brezbriznostjo upraviteljev do njihovih življenjskih usod, ali pa lahko tudi bolj omiljeni »Va pensie-

ro...«, z upanjem, da bodo občinski možje vendarle pomislili nanje. S svojim delovnim »orožjem« - pesmijo - bodo skratka skušali pevci Verdija najti pot do trzaskih politikov. Leti jih bodo gotovo slisali, vprašanje pa je, ali jih bodo tudi... uslisali.

Usluzbenci Verdija (skupno jih je kakih 300) so se odločili za tak svojevrsten protest na sredini sindikalni skupščini, na kateri so ugotovili, da se njihova pev-

ska-glasbena barka vse bolj potaplja, če bo zakonski osnutek sprejet pa bo to pomenilo zanje pravcat brodolom z redukcijo osebja in delovanja. Ze pred skupščino so začeli deliti med ljudi letak-nekrolog, v katerem »sporočajo trzaski javnosti, da je po dolgi agoniji preminilo gledališče Verdi«. Na zadnji skupščini so se uslužbenci Verdija (glasbeniki, pevci, plesalci, tehniki, scenografi, silvilji, uradniki in upravitelji)

domenili tudi za druge protestne akcije, s katerimi so se seznanili upravitelja Gorgia Vidussa. Med vsemi je najhujša gotovo tista, ki predvideva stavko ob odprtju takoiimenovanega Palatripcevih, v gledališče preurejene stavbe, ki je bila do pred nekaj let sedež avtobusne postaje. Novo dvorano naj bi odprli 16. decembra, služila pa naj bi trzaski operni hiši v casu prenavljanja poslopja gledališča Verdi.

No, iz kopice crnih oblakov, ki tacas ticijo nad Verdijem, je včeraj vendarle posijal zarek. Po posredovanju Trzaskе hranilnice bodo uslužbenci Verdija jutri lahko dobili v roku svoje mesečne plače. Tokrat se bodo morali izjemoma predstaviti na sedežu banke v Ul. Cassa di risparmio, kjer bodo dvignili denar.

Trzaska hranilnica se je v sodelovanju z Deze- lo angazirala za plačo uslužbencev Verdija kljub birokratskim zamudam pristojnega ministrstva.

REPENTABOR / OBČINSKA SEJA

Oster NE oskrumbi

Potem ko so občinski
spomenik pomazali fašisti

BORIS SIMONETA

Na torkovi seji repentabskega občinskega sveta sta bila poleg proračuna odobrena tudi sklepa o nakazilu upraviteljem in o prispevku zasebnikov za korišcanje refekcije v otroškem vrtcu, za letovanje upokojencev in za abonma ACT, ki se ne bo spremenil.

Na začetku zasedanja je zupan seznanil svetovalce, da je bila tehnično izdelana varianta splošnega regulacijskega nacrta in da je v teku usklajevalni postopek. Varianta bo po predhodnem posvetovanju s pristojno komisijo uradno predložena na občinskem svetu 21. decembra.

Colja je ostro ozgosal nedavno mazasko akcijo desničarskih skrajnezev, ki so prvič od postavitve oskrunili spomenik padlim v NOB v središču Repna (poškodovali so večno luc in rdeco zvezdo, pa tudi pomazali imena, seveda s črno barvo). To provokatorsko in sramotno dejanje je repentabski občinski svet ogorceno obsodil s posebno resolucijo, v kateri pripisuje moralno očetovstvo tistim nazadnjaskim silam in kar lepemu delu trzaskе javnosti, ki v protislovskem in protiosimskem

vzdušju neti narodnostno nestrpnost in sovražno razpoloženje do manjšine.

V preostalih tockah dnevnega reda je repentabski občinski svet odobril računovodski pravilnik, pravilnik za dodeljevanje prispevkov sportnim in kulturnim društvom (morajo imeti statut) in sporazum o dodelitvi doklade za delovno storilnost. Osvojen je bil tudi predlog, da bi v letu 1993 repentabska občina in da je v teku usklajevalni postopek. Varianta bo po predhodnem posvetovanju s pristojno komisijo uradno predložena na občinskem svetu 21. decembra.

V skladu z zakonom šte. 142 so ukinili tajniški konzorcij za zgo-nisko obcino in ga nadomestili z 9-letno konvencijo. Isto bodo storili tudi s tehničnim konzorcijem, dokler ne bodo sprejeli v stalez tehnika, ki bo tako vsak dan na razpolago javnosti. S tem v zvezi so preuredili občinski organik, v katerem so poleg mesta za tehniko ustvarili tudi novo uradnisko mesto, obenem pa so povišali stopnjo nekaterim uslužbencom. Končno so spremenili tudi formalno-pravni pristop h kraskemu vodovodu, pri katerem bo po reorganizaciji direktor pridobil večje pristojnosti.

SKLAD MITJA ČUK

Ali imajo otroci pravico do skrivnostnosti?

JELKA ČVELBAR

Nasi otroci odrasčajo v popolnoma racionalnem svetu. Vsako stvar lahko razložimo in vedno na novo odkrijemo meje nerazložljivega.

Vendar je prav vsem staršem jasno, da nismo vselej kos otrokovim vprašanjem, ali da vsaj ne znamo takoj odgovoriti na sleherni zakaj.

»Kje sem bil preden sem prišel v tvojo trebuh?«, je že kar klasično otroško vprašanje.

»Kako naj vem, da sedaj, ko to počnem, ne sanjam?«, »Kako vem, da se vedno živim, ko spim?« ... In podobno. Včasih se prav lahko zalotimo, da smo zabrusili:

»Tega se ne moreš razumeti!« ali »To je tako, ker je bilo vedno tako!«

Verjetno smo doživeli obe situaciji: tisto, ko je hotel otrok vedeti, kako deluje računalnik in je bila razložljiva in ono, ko je hotel otrok vedeti, ali odtrgana hruska se živi, kajti če je tako, je potem ne smemo jesti.

Izvedenci pravijo, da so otroci prevsem filozofi, da na srečo niso takoj pragmatiki, ki bi v stvarih in problemih najprej iskali, kaj se spleča in kaj ne.

Ko si postavijo vprašanje, kako more biti oče hkrati oče in sin, ga ne opustijo, dokler se ne prebijejo do rešitve.

Podobno se dogaja tudi takrat, ko že dvajsetič poslušajo eno in isto kaseto o dogodivščinah čebulice Maje.

Otrok torej eksperimentira s svojo duševnostjo prav tako kakor s svojimi telesnimi sposobnostmi. Staršem pa je razumljivo le pričakovanje, kdaj bo otrok osvojil tehniko pisanja, branja in računanja, osvajanja tehnike razmišljanja pa ne razumejo, ker se jim vidi kot izgubljen cas.

Zdi se jim, da so ta razmišljanja neumnost, ki bodo otroku napolnile glavo do take mere, da ne bo imel več prostora za pametne in koristne solske stvari.

Zato skušajo na vsak način ponujati svojim otrokom »prave« odgovore na njihova vprašanja, otroci pa »pravih« odgovorov pravzaprav ne pričakujejo.

Kaj torej potrebujejo predvsem otroci, ki obiskujejo zadnje letnike vrta in prve osnovne šole? Otroci potrebujejo

neresene probleme. Docim jih razmišljanje privlači, jih končna rešitev pravzaprav ne zanima.

V tem je seveda neka potreba po mističnem, po nerazrešljivem, izzivalnem in torej skrivnostnem.

Izvedenci pa razlagajo to potrebo še drugače: otroci potrebujejo občutek, da na tem svetu se ni vse rešeno in razloženo, da nekatere resne naloge čakajo za to, da bodo razrešene, pravnanje.

Bistvena, toda nepraktična vprašanja, kakor je denimo »Ali ura hitreje teče, ko je ne gledamo?« ali »Ali se cvetice veselejo kakor mi?« postavljajo otroku in odrasle na isto raven. Oboji o teh problemih nicesar ne vedo in zato morajo skupaj poiskati rešitev. In rešitve so včasih prav neposredne, če se seveda izognemo rutinskemu »Ker je bilo vedno tako!«

Bistveni problem »Zakaj morajo ljudje umreti?«, si otrok po daljšem razmišljanju razloži tudi z dejstvom, da bi sicer ne bilo na Zemlji prostora za vse, ki se morajo se roditi.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Stiridesetletnica gledališkega dela Mire Sardoč

Anton Pavlovič Cehov

ČEŠNJEV VRT

Režija Boris Kobal

REMIERA danes, 27. novembra, ob 20.30 - Abonma red A
PONOVITVI jutri, 28. novembra, ob 20.30 - Abonma red B
v nedeljo, 29. novembra, ob 16.00 - Abonma red C

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Zora Tavčar

PTICE NOČNEGA VRTA

Režija Mario Uršič

V nedeljo, 29. novembra, ob 11. uri

dom tel. 350505 - TELEVI-TA

Urad za informacije KZE
Urad za informacije KZE
deluje ob ponedeljku do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

RDECA ZVEZDA - MLADINSKI ODSEK

priredi jutri, 28. t. m.,

PLES V SPORTNO-KULTURNEM CENTRU V ZGONIKU

od 21. ure dalje. DJ Marko

Vabljeni!

FOTO TRST 80

prireja

PROJEKCIJO NAJBOLJSIH DIAPOZITIVOV

IDRIJSKEGA EX TEMPORE

danes, 27. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu
Ul. sv. Frančiška 20

OBVESTILO OGLAŠEVALCEM

Zaradi uvedbe nove tehnologije se je urnik sprejemanja oglasov za objavo naslednjega dne spremenil kot sledi:

- osmrtnice, zahvale in sozolja ob 8.30 do 15. ure,
- uokvirjeni oglasi, obvestila in mali oglasi ob 8.30 do 12.30.

PUBLISTI, UL. MONTECCHI 6
III. nadstropje, telefon 7796611

KINO

Jutri, SOBOTA, 28. novembra 1992

EBERHARD

ARISTON - 16.00-18.05-

20.10-22.15 »Un'estreana tra noi«, r. Sidney Lumet, i. Mellany Griffith.

EXCELSIOR - 17.00,

19.30, 22.00 : »1492 - La conquista del paradiso«.

EXCELSIOR AZZURRA -

18.00-20.00-22.00 »Mariti e mogli«, r. Woody Allen, i. Blithe Danner in Mia Farrow.

NAZIONALE I - 16.00,

18.00, 20.05, 22.15 »Pomodori verdi fritti alla fermata del treno«, i. Katy Bates, Jessica Tandy.

NAZIONALE II - 16.30,

22.15 »Obsessione d'amore«, i. Sharon Stone.

NAZIONALE III - 16.30,

18.20, 20.15 »Drago d'acciaio«, i. Brandon Lee.

NAZIONALE IV - 16.30,

19.00, 21.45 »Casa Howard«, i. Anthony Hopkins, Vanessa Redgrave.

GRATTACIELO - 18.00-

20.00-22.00 »Il principe delle donne«, i. Eddie Murphy.

MIGNON - 16.00, 18.00,

20.00, 22.15 »Arma letale 3«, i. Mel Gibson.

EDEN - 15.30, 22.15

»Nera, calda e dolce...«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00-

22.10 »Basic instinct«; i. Michael Douglas, Sharon Stone. Prepovedano mladini pod 14. letom.

LUMIERE - 18.45, 20.30,

22.15 »Prosciutto prosciutto«, r. Bigas Luna; i. Stefania Sandrelli, Anna Galiena, Juan Diego.

ALCIONE - 16.00, 18.00,

20.00, 22.00 »Nel continente nero«, r. Marco Risi, i. Diego Abatantuono.

RADIO - 15.30, 21.30

»Perversioni bestiali al Peep show«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes,

PETEK, 27. novembra 1992

VIRGIL

Sonce vzhaja ob 7.21 in

zatone ob 16.25 - Dolžina dneva 9.04 - Luna vzhaja ob 10.01 in zatone ob 19.16.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta ob 20.30 do 8.30

Trg Cavana 1 (tel. 300940)

Za dostavljanje zdravil na

30-LETNIKI organizirajo

večerjo v Repnu pri Volniku

jutri, 28. 11., ob 20.30.

Zainteresirani naj se javijo na tel. št. 820034 danes, 27. 11., po 20. uri.

SKD CEROVLJE-MAVHINJE obvesča vse pridne otroke, da nas bo obiskal sv. Miklavž v soboto, 5. decembra, ob 18. uri na osnovni soli Miroslav Vilhar v Cerovljah. Angelčki bodo zbirali darila v ponedeljek, 30. t. m., ob 20.30 dalje na društvenem sedežu v Mavhinjah in v petek, 4. decembra, ob 18. do 21. ure v OS v Cerovljah. Pohitite po darila!

SD ZARJA BAZOVICA vabi na SILVESTROVANJE v Motelu Kozina. Igral bo ansambel Happy Day. Vpisovanje in informacije v krožku društva vsak večer, razen ob sredo, ob 18.30 do 20.00.

SLOVENSKI KLUB V TRSTU, Ul. sv. Frančiška 20, 2. nadst., sklicuje v torek, 1. 12., ob 20. uri v prvem sklicanju ter ob 20.30 v drugem sklicanju IZREDNI OBCNI ZBOR.

KD FRANCE PRESEREN iz Boljunca vabi na občni zbor, ki bo danes, 27. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih v gledališču F. Preseren v Boljuncu.

ZSKD ponuja tečaj kitare - rock, country, pop - za vse starostne stopnje. Vodi ga bo kitarist Nevio Miklavčič.

Za informacije in prijave smo vam na razpolago v uradih ZSKD - Ul. sv. Frančiška 20 - tel. 635626, vsak dan, razen ob sobotah, ob uradnih urah. Rok za vpisovanje do 18. decembra letos.

KD ROVTE KOLONKOVEC, Ul. Monte Sernio 27, vabi na predavanje dr. M. Gregorčič v četrtek, 3. 12., ob 20. uri na temo: Strokova navodila za zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev (za doseg dovoljenja za uporabo strupov v kmetijstvu).

KMECKA ZVEZA obvesča vinogradnike, da je do prvih dni decembra čas za prijavo letošnjega pridelka vina. Danes, ob 17. do 18. ure v Srenjski hiši v Borštu in na sedežu KD Vigred v Sempolju ter ob 18.30 do 19. ure v gostilni Radetič v Medjivasi. Jutri, ob 8.30 do 12.30 na občini v Dolini ter ob 11. do 12.30 na občini v Miljah. Vsi, ki nameravajo prijaviti vino, naj s seboj prinesejo lansko prijavo vina.

KMECKA ZVEZA obvesča vinogradnike, da je do prvih dni decembra čas za prijavo letošnjega pridelka vina. Danes, ob 17. do 18. ure v Srenjski hiši v Borštu in na sedežu KD Vigred v Sempolju ter ob 18.30 do 19. ure v gostilni Radetič v Medjivasi. Jutri, ob 8.30 do 12.30 na občini v Dolini ter ob 11. do 12.30 na občini v Miljah. Vsi, ki nameravajo prijaviti vino, naj s seboj prinesejo lansko prijavo vina.

KMECKA ZVEZA obvesča vinogradnike, da je do prvih dni decembra čas za prijavo letošnjega pridelka vina. Danes, ob 17. do 18. ure v Srenjski hiši v Borštu in na sedežu KD Vigred v Sempolju ter ob 18.30 do 19. ure v gostilni Radetič v Medjivasi. Jutri, ob 8.30 do 12.30 na občini v Dolini ter ob 11. do 12.30 na občini v Miljah. Vsi, ki nameravajo prijaviti vino, naj s seboj prinesejo lansko prijavo vina.

KMECKA ZVEZA obvesča vinogradnike, da je do prvih dni decembra čas za prijavo letošnjega pridelka vina. Danes, ob 17. do 18. ure v Srenjski hiši v Borštu in na sedežu KD Vigred v Sempolju ter ob 18.30 do 19. ure v gostilni Radetič v Medjivasi. Jutri, ob 8.30 do 12.30 na občini v Dolini ter ob 11. do 12.30 na občini v Miljah. Vsi, ki nameravajo prijaviti vino, naj s seboj prinesejo lansko prijavo vina.

KMECKA ZVEZA obvesča vinogradnike, da je do prvih dni decembra čas za prijavo letošnjega pridelka vina. Danes, ob 17. do 18. ure v Srenjski hiši v Borštu in na sedežu KD Vigred v Sempolju ter ob 18.30 do 19. ure v gostilni Radetič v Medjivasi. Jutri, ob 8.30 do 12.30 na občini v Dolini ter ob 11. do 12.30 na občini v Miljah. Vsi, ki nameravajo prijaviti vino, naj s seboj prinesejo lansko prijavo vina.

KMECKA ZVEZA obvesča vinogradnike, da je do prvih dni decembra čas za prijavo letošnjega pridelka vina. Danes, ob 17. do 18. ure v Srenjski hiši v Borštu in na sedežu KD Vigred v Sempolju ter ob 18.30 do 19. ure v gostilni Radetič v Medjivasi. Jutri, ob 8.30 do 12.30 na občini v Dolini ter ob 11. do 12.30 na občini v Miljah. Vsi, ki nameravajo prijaviti vino, naj s seboj prinesejo lansko prijavo vina.

KMECKA ZVEZA obvesča vinogradnike, da je do prvih dni decembra čas za prijavo letošnjega pridelka vina. Danes, ob 17. do 18. ure v Srenjski hiši v Borštu in na sedežu KD Vigred v Sempolju ter ob 18.30 do 19. ure v gostilni Radetič v Medjivasi. Jutri, ob 8.30 do 12.30 na občini v Dolini ter ob 11. do 12.30 na občini v Miljah. Vsi, ki nameravajo prijaviti vino, naj s seboj prinesejo lansko prijavo vina.

IZLETI

KMECKA ZVEZA IN KRUT obvesčata udeležence sedemdnevnega bivanja v Smarjaskih Toplicah, da je odhod avtobusa jutri, 28. t. m., ob 8.30 iz Trsta s Trga Oberdan pred deželno palačo in ob 8.45 z Opcin pri Prosnetnem domu.

SINDIKAT UPOKOJENCEV SPI-CGIL iz Devina-Nabrezine, v sodelovanju s turistično agencijo Nord-Est prireja v torek, 8. decembra izlet na kmetijo s kmečkim turizmom Old River v kraju Chiesa Nuova sul Piave. Informacije na tel. št. 200007 ali 200036.

KRISKA ZVEZA UPOKOJENCEV SPI-CGIL prireja 8. decembra v sodelovanju z ETLI izlet v Chiesa Nuova del Piave - Old River. Cena izleta 50.000 lir. Vpisuje M. Turel - tel. 220266.

GODBENO DRUSTVO PROSEK organizira silvestrovanje v zdravilišču Dobrna od 31. 12. do 2. 1. 93. Na razpolago je še nekaj mest. Za vpisovanje in informacije vsak delavnik ob 18. do 19. ure v Soscevi hiši na Proseku se danes, 27. t. m.

ŠOLSKE VESTI

NA LICEJU PRESEREN bodo skupne govorilne ure danes, 27. novembra, ob 16.30 dalje.

MALI OGLASI

OSMICO bo odprl jutri, 28. t. m., Valter v Medjavi st. 16.

OSMICO je odprl Zahar v Borštu.

OSMICO je odprla Sonja Strain, Mackolje Krizpot 84.

BERTO TONKIC, Trzaska ulica 25, Doberdob, je odprl osmico. Toci bel in črno vino ter nudi domač prigrizek.

OSMICA je odprta - zajčja farma v Repniku.

OSMICO ima Jozko Colja, Samatorca 21.

OSMICO je odprl Slavko Svara v Trnovci 14.

IZREDNA PRILOŽNOST! Novoustanovljena družba z več kot desetletnim uspešnim delom na ameriškem tržišču na področju prehranbenih integratorjev, zacenja svojo uspešno pot tudi v Italiji. Nudimo izredne možnosti zaslužka, glede na osebno sposobnost.

OBVESTILA

30-LETNIKI organizirajo večerjo v Repnu pri Volniku jutri, 28. 11., ob 20.30. Zainteresirani naj se javijo na tel. št. 820034 danes, 27. 11., po 20. uri.

OBVESTILA

30-LETNIKI organizirajo večerjo v Repnu pri Volniku jutri, 28. 11., ob 20.30. Zainteresirani naj se javijo na tel. št. 820034 danes, 27. 11., po 20. uri.

OBVESTILA

30-LETNIKI organizirajo večerjo v Repnu pri Volniku jutri, 28. 11., ob 20.30. Zainteresirani naj se javijo na tel. št. 820034 danes, 27. 11., po 20. uri.

OBVESTILA

Zapustila nas je naša draga mama

Maria Pitacco

roj. Rebec

Pogreb bo danes, 27. novembra, ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev sv. Jerneja na Opcinah.

Z ljubeznijo se je bode spominjali mož Lucio, sinova Maurizio in Paolo, sestra Alberta in drugi sorodniki

Trst, 27. 11. 1992

(Pogrebno podjetje, UL Zonta 3)

Za vedno nas je zapustil

Vojko Bandelj

Pogreb bo v ponedeljek, 30. novembra, ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v openso cerkev in nato na pokopališče.

Ksenija, Masa in Vinko

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Opcine, 27. 11. 1992

Zalosti se pridružujejo

tašca in tast, Cinzia,

Romano in Karin

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

Zalosti se pridružujejo

SOLE / OB DNEVU VARČEVANJA

Obisk v openski Hranilnici

Ob svetovnem dnevu varčevanja so učenci osnovne šole Karel Sirok iz Ulice Donadoni obiskali v spremstvu svojih učiteljic Hranilnico in Posojilnico na Opcinah.

Sprejel jih je g. Jordan Caponi, ki jim je razkazal podzemne in druge prostore openskega bančnega zavoda ter izprno obrazložil delovanje strojev in delo uradnikov. V polni uri je radovednim učencem zadostil z marsikatero zanimivostjo. Ob koncu obiska so otrokom podarili še paket s potrebščinami in zvezki. Sola se za vljudnost in razpoložljivost zahvaljuje ravnateljstvu in uslužbencem. Na koncu so se veselo razpoloženi učenci nastavili fotografu.

OSTARELI / ZANIMIVA POBUDA OBČINE

Decembra z mesečno vozovnico ACT brezplačno v tržaške mestne muzeje

Vzdol po italijanskem Skornju se kulturniki, a tudi preprosti ljudje splošno zgražajo nad slabim upravljanjem z bogato italijansko kulturno dediščino. Protestirajo zaradi nevezdrnega stanja muzejev, zaradi propadanja kulturnih in drugih spomenikov, pa tudi zaradi previsokih cen vstopnic tistih muzejev, ki vendarle ohranjajo odprta vrata.

V takem splošnem stanju dezorganizacije prihaja iz tržaskih občinskih krogov spodbudna vest, in to predvsem za starejše občane, ki bodo

koristniki pobude občinskih odbornikov za kulturo in za skrbstvo.

V

NOVICE

Razprava o proračunih na občini in pokrajini

Goriški občinski in pokrajinski svet bosta imela v prihodnjih dneh vrsto zasedanj za razpravo in odobritev proračunov. Na občini bodo začeli že nočijo ob 17. uri z razpravo o obračunih in proračunih občinskih podjetij. Naslednje seje, na katerih bo govor o proračunu občine, bodo v ponedeljek ob 9.30, ter se 3., 4., in 10. decembra ob 17. uri.

Pokrajinski svet se bo prav tako sestal v ponedeljek ob 10. uri, nato pa se v četrtek 3. in petek 4. decembra ob 15. uri.

ZSKD prireja srečanje za informacijo o oporečnosti

Zveza slovenskih kulturnih društev prireja v torek, 1. decembra, ob 20. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah, informativno srečanje o oporečnosti. Na srečanju bo govoril Luca Giacomini, odgovoren na deželni ravni za oporečnike. Srečanje je namenjeno tako društvom, ki bi v bodoče namerjale v svoj okvir vključiti oporečnike, kot fantom-posameznikom, ki bi želeli namesto vojaškega služiti civilni rok. Na večer so vabljeni predvsem društva in posamezniki iz sovedenjske in doberdobske občine ter z Laskoga. Za društva in posameznike iz goriske ter steverjanske občine bo ZSKD priredila drugo srečanje, predvidoma v prvi polovici decembra v prostorih knjižnice D. Feigla v Gorici, ul. della Croce 3.

»Trikat tri je devet« Pri Francetu v Sovodnjah

Drevi bo na sporedu drugi "round" niza prireditelj 3 x 3 = 9, vsakdo mora svojo pet...«, ki ga prireja Kulturni dom iz Gorice. Nocojsnje srečanje bo v gostilni Pri Francetu v Sovodnjah, gost večera pa bo priznani furlanski komik Ermes Di Lenardo - Sdrindule. Za glasbo bo poskrbel standreški "glasbeni mojster" Stefan Nanut. Prireditelji opozarjajo, da so vabila za večer v glavnem že vsa oddana, zato zamudnikom priporočajo rezervacijo že za tretji večer, ki bo 18. decembra v kmečkem turizmu Radikon na Oslavju.

Nova trgovina z izdelki iz držav tretjega sveta

»Yeelen« v jeziku države Mali v Afriki pomeni luc. To ime so izbrali tudi člani istoimenske zadruge, ki bodo jutri ob 18. uri v Ul. Bellinzona 4 v Gorici odprli svojevrstno trgovino z izdelki iz nerazvitih držav. V prodaji bodo obrtniški izdelki, knjige, plošče in drugo blago iz azijskih, afriških in latinsko-ameriških držav. V tej "trgovini sveta", kot so jo poimenovali, bodo izdelke prodajali upostevajoč načeli pravičnosti in solidarnosti v trgovanju. To pomeni, da bodo blago od proizvajalcev kupovali po pravičnih cenah in ga nato prodajali potrošnikom bogatega severa brez izkoriščanja komercialnih posrednikov.

Skupščina malih industrijcev o možnostih za izhod iz krize

Združenje malih in srednjih industrijcev API prireja jutri skupščino, kjer bodo razpravljali o stanju ter o možnostih za premostitev težav v gospodarstvu. Skupščina bo ob 10.30 v dvorani L. Fogar, na Verdijevem korzu št. 4.

Združenje, ki mu predseduje Dario Mulitsch, si v zadnjem obdobju močno prizadeva za odpiranje novih možnosti razvoja drobnega gospodarstva. Pred kratkim je predstavil predlog o carinski coni, ki naj bi jo uredili na območju kazermet na solkanskem polju. Predlog so na celotni sprejeti tako goriska kot novogoriška občinska uprava in predstavniki obeh gospodarskih zbornic, čeprav z nekaterimi pomisleki glede usklajenosti z splošnimi smernicami Evropske gospodarske skupnosti.

Umri trgovec Danilo Uršič

Na goriskem glavnem pokopališču bodo danes pokopali Danila Uršiča, znanega trgovca v Rastelu. Bil je doma v Mirnu, v znani cevljarski družini. Nasploh je bil Miren v letih pred prvo svetovno vojno in tudi kasneje znan obrtniški in industrijski center za izdelovanje cevčev. V Rastelu je pokojni Danilo odprl leta 1955 znano trgovino s cevčji, ki jo je uspešno vodil vsa ta leta, skupaj z družinskimi člani. Bil je poln nactov in predan delu. Pripravljaj se je na temeljito prenovi trgovine, kar naj bi pomenilo tudi ovrednotenje Rastela kot ene najbolj značilnih goriskih ulic. Danilo Uršič je bil star 72 let.

Tovornjak prebil ograjo

Včeraj ob 17. uri se je na avtocestnem odkesu Viles-Gorica pripetila slikovita prometna nesreča. Ranjen ni bil nihče, pač pa so morali za daljši čas zapreti cesto. Sofer tovornjaka, ki je peljal v smeri proti Gorici, je namreč blizu odcepa pri Fari izgubil nadzorstvo nad težkim vozilom, ki je prebilo pregrado med voznima pasovima in obticalo pocezo.

ODPADKI / UMEŠČENA KOMISIJA ZA IZBIRO ODLAGALIŠČ

Do februarja popoln načrt možnih lokacij

Predstavništvo občin in naravovarstvenikov

VLADO KLEMSE

V sedemdesetih dneh od podpisa konvencije s Pokrajino bo Trzaska univerza predložila zaključno poročilo o možnih lokacijah za odlagališča za odpadke na Goriskem. Ta rok se bo predvidoma iztekel prve dni februarja prihodnjega leta, upoštevajoč da bodo konvencijo podpisali predvidoma že v prihodnjem tednu.

Izdelava druge faze pokrajinskega načrta za pobiranje, odvoz in uničenje odpadkov teče torej pospešeno. Pokrajinski upravi se namreč precej mudi in sedanja koalicijska ima, kot kaže, resen namen, da to vprašanje spravi z dnevnega reda pred iztekom mandata. Mandat pa se izteče v drugi polovici marca.

Na srečanju predstavnikov občin, pristojnega pokrajinskega odborništva in strokovnjakov Trzaskе univerze, v sredo, so tudi že umestili komisijo, ki bo sledila celotnemu postopku določanja možnih lokacij za odlagališča. V komisiji bodo predstavniki osmih občin (Trzica, Gorice, Krmina, Gradisca, Ronk, Sempetra ob Soci, Slovenca in Mosa), pokrajinskega odborništva za okolje, en predstavnik

naravovarstvenih združenj ter Univerze. Manjše občine bodo v glavnem predstavljali župani, večje pa pristojni odborniki. V zelo kratkem roku naj bi svojega predstavnika imenovali naravovarstveniki.

Na umestitveni seji je bil govor o kriterijih, ki jih bodo upostevali za izbiro lokacij. O tem sta govorila raziskovalca na Trzaski univerzi, inž. Desenibus in Della Vedova. Prvi je orisal izkušnje glede sanacije kamnolov in drugih posledic eksploatacije na Sardiniji in izkušnje na področju urejanja in opremljanja odlagališč. Della Vedova pa je začrtal izhodišča za določitev lokacij.

Poleg zakonskih predpisov bodo ob ugotavljanju in preučevanju posameznih lokacij upostevali vse značilnosti, izhajajoč iz osnovne ugotovitve, da predstavlja odlagališče v vsakem primeru potencialno nevarnost. Prav zato je bistvenega pomena preventivno delo, ugotavljanje značilnosti tal na ozemlju občin (Trzica, Gorice, Krmina, Gradisca, Ronk, Sempetra ob Soci, Slovenca in Mosa), pokrajinskega odborništva za okolje, en predstavnik

Della Vedova je poja-

Odlagališče za odpadke (foto Studio Reportage)

snil, da se bo delo strokovne komisije odvijalo v treh zaporednih stopnjah: najprej bodo skušali (veliko gradiva je že na razpolago) zbrati kar največ podatkov o posameznih možnih lokacijah. Druga stopnja predvideva primerjavo dobljenih podatkov z osnovnimi kriteriji in zakonskimi predpisi.

V tretji fazi pa bodo, v

kolikor bo to možno, na posameznih lokacijah opravili tudi simulacije obremenitve na kraju samem.

Za vsako lokacijo bodo sestavili lestvico z navedbo ocen za in proti. Lokacij bo vsekakor več kakor pet, je slišati na Pokrajini. Pripravljen pa bo tehnični upravninski instrument, ki bo omogočil premostitev sedanjega kritičnega stanja.

PREDAVANJE / KAJ SE DOGAJA NA VZHODU

Socialni problemi vir vseh konfliktov

Prof. Anton Kusmanič je na srečanju zveze CVCS obravnaval krizo vzhoda (in zahoda)

MARKO MARINČIČ

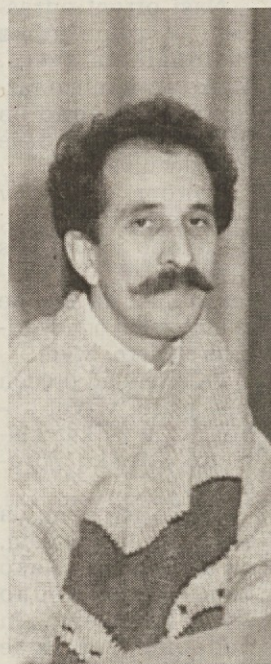
Center za sodelovanje z državami v razvoju (CVCS) prireja v sodelovanju z združenjem goriskih univerzitetnih študentov zanimiv ciklus filmov in predavanj, katerih skupni cilj je raziskati nove možnosti v mednarodni kooperaciji. V sklopu ciklusa je bilo te dni v pokrajinski sejni dvorani zanimivo predavanje prof. Antona Kusmaniča z Ljubljanske univerze, ki je na nekoliko nenavaden vendar zanimiv in izživljen način obravnaval družbeno dogajanje v državah evropskega vzhoda in se posebej na tleh nekdanje Jugoslavije.

Predavatelj je izhajal iz ugotovitve, da je v prejšnjih režimih manjkala politična svoboda, pač pa so bile za delavce predvidene socialne pravice, ki so jim nudile veliko socialno varnost. Postsocialistična revolucija je stanje povsem preobrnila: politično področje ni več prepovedano, socialno pa je enostavno ukinjeno. To je osnova, iz katere na vzhodu rastejo konflikti. Tudi nacionalizem je bolj posledica kot pa vzrok tega stanja: široki deli družbe - na primer zenske, delavci itd. -, ki so številčno večinski, se ob

pomanjkanju najenostavnejših instrumentov socialne varnosti počutijo naenkrat kot nezashitene manjšine in isčejo zavetja v objemu nacionalizma, kjer zenska ni več zenska temveč Slovenka, Srbinja itd. V teh pogojih sploh ni mogoče govoriti o človekovih pravicah: zanje je predpogoj civilno stanje, medtem ko je evropski vzhod padel v nekakšno naravno stanje.

Sicer pa je predavatelj posvaril tudi zahodnjake, da postaja razizem dominantna ideologija pač zaradi tega, ker se okrog socialistične nevarnosti ne da več organizirati učinkovite desne politične platforme. »Zahodnjaki se tudi nimate kaj zgrazati zaradi tega, kar se danes dogaja v Bosni, saj v njej gledate lastno zgodovino«, je dejal: enaka brutalnost je bila v zahodni Evropi povsem normalna v prejšnjem stoletju. Nasploh pa je po padcu berlinskega zidu nemogoče govoriti o vzhodu in zahodu, saj so podobni dezintegracijski procesi zelo močni na eni in drugi strani.

Zaključek je bil pesimističen. Gremo v obdobje, ko bo zaradi razizma in vsakovrstnih

Prof. Anton Kusmanič

egoizmov težko pametno uporabljati kategorijo človekovih pravic: čim bolj jih bomo potrebovali, tem manj jih bo. »To je tragedija časa, v katerem živimo«, je grenko zaključil predavatelj.

Ciklus CVCS se bo nadaljeval v torek, 1. decembra, ob 20.30 v kinu Vittoria s predavanjem Camerounskega filma »Sango malo«, naslednje predavanje pa bo 9. decembra na pokrajini, kjer bo dr. Francesco Tosi govoril o vlogi in akterjih kooperacije v novih svetovnih razmerah.

GRADIŠČE / PROTI RASIZMU

Zavestno za solidarnost

Govor župana Colombija

Moramo se rešiti iz objema neprizadetosti, ponovno odkriti pomen obcelevske solidarnosti. Znova je treba odkriti vrednote, ki so bistvo obstoja in sožitja, vrednote, ki jih zaslepljeni od potrošniškega egoizma ne opazimo več. Sebičnost nam omejuje spomin, da pozabljamo na zlo, ki so ga celotnemu človeštvu, posebej pa judovskemu narodu, povzročile ideologije, katerih simboli se te dni ozivljajo. To je osnovno sporočilo solidarnostne manifestacije, ki jo je v sredo priredila občina v Gradiscu, v sodelovanju s trzasko judovsko skupnostjo.

Pobuda se je odvijala cel dan, ob udeležbi učencev in dijakov številnih sol, združenj, organizacij in posameznikov. Pred judovskim

pokopališčem so zbirali podpise, ob mraku pa je s tega mesta proti zupanstvu šel sprevod nekaj sto udeležencev z baklami. Zbrali so se nato v sejni dvorani, prisluhnili besedam župana Colombija in predsednika trzaskе judovske skupnosti. Občinski svet v Gradiscu je izglasoval posebno listino z jasnimi sporocilom: manifestacija naj bo spodbuda, da se na vseh ravneh in v vseh okoljih trudimo, za uveljavljanje vrednot sožitja, strpnosti in sprejemanja in spoštovanja različnosti.

Manifestacija se je zaključila z branjem odlomkov citatov, vpisovanjem v knjigo solidarnosti in ogledom razstave knjig o judovstvu. Razstavo je pripravila občinska knjižnica v Gradiscu.

Sprevod z baklami v Gradiscu (foto: Studio Reportage)

DIJAŠKI DOM / KULTURNI VEČERI

Srečanje s sodobno mladinsko literaturo

Po igralcu Starini nocoj gost pesnik Komac

V dijaškem domu Simon Gregorčič se nocoj nadaljuje ciklus kulturnih večerov. Prejšnji teden je bil gost igralec PDG Janez Starina (na sliki), ki je predstavil dela Gregorčiča in drugih pesnikov. Nocojsnje srečanje ob 18. uri bo posvečeno mladinski literaturi v zamejstvu. Predaval bo književnik Darko Komac iz Nove Gorice, avtor več pesniških zbirk, ki bo govoril o povojni mladinski literaturi.

Podrobneje bo predstavil dela avtorjev, kot so Ljubka Sorli, Miroslav Košuta, Kajetan Kovic in drugi, ki so našim otrokom se posebno priljubljani. Komac bo popestril večer z branjem proze in poezije.

LOTERIJE / NADALJUJE SE SOJENJE

Pierattoni tiskar ali uradnik?

Včerašnje zaslišanje uslužbencev in lastnika tiskarne

Pred goriskim okrožnim kazenskim sodiščem se je včeraj nadaljeval proces zaradi milijardne goljufije na škodo državnih loterij. Med včerašnje zaslišanje je sodišče zaslislalo tri uslužbence (dva sta že upokojena) in upravitelja ter solastnika tiskarskega podjetja Campestrini. Na tej podlagi naj bi sodišče ugotovilo, ce je bil Aldo Pierattoni, eden glavnih osumljencev in eden redkih na procesu prisotnih obožencev, več uporabe tiskarskih strojev. Omenjene osebe je

v preiskovalnem postopku zaslislal funkcionar sodne policije in njihove navedbe pravil v zapisnik, ki so mu nekateri od zagovornikov močno oporekali. Dobilni smo vtis, da včerašnje zaslišanje ni veliko pripomoglo k ugotavljanju, ce je bil Pierattoni samo administrativni in komercialni vodja podjetja (tiskarne), ali pa je bil tudi visokousposobljen tiskarski mojster, kar naj bi bil menda predpogoj za tiskanje kakovostno ponarejenih loterijskih listkov.

Sicer pa procesa se ne

bo konec. Javni tožilec je postavil zahtevo, da naj se v aktivih procesa upoštevajo zapisniki izjav, ki so jih drugi oboženci dali bodisi med zasliševanjem pri javnem tožilstvu, kakor pred sodnikom za predhodne preiskave. Predlog izhaja iz dejstva, da se razen Alda Pierattonija in njegovih dveh hčerk, nihče od drugih obožencev ni predstavljal in jim torej sodijo v odsotnosti. Takemu predlogu pa so se odločno uprli zagovorniki. Zahtevo tožilca so označili kot prepozno.

PRIREDITVE

KULTURNO DRUSTVO SOVODNJE vabi v nedeljo, 29. t.m., ob 17. uri na gostovanje dramske skupine Delavskega prosvetnega društva Svoboda iz Rus. Predstavili bodo komedijo Branislava Nusića Clovek na položaju.

SKD HRAST vabi na veselo miklavževanje, ki bo v soboto, 5. decembra, ob 19. uri v župnijski dvorani v Doberdobu. Najmlajši se na ta praznik skrbno pripravljajo z veselo igrico. Darove sprejemajo v soboto, od 17. ure dalje.

ZDRUŽENI ZA UNICEF je naslov prireditve za sožitje in spoznavanje različnih kulturnih stvarnosti na Goriskem, ki bo jutri ob 20. uri v veliki dvorani UGG. Sodelujejo ZSKD in kulturne skupine priseljencev s Sicilije, Sardinije, iz Apulije, Kampanije in Bazilikate, ki se bodo predstavile z značilnimi kulturnimi točkami.

OBVESTILA

SLOVENSKO PLAINSKO DRUSTVO obvešča, da bo jutri od 15. do 17. ure sejem rabljene smučarske opreme. Sejem bo na društvenem sedezu.

DRUŽBA se dobi v nedeljo, 29. t.m., ob 9. uri na Travniku.

POKRAJINSKI SVET VZPI-ANPI bo se sestal danes ob 16. uri na javnem zasedanju v sejni dvorani pokrajinskega sveta. Na srečanju bo med drugim govor o pripravi na slovesnosti ob 50-letnici odporniškega gibanja v Italiji.

ZVEZA LEGAMBIENTE ustanavlja svoj krozek tudi v Gorici. Ustanovna seja bo nocoj ob 20.30 na sedezu rajonskega sveta Podturn - Sv. Ana v Ul. Cipriani 65. Vabljeni so člani in vsi morebitni interesi.

RAZSTAVE

Na sedezu goriskega teniskega krožka v Drevoredu 20. septembra 2. bodo jutri ob 17. uri odprli razstavo slik Franca Manzonijske. Odprta bo do 23. decembra.

V cakalnici goriske železnice postaje bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo fotografij Giovannija Viole. Razstava bo na ogled do 8. decembra.

KINO

GORICA
CORSO 17.45-22.00
»Io speriamo che me la cavo«. Igra P. Villaggio.
VERDI 17.00 koncert klasične glasbe. 22.00 »Il principe delle donne«.

TRZIC
COMUNALE 18.00-20.00 »Prosciutto, prosciutto«. Prepovedan mladini pod 14. letom.
EXCELSIOR 17.30-22.00 »Bocca su bocca«. Prep. ml. pod 18. letom.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALL'ORSO BIANCO - Korzo Italia 10 - tel. 531576.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
Občinska lekarna št. 1 - ul. Terenziana 26 - tel. 410341.

POGREBI

Danes v Gorici: 9.30 Daniele Ursic, iz splosne bolnisnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče, 11.00 Francesco Nodetti iz splosne bolnisnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče, 12.30 Ernesto Ricco iz splosne bolnisnice v cerkev pri Madonini in pokopališče v Podgori, 13.15 Onorato Bosco iz splosne bolnisnice v Medejo.

SLOVENSKI CENTER
ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL

GLASBENA MATICA

GORICA

vabita na koncert pevskega zbora

JACOBUS GALLUS iz Trsta

Dirigent STOJAN KURET

Program: MARIJ KOGOJ - Skladbe za zbor in scenska glasba V kraljestvu palčkov

V nedeljo, 29. novembra, ob 17. uri
v Katoliškem domu v Gorici (Drevored XX. sept. 85)

ZEMONO / ZVEZA ZA PRIMORSKO

Bližje pravim potrebam

Stranka nima odcepitvenih teženj

MARIJAN DROBEZ

Zveza za Primorsko, nova stranka na političnem zemljevidu oziroma prizorišču Slovenije, ja nastala sele pred kratkim na pobudo nekaterih primorskih izobražencev, ki cutijo potrebo po taksem političnem organiziranju. Je sicer se v obdobju oblikovanja, utrjevanja in sirjenja svoje organizacije, vendar pa se zdaj pripravlja predvsem na volitve, ki bodo 6. decembra letos. Stranka bo predstavila 33 svojih kandidatov za državni zbor in dva kandidata za državni svet prihodnjega parlamenta Slovenije. Kandidirajo v Ljubljani, Celju, Mariboru, na območju idrijsko-cerklijske regije in na območju volilne enote 2. Le-ta obsega celo Primorsko. Prav na tem območju si stranka obeta tudi svoj največji uspeh oziroma največ glasov za kaksnega morebitnega poslanca.

V primerjavi z drugimi političnimi strankami, katerih predstavniki prihajajo zvečine iz republiškega središča, to je iz Ljubljane, pa je bila predstavitev Zveze za Primorsko, njenega programa in kandidatov za volitve, v sredo, 25. novembra popoldne v dvorcu Zemono pri Vipavi, videti bolj stvarna ter blize resničnemu

življenju, teznjam in potrebam prebivalstva na Primorskem. Ob predstavljanju stranke, njenega programa in kandidatov, ki jih misli stranka poslati v volilni boj v že zgoraj omenjenih krajih, so obravnavali tudi temo o naravnih dediscini na Primorskem, njeni lasti in načinu upravljanja z njo. Ostro so obsodili republiški centralizem, češ da sprejema zakone in predpise, ki utešnjujejo življenje in ustvarjalnost ljudi. Pri tem so analizirali upadanje števila prebivalstva v tolminski občini in zlasti nazadovanje Trente. Po mnenju razpravljalcev, med katerimi sta bila tudi ing. Bogdan Vran, predstavnik projektne skupine Primorka, ki je pred casom pripravila program in načrte za celovitejšo cestno povezavo Primorske od Vršica, oziroma Predela do Kopra, oziroma Secovelj in ki je izdelala tudi program za napredek Trente, ter predsednik občinskega izvršnega sveta v Tolminu, Pavle Gregorčič, na življenje in nazadovanje doline Trente, najbolj škodljivo vpliva Triglavski narodni park. Receno je bilo, »da Triglavski narodni park s svojo politiko, teznjami

in usmeritvijo v Trenti izvaja enako vlogo, kot sta jo tam izvajala fazi zem in realsocializem«. Razmere so take, da se zdi, »kot da nekdo pričakuje, da ljudje umrejo in da park ostane sam, »ko večkrat poudarjali nastopajoči na Zemonu.

Predstavniki Zveze za Primorsko so zahtevali korenito spremembo sedanjih zakonov in sprejem novih, za drugačen sistem zascite naravne dediscine, med drugim tudi spremembo zakona o reki Soci, o cemer naj bi odlocali na nizjih ravneh, to je v prizadetih obcinah.

O tem so govorili tudi delegati iz Izole, Postojne, Nove Gorice, Sežane in iz drugih krajev na Primorskem, odkoder so prisli na strankarsko srečanje na Zemono. Posebej je na probleme vse Primorske opozarjal Drago Mirošič, ki mu prispijujejo duhovno ocetovstvo stranke. Predstavitev Zveze za Primorsko, njene programa in kandidatov pa je povzel predsednik Lucijan Vuga, ki je zatrdil, da se njihova stranka zavzema za regionalizem v Sloveniji, kar je »plemenit cilj, ne razbijaski in Zveza za Primorsko ne zeli Primorske odcepiti od Slovenije«.

NOVA GORICA / MED DVOMI IN STVARNOSTJO

Vodni zadrževalnik preprečil poplavo

Prav so imeli tisti, ki so vztrajali pri gradnji

VOJKO CUDER

Silni nalivi, ki so sredi meseca (15. in 16. novembra) povzročili precejšno škodo predvsem v zahodnih krajih nase domovine, so zopet ogreli misel, kaj je z zadrževalnikom Pikolud pri Novi Gorici. Vsem so se dobro v spominu velike poplave, ki so zajele mesto oktobra 1983, so »glavne klica« obtožili potok Koren, ki teče iz Panovca skozi Novo Gorico in pri železniški postaji »prestopi« državno mejo in se pod Gorico izliva v reko Soco. Takrat je bilo to obmejno območje pod več kot meter visoko vodo. Zadrževalnik Pikolud je bil zgrajen zato, da bi ne prišlo več do takih naravnih ujm.

Tisto kritično noč smo obiskali dipl. ing. Zlatko Gabrijelčič, zaposlenega pri Vodnem gospodarstvu Soca, zadolženega za nadzor in ukrepanje na zadrževalniku. Nasli smo ga na zapornici zadrževalnika Pikolud, za katero se je nabirala umazana rjava voda, pritekajoča od vseh povodov. Izpod zapornice pa se je v strugo Korna izlivala voda, ki je oddelkala naprej po umetnem koritu proti državni meji. »Zaradi močnih nalivov in velikega dotoka vode iz mestne kanalizacije, ki se izteka

Voda ni segala niti do polovice zbiralnika (Foto: Zlatko Gabrijelčič)

ma niso bile več tako mocne. Voda iz mesta je že odtekla, zato je brez skode za nižje lezece predele odtekala tudi zadržana voda iz zadrževalnika.

»Ce zadrževalnika ne bi bilo, bi bili predeli okoli železniske postaje pod vodo ceprav padavin ni bilo toliko kot leta 1983. Ob Kornu sta dve merilni postaji, ki sta bili do lani vključeni v računalniški sistem, ki ze leto dni ne deluje. Zal se odgovorni ne zmenijo, da bi ga zopet usposobili,« se jezi Gabrijelčič.

Pikolud je torej svojo nalogo dobro opravil. Sele ob kritičnih primerih, kot je bilo letošnje jesensko deževje, se zavedmo, kako prav je, da je zadrževalnik zgrajen,

Zlatko Gabrijelčič

ceprav so v letih 1987-1989, ko so ga gradili, marsikateri videli v njem metanje denarja skozi okno in niso imeli nič kaj lepih besed ne na graditelje ne na občinsko oblast. Seveda ne gre samo za objekt, gre predvsem za ljudi, ki z njim pametno ravnaajo, da služi svojemu namenu.

Zgornja Kanomlja

Zemeljski plaz odnesel cesto

Takole je zemeljski plaz, ki se je sprožil ob zadnji vodni ujmi, odnesel doberšen del regionalne ceste Spodnja Idrija-Obklavov vrh v Srednji Kanomlji na Idrijskem. Za skoraj 200 prebivalcev tja do Uterskega in Seberlejskega vrha je ta cesta edina povezava s svetom. Sedaj, zal, ne more pripeljati v vas avtobus, s katerim hodijo delavci na delo v dolino in otroci v solo. Škodo so si ogledali tudi predstavniki idrijske občine. (Foto: R.Bric)

OBALA / DRNOVŠEK MED GOSPODARSTVENIKI

O treh najbolj perečih problemih ta hip: o Luki Koper, izolski marini in katastru

BORIS VUK

V okviru predvolilne kampanije je včeraj obiskal Obalo sedanji - in po prepričanju Liberalno demokratske stranke tudi bodoci - predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovsek. Predsednik, ki sta ga spremljala ministar za plan Davorin Kracun in minister za pravosodje Miha Kozinc, se je v Izoli, Portorožu in Kopru pogovarjal z obalnimi gospodarstveniki o problemih obalnega in se posebej slovenskega gospodarstva.

O Luki Koper Drnovsek meni, da ne bi smela ostati le majhno

pristanišče, ampak mora nase pritegniti zanimanje srednjeevropskih držav, ki nanjo že po naravi gravitirajo. Predsednik tudi ve, da je za takšno usmeritev luke nujen pogoj prometna in drugačna infrastruktura, ki bi jo povezala s potencialnimi uporabniki. O izolski marini pa Drnovsek modro pričakuje, da bo odločitev prinesel dogovor med investitorji in ministrom za okolje. Predstavniki vlade so se

prisotnim gospodarstvenikom pohvalili predvsem z znižanjem inflacijske stopnje, ki je v novembru nižja in znasa 2,8 odstotka.

Minister Kozinc je povedal, da se je pogovarjal s hrvaškimi kolegom o nastavljanju novega katastra v bujski obcin. Hrvaski minister se baje strinja, da je treba v Bujah ustaviti aktivnosti, ki posegajo preko meje. Na vprašanje poslanca Starmana, kaj je s placami sodnikov, je Kozinc dejal, da bi jih lahko povečali le na inflacijski način

AJDOVŠČINA

Kučanov molk postaja že kar neprijeten

ARTUR LIPOVZ

Demokratski predstavniki kandidat Jelko Kacin racuna, da se bo v drugem krogu pomeril s Kucanom na volitvah za prvega pravlega predsednika države, je bilo receno na predvolilnem shodu demokratske stranke v Ajdovščini, ki je bil sredi tedna v tem središču Vipavske doline. Poleg Kacina so se predstavili tudi predstavniki stranke Igor Bavcar, Božidar Ursič, kandidat za državni zbor iz ajdovske občine in dr. Branko Marusič, kandidat za državni svet za ajdovsko in novogoriško obcino. Zelo verjetno je koalicijsko sodelovanje s strankami, ki so že doslej

imele veliko iniciative in je njihov pomen presegal siceršno zastopnost v skupščini - socialdemokrati, socialisti in zeleni, vendar bodo povezave možne sele po volitvah. Pomen reševanja slovenskih državljanov iz BiH in pobuda zunanjim ministrom, da se sestanejo v umirajočem mestu presega zgolj predvolilne manevre, je bilo receno. Igor Bavcar z zanimanjem pričakuje, kaj bo dejal predsednik Kucan o prisluškovalni aferi, s katero je bil seznanjen od začetka. Jelka Kacina pa moti predolg Kucanov molk: predsednik zaradi volilnih motivov ne bi smel pustiti, da se stvari same v sebi »pregnojijo«.

TOLMIN / ŠOLSTVO

Glasbena šola izstopa iz osnovnega šolstva

MIRAN MIHELIC

Obcina Tolmin je sprejela odlok o izločitvi Glasbene šole Tolmin iz zavoda Osnovna sola Franceta Bevka in o ustanovitvi javnega vzgojnega izobraževalnega zavoda Glasbena šola Tolmin, ki bo pod tem imenom delovala z novim letom.

Odlok so sprejeli na zahtevo Glasbene šole predvsem zato, ker z osnovno solo nima nič skupnega. Obiskuje jo 220 gojencev v desetih oddelkih, kar je že zelo veliko. Prilagajajo se tudi

novi zakonodaji, ki omogoča boljše pogoje samostojnim solam kot dosedanjim enotam v sklopu osnovnih sol. Denar za place in seveda tudi upravna soglasja, daje Ministrstvo za solstvo in sport. Potrebni dokument iz tega naslova so v Tolminu že dobili.

Novo organizirana sola bo lažje kontaktirala pri pridobivanju sponzorjev in drugih sredstev, saj ji je občinski proračun tudi do sedaj zagotavljal le sredstva za amortizacijo osnovnih sredstev, medtem ko so stroške krili iz solnine.

ILIRSKA BISTRICA

Skisano mleko draži občutljive želodce

MATIJAZ STARE

Videti je, da so nepokrite terjatve do ilirskobistriške kmetijske zadruge le prevelike, da bi se stvari lahko razrešile znotraj dolžniško upniške verige. V tem trenutku nihče ne ve, najbrz tudi najbolj odgovorni ne, kolikšen je dejanski dolg (slisati je številke menda okrog 90 milijonov SIT). Do prave številke bo mogoče priti sele v stečajnem postopku, ki bo vpeljan, ce danes, 27. novembra, sodišče v Kopru ugotovi, da dolжник ne izpolnjuje pogojev za prisilno poravnavo. Prav gotovo bodo svoje povedali tudi vsaj največji upniki (med največjimi sta najpomembnejša Hmezad iz Zalca in ljubljanska Stanovanjsko komunalna banka). Določena pojasnili, ki bodo do dobra osvetlila značaj finančne nelikvidnosti bistriške kmetijske zadruge pričakujejo tudi od reskega podjetja Snežnik, katerega večinski, ce ne celotni lastnik, je Kmetijska zadruga.

Medtem ko se kmetijska zadruga se vedno ukvarja z vprašanji preizvetja se vedno ni znano, kaj bo s placilom, ki ga zadruga dolguje bistriškimi kmetom za odkup mleka in pridelkov. Koliksen je dolg, nihče ne ve natančno, verjetno pa ni prav majhen, saj kmetje od zadruge v zadnjih starih mesecih niso videli placila. Po nekaterih podatkih dolguje zadruga samo za mleko, ki se

je v njeno mlekarno stekalo od okoliskih kmetov, približno 13 milijonov SIT, za ostali dolg kmetijskega odkupa niso znani niti približni podatki.

Trenutno odkupuje mleko z bistriškega območja kmetijska zadruga Postojna, kjer tekoče placevanje ne predstavlja večjih zadržev, zato imajo kmetje tudi večje zaupanje v postojnsko zadruzo. V kratkem naj bi kmetje prejeli tudi delna poplaccila za nazaj. Ministrstvo za kmetijstvo je baje postojnski zadruzi že izdalo garancije v približni višini 40 odstotkov vrednosti dolga. S tem bodo poravnane dvomesečne obveznosti odkupa. Kdo in ce sploh, bo poravnal dolg iz preostalih mesecev, zaenkrat ostaja se odprto vprašanje.

Od današnjega dne je torej odvisno, kaj in kako naprej. Škoda je ne samo v tem, da kmetje niso dobili tistega, kar jim upravičeno pripada, pač pa tudi v tem, da so izgubili zaupanje v zadrugo in da do tega prihaja prav zdaj, ko je kmetijstvo na zelo hudi preizkusnji.

NOVICE

Beblerjeva med Tolminci...

Območni odbor Socialistične stranke Slovenije v Tolminu je povabil medse predsedniško kandidatko Darjo Lavtizar Bebler, da bi ji predstavil vse glavne probleme, ki tarejo to največjo slovensko obcino. Srečanje z njo bo v nedeljo, 29. novembra ob 17. uri v knjižnici Cirila Kosmacea. Na srečanju bo tudi podpredsednik vlade Viktor Zakelj in kandidat za poslanca v Državnem zboru za tolminski volilni okraj Danilo Flažs Tomsic.(VC)

...Pučnik in Janša pa med Novogoričani

Novogoriški občinski odbor Socialdemokratske stranke Slovenije (SDSS) pa vabi na predvolilni shod, ki bo v nedeljo, 29. novembra, v Novi Gorici. Ob 15. uri bo otroški zivzav pred kulturnim zborom (Mateja Koleznik, zongler in poziralec ognja, polet z balonom), ob 17. uri se bodo v kulturnem domu (mala dvorana) predstavili primorski kandidati stranke za Državni zbor in Državni svet (prisotni bodo tudi predsedniški kandidat dr. France Tomsic, dr. Joze Pučnik in Janez Janša), sledil bo se kulturno zabavni program Zvezdane Mlake»99 načinov kako se znebiti moskega«.(VC)

Demokratska stranka o »domaćih« temah

Danes, v petek, 27. novembra, popoldne (ob 16. uri v dvorani v Vrtolbi, ob 18. uri pa v sempetrski kinodvorani) bodo na srečanju Demokratske stranke (prisotni bodo Jelko Kacin, Igor Bavcar in dr. Branko Marusič - kandidat za Državni svet) spregovorili predvsem o »domaćih« temah: Osimski sporazumi, politični razvoj Slovenije, Sempetrska obvoznica.(VC)

Osimo kot ošpice

V sredo, 25. novembra, je občinski odbor Slovenskih krcanskih demokratov organiziral razgovor o položaju zamejskih Slovencev. Nanj so povabili kolege iz Slovenske skupnosti in Sveta slovenskih organizacij Marjana Terpina, Marija Mavra in Stefana Bukovca. Pogovor je vodil Marko Vuk in v odgovorih na njegova uprasanja po govorci ugotovili, da se je odnos matice do manjšine zadnji leti izboljšal, ceprav se 45 let privilegirane levice v manjšini ne da nadomestiti cez noč. Maver je dejal, da je stran sicer obrnjena, toda na prejšnji strani ni nepopoln list. Ko je komentiral zadnja dogajanja v Trstu, je dejal, da se tudi tam premika na bolje. »Trst mora preboleti svoje ošpice, pa se bô problem Osima resil kar sam«. Stefan Bukovec je opozoril na odrezanost Nove Gorice od centra, kar povzroča, da se prebivalci ob meji počutijo nevarno blize jugu in zahodu. Marjan Terpin pa je Novogoričane opozoril, da svoje predvolilne dogodke jemljejo prevec tragicno. Popolnoma obicajno je, da se povsod v demokraciji ljudje pred volitvami skregajo. Malce je sé popihal na dušo organizatorjem in dejal, da slovenske države ne bi smel voditi clovek, obremenjen s 45-letno preteklostjo. Na pogovoru sta sebe in svoj program predstavila tudi kandidata v slovenski državni svet in zbor Zorko Pelikan in Marko Valentinčič. (TD)

Predvolilni shod socialistov v Idriji

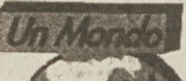
»Idrija je staro rudarsko in delavsko sredisce, kjer imajo socialne ideje in levosredinska usmerjenost nase stranke dobro zaledje. Nikoli nismo zagovarjali ekstremnih političnih interesov, ki Slovence delijo se iz predvojnih casov,« je dejal predsednik Socialistične stranke Slovenije (SSS) Viktor Zakelj na predvolilnem shodu ta teden v Idriji. Shoda se je udelezila tudi predsedniška kandidatka Darja Lavtizar Bebler, ki je Idrijčanom dejala, da se bo, ce bô izvoljena, zavzemala za spremembo dosedanje slabe in za socialno ogrozene sloje krivicne davčne in zdravstvene zakonodaje. Svoj predvolilni program je predstavil tudi poslanski kandidat iz Idrije Zorko Velikajne.(RB)

Denar za novo zaposlovanje

Stopnja brezposelnosti v postojnski obcini je trenutno 9,2 odstotna in v primerjavi z drugimi se ni zaskrblyujoca. Ne glede na to pa v obcini že dve leti izvajajo programe, s katerimi ob denarni pomoči države in obcine odpirajo nova delovna mesta.O tem, kako v bodoče poiskati najbolj ustrezen način za pospeševanje (samo) zaposlovanja so se pogovarjali včeraj. Dosedanja pomoč za odpiranje novih delovnih mest v drobnem gospodarstvu se je izkazala kot koristna, saj so na tak način zaposlili že 50 delavcev. V prihodnje naj bi s takšno obliko pomoči nadaljevali, hkrati pa naj bi s krediti podjetnistvu pomagali tudi pri naložbah. Ena večjih ovir pri razvoju malega gospodarstva je zelo slaba infrastruktura težave povzročajo tudi visoke obresti pri najemanju kreditov in neurejene pravne podlage tržnega gospodarstva.(MG)

»Vroč« teme na skupščini

Po vec mesecih se je včeraj spet setala kopraska skupščina. Razen manj spornih zadev tem so se posvetili tudi polemiki o »vroćih« temah: zivinski terminal v Luki, mednarodna pogodba Istrabenza, avstrijskega OMV in hrvaške INE ter o sestavi komisije za poimenovanje naselij in ulic.(VB)

POSEBNO SPOROČILO ZA TRGOVCE IN GOSPODARSKE OPERATERJE

Odprli smo novo trgovino na debelo obutev s preko 2.000 kv.m. prodajnega prostora

PRIČAKUJEMO VAS!

G. & P. srl - UDINE - Tel. & Fax (99-39-432) 600.564

Na Vašo razpolago je preko milijon parov čevljev vseh znamk, vrst in cen

Nase cene so izredno konkurenčne in ugodne: prepračajte se sami!

UDINE (ITALIJA) - UI. StiriA - PARTIGROSS (izhod avtoceste Udine - Sud)

S tem oglasom boste dobili 10% popust pri prvem nakupu

NOVICE

Novi bankovec za 10 tolarjev

LJUBLJANA - Kot so sporočili iz oddelka za gotovinski poslovanje, je Banka Slovenije danes dala v obtok bankovec za 10 tolarjev. Na njem je upodobljen lik Primoza Trubarja. Vrednostni boni za 10 tolarjev ostanejo se naprej zakonito plačilno sredstvo. (STA)

Dr. Leo Šešerko o kršenju zakonodaje o varstvu okolja

LJUBLJANA - Dr. Leo Šešerko v imenu Poslanskega kluba Zelenih Slovenije v odprtem pismu opozarja, da je predlog o nespoštovanju pogodbe o graditvi actocestnega odseka Razdrto-Cebulovica, nesprejemljiv. Dr. Šešerko navaja, da sta se o tem, da bi namesto dveh viaduktov na omenjenem odseku bodoče avtoceste zgradili nasip, pred kratkim dogovorila slovenski minister za promet in zveze Marjan Krajnc in delalni odborik Furlanije-Juljske krajine Giancarlo Cruder. Mostovi in predori na avtocesti po Šešerkovem mnenju prispevajo k varovanju živalskih vrst in naravne dediščine ter so najprimernejša oblika za avtocesto sploh. Predlog Krajnc in Cruderja je tudi v izrecnem nasprotju s slovensko zakonodajo o varstvu okolja, meni dr. Šešerko. Ko je italijansko gradbeno podjetje ITAL-STRADE marca 1990 zmagalo na mednarodnem razpisu za graditev omenjenega odseka, je bilo podrobno seznanjeno z gradbenimi nacrti. Očitno pa so računali, da jim ne bo treba spoštovati razpisnih pogojev in sklenjene pogodbe. Zato sploh niso naročili graditve obeh viaduktov pred dvema letoma, ko je bil čas za to. (M.C.)

Zagrebski Intercontinental (raz) prodajajo

ZAGREB - Najrazkošnejši hrvaški hotel Intercontinental v Zagrebu ponuja morebitnim vlagateljem preostalih 20 odstotkov svojih delnic. Z njihovo (raz) prodajo, (na voljo so namreč tudi številni popusti) bodo dokončali lastniško preobrazbo tega družbenega hotela v delniško družbo. Vrednost Intercontinentala v centru mesta so ocenili na 70, 6 milijona nemških mark in jo razdelili na 706.106 delnic po sto mark. Do zdaj so kupili ali rezervirali 80 odstotkov teh delnic, eden največjih kupcev pa je Zagrebacka banka, ki je svoje terjatve zamenjala za 14-odstotni delež v kapitalu te nove družbe. (I.J.)

V Kranju bodo odprli Miklavževu nakupe

KRANJ - V soboto, 28. novembra, bodo na Gorenjskem sejmu v Kranju odprli vrata Miklavževim nakupom, na katerih se bo predstavilo 108 neposrednih razstavljalcev, ki zastopajo 335 proizvajalcev. Na Miklavževih nakupih bo na voljo pestra izbira daril, igrac, nakita, obrtniških izdelkov, konfekcije, pohištva, bele tehnike, akustike, suhomesnatih in konditorskih izdelkov, in avtomobilov po ugodnih cenah. Na tej priložnosti, ki bo odprta do 4. decembra, bo vstop prost.

LJUBLJANA / SKUPNA SEJA DVEH ODBOROV

Ponovno nesklepčni

Razprava o plačevanju dohodnine

ALENKA L. JAKOMIN

Odbor za proračun in javne finance ter kreditno-monetarni odbor sta na včerajšnji seji (vodil jo je predsednik monetarnega odbora Janko Dezelak) kljub nesklepnosti podprla predlog zakona o vpisu in vplačilu delnic v delniški kapital Evropske banke za obnovo in razvoj, katerega sprejetje po hitrem postopku je vlada predlagala skupščini. Vplačilo delnic je eden izmed pogojev za sprejetje Slovenije v članstvo EBRD. Po dokončni razdelitvi delnic, ki jih je v delniški kapital banke vpisala nekdanja Jugoslavija,

mora Slovenija, zato da postane naslednik, v delniški kapital EBRD vplačati začetnih sto delnic v vrednosti 1 milijon ecujev. Sredstva za vpis naj bi zagotovili iz republiškega proračuna.

Obravnavali so tudi sklepe in stališča SDK v zvezi s stanjem računa 533 ob izplačilu majskih pokojnin. Menili so, da so pri izplačevanju nastale napake, saj je omenjeni račun imel nepokrit primanjkljaj. Zato so priporočili ministru za finance, Banki Slovenije, SDK in Skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovan-

je, naj se čimprej dogovorijo za tak način izplačevanja pokojnin, ki ne bo ogrožal monetarnih okvirov (na primer razporeditev izplačil na več dni). Razpravljali so tudi o predlogu Slovenske ljudske stranke za spremembo zakona o dohodnini, ki ga vlada ni podprla in novi zakon (z enim samim členom) istega predlagatelja. Zakon, ki predvideva oprostitev plačevanja dohodnine za tiste državljane, ki imajo plače nižje ali enake, kot je povprečna slovenska plača, odbor ni podprl. Njegovi člani so se sicer strinjali, da bi morali prebivalce z nizjimi dohodki zascititi, vendar pa so menili, da je predlagani zakonski način neustrezen, saj bi, če bi bil sprejet, porušil dozdajšnji sistem dohodnine. Predstavniki ministrstva za finance so pojasnili, da je predlog težko uresničiti, saj bi bila posledica sprejetja ta, da bi plače izplačevali le do višine povprečnih plac, razliko pa v drugih oblikah, ki niso obdavčene. Poleg tega dobiva povprečno plačo 68 odstotkov vseh zaposlenih v Sloveniji. V republiknem proračunu pomeni dohodnina skoraj 20 odstotkov prihodkov, medtem ko je v občinskih proračunih poglaviti vir.

Janko Dezelak (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

LJUBLJANA / DRNOVŠEK OBISKAL SLOVENSKO OBRTHO ZBORNICO

Vlada podpira razvoj obrti

MILE ČUK

Slovenska vlada je predpricana, da je obrt nasa prednostna usmeritev in dejavnost, ki je zelo blizu slovenski tradiciji in miselnosti, zato jo moramo razvijati naprej. Poleg te splosne ugotovitve je predsednik slovenske vlade Janez Drnovsek v včerajšnjem pogovoru s predstavniki Obrtne zbornice Slovenije navedel vrsto konkretnih ukrepov, ki jih je njegova vlada v šestih mesecih sprejela za izboljšanje položaja obrtnikov. Na eni strani je vzpostavila stabilen ekonomski sistem, v katerem lahko tudi obrtniki

delujejo uspešno, na drugi pa je skušala vzpostaviti trden pravni sistem, v katerem se vsi, zlasti pa obrtniki, počutijo varne. Glede zamudnih obresti oz. navedb Obrtne zbornice Slovenije, ki je po skoraj devetmesečnih prizadevanjih uspešno dokazala, da je ministrstvo za finance se za čas prejšnje vlade izdalo dva odloka, ki sta predpisovala odušerke obresti, je Drnovsek dejal, da bo ministrstvo za drobno gospodarstvo za sejo vlade pri-

pravilo informacijo in ustrezne predloge. Obrtniki namreč trdijo, da so zdajšnji obračuni tako visoki, da jih obrtniki niso sposobni poravnati. Nekateri davčne uprave so namreč vse od začetka spornih odlokov konec leta 1991 obračunavale zamudne obresti. Zato obrtniki predlagajo, da se določi šestmesečni odlog plačila zamudnih obresti. Predsednik Drnovsek in minister za drobno gospodarstvo Maks Tajnikar, ki je tudi sodeloval v

pogovoru, sta menila, da ni razlogov, da ne bi uveljavili sklepa vlade o povečanju olajšav za reinvestiranje v zakonu o dohodnini z 20 na 30 odstotkov, kar mora biti vključeno v prve popravke omenjenega zakona. Minister Tajnikar je obljubil, da bodo do konca leta zmanjšali prispevke za osebne dohodke pri novem zaposlovanju, s čimer bodo omogočili novo zaposlovanje. Po njegovem mnenju bi bilo mogoče v zelo kratkem času v obrti zaposliti pet do deset tisoč novih delavcev.

Pogovor premiera Drnovskega s predstavniki Slovenske obrtne zbornice. (Foto: A. Pavletič/TRIO)

SDGZ / ZUNANJETRGOVINSKA SEKCIJA

Olajšave za izvoznike ki niso prejeli plačil iz bivše Jugoslavije

Zunanjetrgovinska sekcija pri SDGZ v Trstu obvešča člane in ostale izvoznike, da pripravlja zavod Mediocredito Centrale izvajalni postopek za vzpostavitev posebne finančne linije, ki jo predvideva zakon št. 17/92 za podjetja, ki niso prejela plačil od poslovnih partnerjev in dolžnikov z območja bivše Jugoslavije. Po informaciji Zdrženja zbornice za cejadransko območje ACCOA naj bi slo za omejeno dotacijo, ki jo bo Mediocredito dodelil prizadetim podjetjem v obliki 5-letnega olajšane kreditiranja, potem ko bodo evidentirani in dokumentirani se odprti račun.

Glede na to, da bo finančni poseg Mediocre-

dita omejen in da bo povpraševanje predvidoma veliko, vabimo prizadeta podjetja, naj čimprej pripravijo prošnjo z navedbo bistvenih podatkov o neplačanih poslih s strani jugoslovanskih partnerjev (naziv in naslov klienta, valuta, vrednost pogodbe in terjane kredita, blagovni sektor) in jo poš-

ljejo na naslov: Mediocredito Centrale, Servizio Credito Italia, Via Piemonte 51, 00187 Roma.

Podrobnejše informacije nudijo oddelki za zunanjetrgovinsko poslovanje pri Trzaski kreditni banki, Hranilnici in posojilnici na Opčinah in Kmečki banki v Gorici.

Obvestilo za člane

Slovensko deželno gospodarsko združenje obvešča podjetnike, ki so v letu 1992 presegli 300 milijonov lir investicije (brez davka IVA) za razširitev že obstoječih oziroma za izgradnjo novih industrijskih ali obrtnih obratov, da lahko od vladnega komisariata za Avtonomno deželo Furlanijo-Juljsko krajino prejmejo prispevek iz Sklada za Trst. Interesenti se lahko še danes zgledajo v tajništvo Zdrženja v Ulici Cicerone 8, kjer jim bo za sestavo ustrezne prošnje na razpolago funkcionar. Za morebitne informacije lahko pokličete tudi po telefonu na številko 362925 ali 362949.

KZ / STROKOVNO SREČANJE

Na blejskem posvetu tudi zastopnika Kmečke zveze

Predstavnika Kmečke zveze iz Trsta, in sicer njen tajnik Edi Bukavec in vodja strokovne službe, agronom Mario Gregorič, sta se pretekli ponedeljek mudila na Bledu, kjer sta se kot gosta udeležila sedmega tradicionalnega posveta slovenske kmetijske posvetovalne službe. Strokovno srečanje je priredila uprava za pospeševanje kmetijstva pri ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, s katero sicer Kmečka zveza že vrsto let vzdržuje uveljavljene

stike, ki jih seveda zeli se naprej gojiti in razvijati. Dnevni red blejskega posveta strokovne kmetijske službe je obsegal vrsto poročil in razpravo o aktualnem položaju kmetijstva in zadrznistva, v prvi vrsti v luči nove zakonodaje o zadrznistvu in lastninjenju v sosednji Sloveniji. Oba predstavnika trzaska organizacije slovenskih kmetov je v uvodnem delu srečanja posebej pozdravil direktor republiške uprave Slovenije za pospeševanje kmetijstva, Ervin Kuhar. (J.K.)

SEMINAR

Blagovna menjava z novima državama

Trzaska delegacija mesanih trgovinskih zbornic za sosednjo stran Jadrana ACCOA prireja 3. decembra v Trstu seminar za svoje člane, na katerem bo tekla beseda o trenutnih razmerah in problemih trgovinske menjave s Slovenijo in Hrvasko. Seminar, ki se bo v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice (Ul. San Nicolò 5) začel ob 14.30, ima na dnevnem redu med drugim finančne, kreditne in zavarovalne vidike blagovne menjave, možnosti in probleme leasinga, ustanavljanje mesanih družb in skrcen pregled nove slovenske in hrvaske zakonodaje.

Na seminar so posebej vabljeni člani zunanjetrgovinske sekcije SDGZ.

KMEČKA ZVEZA

Prijavljanje vina

Danes in jutri še vrsta sestankov KZ

Kmečka zveza obvešča vinogradnike, da je do prvih dni decembra čas za prijavo letosnjega pridelka vina. Prijavitelji morajo tisti, ki obdelujejo več kot 1000 kv. metrov vinograde in/ali pridelajo več kot 10 hl vina. KZ tudi letos izpolnjuje prijave vina za svoje člane na osrednjem sedežu in v obeh podružnicah, v naslednjih dneh pa bo še nekaj srečanj v okolici: danes, v petek, od 17. do 18. ure v Srenjski hiši v Borstu in na sedežu KD Vigred v

Sempolaju, od 18.30 do 19. ure pa v gostilni Radetič v Medji vasi; jutri, v soboto, od 8.30 do 12.30 na zupanstvu v Dolini; v soboto, 5. decembra, od 11. do 12.30 na zupanstvu v Miljah. Kdor namerava prijaviti vino, naj prinese s seboj lansko prijavo. Kdor pa ima svoje vinograde vpisane v sezname za kontrolirano poreklo in zeli prijaviti vino kot vino s kontroliranim poreklom, naj se čimprej (najkasneje do 28. 11.) zgleda na sedežu Kmečke zveze.

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI S TRILETNO ZAPADLOSTJO

- BTP so obveznice s koriščenjem 1. oktobra 1992 in zapadlostjo 1. oktobra 1995.
- Obveznice dajejo letno 12% bruto obresti izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.
- Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.
- Dejanski letni donos BTP znaša 10,78%, če bodo obveznice prodane po ponujeni ceni.
- Cena, ki bo iznešena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.
- Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 30. novembra.
- Obveznice BTP se koristijo s 1. oktobrom; ob vplačilu (3. decembra) bo treba doplačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo privatniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.
- Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.
- Obveznice so v ponudbi v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.
- Podrobnejše informacije nudijo banke.

MENJALNIŠKI TEČAJI

26. NOVEMBRA 1992

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100.000 L)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	61,45	62,00	8,63	8,74	6,90	7,10
Akont	61,00	62,00	8,65	8,85	6,95	7,20
AMTK plus	61,55	62,10	8,65	8,95	7,00	7,28
Avtohiša Ljubljana*	61,50	62,20	8,69	8,95	7,05	7,28
Banka Vipava, Nova Gorica	61,72	62,40	8,70	8,79	6,90	7,17
Banka Zasavje	61,30	62,50	8,53	8,88	6,93	7,22
Bela vrtnica	61,50	62,10	8,75	8,85	7,00	7,20
Bobr Fužine	61,30	61,96	8,70	8,85	7,00	7,20
Brdar Koper	61,60	62,25	8,60	8,84	6,90	7,15
BTC terminal Sežana	61,40	62,10	8,65	8,80	7,00	7,14
Burin*	61,50	61,95	8,55	8,83	6,95	7,30
Capital marketing Vrhnika	61,00	62,00	8,65	8,80	6,90	7,20
Come 2 Us*	61,40	62,10	8,65	8,80	7,00	7,25
Creditanstalt Nova Banka	61,00	61,75	8,60	8,80	7,10	7,40
Dolenjska banka	61,00	62,00	8,60	8,80	7,00	7,25
Dom na trgu	61,71	61,94	8,72	8,77	7,07	7,14
Dom - Kaffe*	61,60	61,85	8,73	8,80	7,05	7,25
Emona Globtour	61,40	61,95	8,60	8,79	6,95	7,15
Eros Ljubljana*	61,60	61,95	8,70	8,85	6,95	7,20
Eros Kranj*	61,70	62,00	8,70	8,85	6,95	7,20
Eroservis d.o.o. Sežana	61,60	62,05	8,63	8,80	7,06	7,15
Eurotours International*	61,60	62,10	8,65	8,80	7,10	7,30
Feniks d.o.o. Portoroz*	61,52	62,16	8,60	8,82	7,00	7,14
Fiba	61,55	62,19	8,60	8,82	7,00	7,15
Firadas d.o.o. Idrija	61,80	62,85	8,60	8,90	7,00	7,20
Golfurist	61,30	62,20	8,60	8,86	7,00	7,20
Hida	61,70	61,90	8,71	8,79	7,03	7,15
Hipotekarna banka Koper*	61,50	62,40	8,60	8,85	7,05	7,25
Hram Rožice	61,65	61,95	8,60	8,90	7,00	7,50
Hranilno kreditna služba	61,50	62,00	8,53	8,79	6,90	7,19
Ilirika Ilirska Bistrica	61,45	62,80	8,45	8,84	6,90	7,15
Ilirika Slovenj Gradec	61,70	62,00	8,64	8,73	6,92	7,11
Ilirika Postojna	61,75	62,33	8,74	8,84	7,00	7,16
Invest	61,50	62,50	8,70	8,88	7,05	7,29
Italdesign*	61,75	62,60	8,67	8,77	6,98	7,17
Klub Slovenijales	61,40	62,00	8,55	8,80	6,95	7,20
Komercialna banka Triglav d.d.	61,50	62,98	8,65	8,95	7,03	7,27
Kom.banka Nova Gorica d.d.	61,21	62,98	8,51	8,93	6,70	7,12
Kompas Hertz Bled*	61,60	61,90	8,65	8,75	7,00	7,20
Kompas Hertz Idrija*	61,80	62,80	8,60	8,80	6,95	7,15
Kompas Hertz Velenje*	61,40	61,80	8,65	8,80	7,00	7,20
Kompas Hertz Celje*	61,60	62,00	8,65	8,80	7,00	7,20
Kompas Hertz Krško*	61,50	62,00	8,60	8,80	7,00	7,20
Kompas Hertz Tolmin*	61,80	62,80	8,60	8,80	6,95	7,15
Kompas Hertz Novo Mesto*	61,50	62,00	8,60	8,80	7,00	7,20
Kompas Holidays	61,60	62,10	8,65	8,80	7,03	7,25
Kompas Fintrade	61,20	62,29	8,63	8,79	7,00	7,19
Kreditna banka Maribor d.d.*	61,05	62,10	8,65	8,78	6,70	7,30
Ljubljanska banka d.d.	60,50	62,00	8,55	8,81	6,89	7,20
Media*	61,60	62,00	8,65	8,80	7,00	7,20
Mercator Turist	61,50	62,20	8,56	8,80	6,83	7,20
O.M.D.B.	61,50	62,00	8,65	8,85	7,00	7,20
Otok Bled	61,40	62,01	8,70	8,79	7,05	7,15
Petrol*	61,60	61,99	8,65	8,80	7,05	7,20
Pionir Avtohiša Novo Mesto	61,60	62,10	8,67	8,81	6,89	7,20
Postna banka Slovenije*	61,05	62,10	8,40	8,69	6,71	7,19
Publikum Ljubljana	61,50	61,89	8,60	8,73	7,10	7,18
Publikum Kranj	61,70	62,15	8,70	8,85	7,01	7,19
Publikum Maribor	61,60	62,09	8,65	8,78	7,01	7,11
Publikum Piran	61,50	62,50	8,60	8,80	6,95	7,10
Publikum Celje	61,50	61,99	8,70	8,84	7,00	7,19
Publikum Dobova	61,40	62,40	8,55	8,85	7,01	7,11
Publikum Krško	61,40	62,40	8,55	8,85	7,01	7,11
Publikum Metlika	61,60	62,10	8,60	8,80	7,00	7,20
Publikum Mozirje	61,50	62,19	8,60	8,80	6,90	7,25
Publikum Novo Mesto	61,45	62,10	8,50	8,80	7,00	7,22
Publikum Sentilj	61,60	62,09	8,65	8,78	7,01	7,11
Publikum Sentjur pri Celju	61,60	62,09	8,65	8,80	6,85	7,19
Publikum Trebnje	61,20	62,35	8,55	8,85	6,85	7,19
Publikum Žalec	61,56	62,09	8,65	8,80	7,00	7,19
Publikum Sevnica	61,50	62,60	8,55	8,85	6,85	7,19
Roja	61,60	61,90	8,70	8,80	6,90	7,14
Simotisk*	61,50	62,00	8,65	8,80	7,00	7,25
SKB*	61,77	62,35	8,77	8,86	7,12	7,21
Slovenska investicijska banka*	61,40	62,15	8,45	8,80	6,78	7,20
SKB	61,50	62,00	8,53	8,79	6,90	7,19
Sonce	61,50	62,00	8,65	8,80	6,90	7,25
Sl. hranilnica in posojilnica	61,60	62,20	8,65	8,76	7,00	7,19
Slovenijaturist Ljubljana	61,50	61,97	8,60	8,74	7,00	7,12
Slovenijaturist žel. post. Maribor	61,60	62,50	8,70	8,82	6,80	7,20
Splošna banka Koper*	61,41	62,76	8,43	8,81	6,85	7,12
Splošna banka Celje	61,30	62,00	8,70	8,80	6,93	7,15
Stajerska banka obri in podj.	61,65	62,10	8,70	8,80	6,90	7,20
Tartarus Postojna	61,57	62,61	8,45	8,81	6,85	7,11
Tenours Domžale	61,45	61,95	8,65	8,85	7,10	7,35
Tourist service Portoroz	61,40	62,20	8,50	8,72	6,97	7,18
Tori*	61,60	62,00	8,70	8,85	7,00	7,30
Trias*	61,70	62,00	8,65	8,80	7,10	7,25
Upimo	61,75	61,95	8,72	8,79	7,08	7,12
Valuta*	61,50	62,00	8,60	8,85	7,00	7,30
Tečaj velja danes: *						

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 231 z dne 26. novembra 1992 — Tečaji veljajo od 27.11.1992 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	65,7700	65,9679	66,1658
Avstrija	040	šiling	100	852,0362	854,6000	857,1638
Belgija	056	frank	100	291,1453	292,0214	292,8975
Kanada	124	dolar	1	74,5397	74,7640	74,9883
Danska	208	krona	100	1547,4402	1552,0965	1556,7528
Finska	246	marka	100	1874,4317	1880,0719	1885,7121
Francija	250	frank	100	1768,9312	1774,2540	1779,5768
Nemčija	280	marka	100	5994,3451	6012,3822	6030,4193
Grčija	300	drahma	100	—	46,1871	46,3257
Irska	372	funt	1	—	157,7048	158,1779
Italija	380	lira	100	6,9085	6,9293	6,9501
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	16,0000	—
Japonska	392	jen	100	77,0273	77,2591	77,4909
Nizozemska	528	gulden	100	5328,6731	5344,7072	5360,7413
Norveška	578	krona	100	1467,1159	1471,5305	1475,9451
Portugalska	620	escudo	100	66,8370	67,0381	67,2392
Švedska	752	krona	100	1413,4665	1417,7197	1421,9729
Švica	756	frank	100	6665,7117	6685,7690	6705,8263
Velika Britanija	826	funt sterling	1	145,4228	145,8604	146,2980
ZDA	840	dolar	1	95,5619	95,8494	96,1369
Evropska Skupnost	955	ECU	1	117,6271	117,9810	118,3349
Španija	995	peseta	100	83,0816	83,3316	83,5816

Opomba: Tečaj hrvatskega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 27. NOVEMBRA 1992

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. 12. 1992 (prodaja ukinjena):					1,000,000	577,017	599,597	1,176,614
13	60,1238	115,4034%	119,9194%	117,6614%	100,000	57,702	59,960	117,661
2) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15. MARCA. 1993:					1,000,000	562,504	587,738	1,150,242
108	60,1238	112,5008%	117,5476%	115,0242%	100,000	56,250	58,774	115,024

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

26. NOVEMBRA 1992	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Banka Zasavje	14,00	19,00
Bela vrtnica	13,00	17,00
Burin	12,00	18,00
Hida	15,00	16,50
Ilirika Postojna	14,50	19,00
Ilirika Bistrica	14,50	20,00
Kreditna banka Maribor	14,00	20,00
Sonce	15,00	18,00
Slovenijaturist	12,50	15,50
Tenours Domžale	14,00	19,00
Tori	13,00	20,00
Tečaj velja danes: *		

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

26. NOVEMBRA 1992	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1365	1395
nemška marka	862	875
francoski frank	252	259
holandski gulden	765	781
belgijski frank	41	42,70
funt sterling	2085	2135
irski sterling	2235	2300
danska krona	218,50	226
grška dramma	6,20	6,80
kanadski dolar	1055	1085
japonski jen	11	11,30
švicarski frank	956	975
avstrijski šiling	121,50	125
norveška krona	208	215
švedska krona	201	207
portugalski escudo	9	10
španska peseta	11,50	12,25
avstralski dolar	920	955
madžarski forint	11	15,50
slovenski tolar	13,20	14
hrvaški dinar	1,20	2

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

26. NOVEMBRA 1992			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	10,00	11,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	11,00	11,80
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,50	12,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	11,00	11,80
Avstrija	Posojilnica Ločilo	11,00	12,00
Italija	Kmečka banka Gorica	13,00	13,80
Italija	Tržaška kreditna banka	13,20	14,00

DEVIZNI TRG BEOGRAD

26. NOVEMBRA 1992	ZA DEVIZE				
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6660,8615	6680,9042	6700,9469
Francija	frank	100	13802,4600	13843,9920	13885,5240
Nemčija	marka	100	46863,1430	47004,1550	47145,1680
Italija	lira	100	53,9988	54,1613	54,3238
Švica	frank	100	52242,5980	52399,7980	52556,9970
ZDA	dolar	1	—	—	—
V. Britanija	funt	1	—	—	—

opombe: Tečaji veljajo za jugoslovanski dinar.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista ljubljanske banke d.d. za obračun
deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 27. novembra 1992 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE				
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	867,9068	870,7496
Francija	frank	100	1801,8806	1807,7826
Nemčija	marka	100	6106,0000	6126,0000
Italija	lira	100	7,0372	7,0602
V.Britanija	funt	1	148,1316	148,6168
ZDA	dolar	1	97,3419	97,6607

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

NOVICE

Zamenjave v vrhu ruske vlade

MOSKVA - Po poročilih moskovskega radia naj bi v kratkem svoj odstop napovedala se dva ministra v ruski vladi.

Po odstopu ministra za informiranje Mihaila Pefoltoranina v sredo naj bi vlado zapustila tudi državni sekretar Genadij Barbulius in zunanji minister Andrej Kozirjev. Uradni predstavnik ruskega predsedstva Vjačeslav Kostikov je govorico o odstopu zunanjega ministra že zanikal.

Agencija France Presse pa poroča, da je ruski predsednik Boris Jelcin podpisal ukaz o ukinitvi dolžnosti državnega sekretarja.

Genadij Barbulius naj bi tako po novem postal vodja skupine Jelcinovih svetovalcev. (Reuter, Hina)

Rusija uvaja devizni tečaj za rubelj

MOSKVA - Predsednik ruske vlade Jegor Gajdar je sporočil, da bo Rusija 1. januarja uvedla devizni tečaj rublja v odnosu do valut, ki so v obtoku v državah nekdanje Sovjetske zveze.

»Z novim letom bo rubelj postal valuta, ki jo bomo lahko sami nadzorovali«, je povedal Gajdar. Ruska vlada s tem povečuje nadzor nad finančno politiko, s čimer pa je že napovedala, da bo prenehala s prizadevanji za oblikovanje skupnega monetarnega prostora z državami nekdanje Sovjetske zveze, ki se zmeraj želijo sodelovati z Rusijo. Ukrajina in Estonija sta namreč že pred časom uvedli svoji nacionalni valuti. (Reuter, Hina)

Francoska skupščina podprla vlado pri pogajanjih v GATT

PARIZ - Francoski parlamentarci so v sredo s 301 glasom za in 251 glasovi proti podprli deklaracijo francoske vlade o kmetijskem vprašanju na pogajanjih v okviru Splošnega carinskega in trgovinskega sporazuma (GATT). V deklaraciji je francoska vlada zapisala, da je kompromis, ki sta ga prejšnji teden dosegla ES in ZDA, za Francijo nesprejemljiv. Za deklaracijo so glasovali tudi komunisti, desna opozicija pa je ni podprla.

Med tem pa se je 108 držav, ki sodelujejo v urugvajskem krogu pogovorov, dogovorilo, da bodo v četrtek v Ženevi nadaljevale s pogajanj, in sicer zato, da bi do konca leta dosegle ugodne politične resitve, kot je predlagal generalni direktor GATT Arthur Dunkel. Dodal je, da postopka pogajanj ne namerava spreminjati in da morajo ta temeljiti na globalnem sporazumu, ki bo dokončen sele, ko bodo uskladili vsa področja pogajanj.

Kmetijstvo je namreč samo eno od teh področij pogajanj, ki se bodo razširila na področje mednarodne trgovine, ki pa doslej ni bila vključena v GATT. Gre predvsem za finančne, zavarovalne, transportne, telekomunikacijske, avdiovizualne storitve, za naložbe in intelektualno lastnino. (Reuter, STA/AFP)

Majorjeva vlada praznuje drugo obletnico

LONDON - Danes minevata dve leti, odkar je konservativni kandidat John Major prevzel mesto tedanje premierke Margaret Thatcher. Zadnji trije meseci so bili za Majorja in njegovo vlado prav gotovo najtežji. Soocati se je moral z ostrimi kritikami javnosti in opozicije, ki se nista strinjali z britansko politiko glede vstopa v evropsko skupnost.

»Po naravi nisem pesimist, zato tudi upam, da se bo gospodarstvo Velike Britanije kmalu izkopal iz krize«, je dejal Major na tiskovni konferenci v četrtek. (Reuter)

Francosko-izraelski pogovori o Bližnjem vzhodu

JERUZALEM - Francoski predsednik Francois Mitterrand nadaljuje obisk v Izraelu. V sredo se je z izraelskim zunanjim ministrom Simonom Peresom pogovarjal predvsem o bližnjevzhodnih mirovnih pogajanjih in o medsebojnih odnosih med Izraelom in Francijo. Peres je po srečanju z Mitterrandom dejal, da je s pogovori zelo zadovoljen.

Francoski predsednik je v sredo obiskal tudi spominsko središče Yad Vashem, kjer je položil venec na grob ustanovitelja cionizma Teodorja Herzla. (Hina)

Ameriška vojska gre v Somalijo

WASHINGTON - Washington Post poroča, da bodo Združene države Amerike v Somalijo poslane dodatne vojaške enote, ki naj bi pomagale razdeljevati pomoč Združenim narodov osiromašeni državi. Ameriška kabelska televizijska mreža CNN je sporočila, naj bi kmalu v Nairobi odpotovalo 30 tisoč ameriških vojakov.

K zaščiti konvojev s pomočjo je pozvala tudi italijanska igralka Sofija Loren, ki se je tudi sama pridruživla organizacijam za pomoč lačnim v Somaliji. (Reuter, Hina)

NEMČIJA / DIVJANJE DESNIČARJEV

Nemcev je strah desnega terorja

Rasisti in neonacisti so v letu dni ubili več ljudi kot levi skrajneži v krvavih 70. letih

MARTA KOS

KÖLN - Val desnega ekstremizma je v Nemčiji dobil velikanske razsežnosti. Grozi, da ga ne bo več mogoče zaustaviti.

Ni dneva, da ne bi v medijih zasledili poročil o napadih na tujce, na njihovo imetje ali o skru-njenju židovskih spomenikov in pokopališč. Pri-padniki skrajne desnice so letos ubili že 17 ljudi, kar je več, kot jih je po-koncala Frakcija rdecih armad v svojem najbolj krvavem letu. Lonec je prekipel prejšnji konec tedna, ko so neznanci v Mölnu zazgali hiso, v ka-teri so umrle tri Turkinje. Vsi politiki po vrsti so bili polni obzaloovanja in ogorčenja, vendar jim ni-ti domaci državljani ne zaupajo več, marveč jih zmeraj pogostejše zmer-jae s hinavci in svetoh-linci.

Zagotovo bi nemski politiki morali ukrepati že veliko prej. Hoyers-Werda, Rostock, Cottbus so samo najhujsi primeri nasilja desnih skraj-nezev, pa tudi primeri, ki so jih politiki že po nekaj dneh potisnili v ozadje. Vsa kriminalna dejanja skrajnezev je oblast dolgo casa prepuščala zgolj policiji, sele v primeru treh Turkinj je poseglo državno tožilstvo, češ da

gre za ogrožanje notranje-ga miru v Nemčiji.

Mar se ni to zgodilo že veliko prej? Organizirani neonacizem je obstajal ves čas, delovalo pa je tudi neorganizirano naci-stično podzemlje. Zelo poceni in najudobneje je neonacistični teror vzpo-rejati z azilsko problema-tiko, podobno kot so po drugi svetovni vojni mnogi postavljali vzpo-rednice med Versaille-som in Auschwitzom: če zmagovalci iz prve sve-tovne vojne Nemčije ne bi tako ponižali, tudi Hit-lerja ne bi bilo, so govorili po drugi vojni.

Dejstvo je, da je latent-no sovražstvo v Nemčiji iskalo ventil in ga našlo v beguncih. Ni lažjega, kot si za grešne kozle izbrati tujce, pa naj gre za prosil-ce za azil ali za tiste, ki v Nemčiji prebivajo že de-set let ali več. Trenutno je v Nemčiji 40 tisoč de-snih skrajnezev, okoli 5.000 militantnih, med drugim tudi gologlavcev. Njihovega umazanega početja ni sposoben usta-viti nihče. Politiki razli-čnih strank se zaradi svoj-ih strankarskih interesov niso mogli dogovoriti za ustrezno ukrepanje.

Zakonov in paragrafov, ki bi Nemčijo pote-gnili iz trenutnega kaosa,

se je nagrmadilo za celo goro, le spostovati bi jih bilo treba.

V zadnjem času so se ljudje predramil in orga-nizirajo množične de-monstracije. Kje pa so bi-li na začetku izbruha de-snega nasilja? Mnogi sō mirno stali ob strani in razgrajacem celo navdu-seno ploskali. Tujce v Nemčiji je zato zmeraj bolj strah.

Podobno je med nem-skimi Zidi: že narasca ste-vilo tistih, ki se name-ravajo izseliti. Rjavo na-silje je tudi bistveno zmanjšalo ugled Nemčije v svetu, po poročilih Goethejevega instituta pa se zmanjšuje tudi zani-manje za učenje nem-scine. Desni teror je za-netil strah tudi med Nemci. Po zadnjih anke-tah se desnega terorja bo-ji 92 odstotkov vzhodnih in 81 odstotkov zahodnih Nemcev.

Razmah desnega eks-tremizma v Nemčiji je ena od negativnih posledic ponovne združitve Nemčije. Desni skrajneži so v Nemčiji zmeraj ob-stajali, ob velikih social-nih razlikah med vzhod-no in zahodno Nemčijo pa so zdaj končno nasli plodna za svoje ideje. Na vse to pa nemška vlada ni bila pripravljena.

Nemški policisti v boju z desničarskimi skrajneži (Foto: FaH)

REVNI IN BOGATI

Vzhodna Evropa ima prevelike oči za bogate zahodne države

MÜNCHEN - Petin-dvajset let staro poljsko podjetje Zamech je bilo eno prvih, ki ga je po padcu železne zavese kupil zahodni kapital. Čeprav je Zamech s ka-tastrofalno kakovostjo proizvodov in produk-tivnostjo dela predstavl-jal samo se tradicijo de-setletij planskega nego-spodarstva, je novo vod-stvo iz švedsko-švicar-skega Brown-Boverija v dveh letih proizvodnjo podvojilo. Podobno je francoski velikan elek-tronike Thomson s sto milijoni dolarjev v enem letu spremenil varšavski Polkolor v uspešno podjetje zahodnega tipa.

Strokovnjaki trdijo, da se zaradi nizkih stroškov dela vsa pre-prostejša zahodna indu-strija seli na Vzhod, predvsem strojništvo, predelava hrane, kemi-kalije, potrošna elektro-nika, steklo, pohištvo in papir. V treh letih je Zahod z zasebnimi in-vesticijami, Evropsko banko za obnovo in raz-voj ter s programom Phare Vzhod obogatil s sedmimi milijardami dolarjev, v naslednjih starih letih pa naj bi investirali se 20 mili-jard.

Mednarodni denarni sklad je Poljski pravkar odobril novo finančno pomoč, čeprav ni zmanjšala svojega gi-gantskega državnega proračuna, kot so od nje zahtevali. Na Mad-zarskem, kjer je bruto narodni proizvod po letu 1988 padel za sko-raj 40 odstotkov, pa je septembra prvič prišlo do poldrugega odstotka

BARBARA KRAMZAR

in Cesko-Slovaški fede-raciji je proizvodnja padla za od 20 do 40 odstotkov, pa nimajo na voljo nobenega Mar-shallovemu podobnega ozdravitvenega nacrtā, kakršnega je Evropi po drugi svetovni vojni ponudila Amerika.

Razlike so velikanske tudi med temi državami, saj je Madzarska prejela 56 odstotkov od vseh zahodnih investi-

cij, 90 odstotkov cesko-slovaskega deleza pa je dobila Ceska brez Slovaske. Poljska, ki je do-bila samo milijon dolar-jev, zato prosi za med-narodne kredite, da ne bi bankrotirala.

Vsem tem državam se je v zadnjih letih si-cer posrečilo hkrati osvoboditi cene in nad-zorovati inflacijo ter spodbujati rast zaseb-nih podjetij, toda naras-

cajoča nezaposlenost grozi s socialno bombo, 24 milijard dolarjev notranjih dolgov pa z verigo bancnih bankro-tov.

Crni oblaki na zahod-noevropskem financ-nem in gospodarskem nebu napovedujejo, da se bodo morale vzhod-ne države vsaj se nekaj let zadovoljiti z drobtinicami, s pomočjo bolj avanturističnih zahod-nih bank in z manjšimi zasebnimi tujimi pro-jekti, ki jih na Vzhod privablja predvsem nizka cena delovne sile.

Zahodna Evropa, pretresena zaradi Maa-strichta, znizevanja na-domestil za kmetijske izdelke in združevanja nasploh, razmislja, da bi sama sebi predpisala finančno injekcijo za oživitvev gospodarstva. Svetovni finančni trg, ki plačuje ceno prena-pihnenosti v osemde-setih letih, pa zaradi kroničnega pomanjka-nja državnega in zaseb-nega kapitala ne nacr-tuje večjih investicij v Vzhodno Evropo.

Kljub vsem težavam pa so na primer Ceska, Poljska ali Madzarska vsaj dovolj odprte, da se lahko njihovi podjet-niki in bančniki ucijo temeljev zahodnega pos-lovanja. Slovenija, ki je bila v tem desetletju pred njimi in ki potre-buje za oživitvev manj denarja, pa brez ucin-kovite vlade in sodelo-vanja parlamenta z njo izgubljala dragoceni čas. Tako nam vsaj očitajo nemski in bavarski stro-kovnjaki za investicije v vzhodne države.

Nune volijo (Foto: FaH)

MAKEDONIJA / MIROVNE SILE

Vanceov zvonec

Bodo sile ZN učinkovite?

MARIAN KOS

SKOPJE - V Makedoniji je vse bolj cutiti vonj po vojni. Posebno znamenje, da ta ni povsem izključena, je bila novica, da je generalni sekretar Združenih narodov Butros Gali od Varnostnega sveta zahteval, naj tudi v to nekdanjo jugoslovansko republiko posljejo modre celade. Zaenkrat naj bi slo samo za »preiskovalno misijo«, sestavljeno iz dvanajst vojskih, policijskih in civilnih opazovalcev ZN, ki naj naj bi preučili makedonske potrebe po »povečanju varnosti in zaupanju«, se posebej na tistih območjih, ki mejijo z Albanijo in Srbijo.

V Makedoniji lahko izbruhne vojna vsaj zaradi dveh razlogov. Če bi prišlo do srbsko-albanskega spopada na Kosovu, bi ta utegnil po načelu veznih posod preiti tudi v Makedonijo, kjer je skoraj cetrtna prebivalstva Albancev. Kako hitro se to lahko zgodi, je pokazala tudi »bitpazarska noč« (noč na boljšem trgu), kjer so se na stari skopski trznici spopadli Albanci in makedonska policija in so bile striji osebe ubite.

Iz obeh sosednjih držav, Bolgarije in Grčije, sta prisli sporočili, da se ti državi ne nameravata vmesavati, če bi se vojni

požar razširil tudi na skrajni jug nekdanjega jugoslovanskega ozemlja, o čemer pa analitiki močno dvomijo. Vse namreč kaže na to, da vse makedonske sosedne države vodijo interese, ki temeljijo na »zgodovinski pravici«, Makedonci pa imajo svojo »zgodovinsko izkušnjo« iz balkanskih vojn, ko so se te države v podobnih primerih zmeraj vključile v obracun.

To je opazil tudi Cyrus Vance, ki v poročilu Butrosu Galiju poudarja, da obstaja realna nevarnost notranjega spopada v Makedoniji. Prav zato je dejal, da bi navzočnost ZN na tem potresnem območju balkanskega juga utegnila zmanjšati možnost nepredvidenega vojaškega posega.

Vendar je doslej samo albanski predsednik Sali Berisha odkrito napovedal, da se bo vmešal v morebitni spopad na Balkanu, seveda zgolj v primeru, če bi se srbski režim lotil »etničnega čiščenja« tudi na Kosovu in bi se alarmni zvonec oglasil v Makedoniji. Mnenje Cyrusa Vancea, o katerem velja, da nikoli ne »daje znakov za lažne alarme«, je po vsej verjetnosti odločilo, da se je svetovna organizacija lotila preventivnih ukrepov.

Prizor s srbskih političnih mitingov (Foto Srđan Živulović-TRIO)

SRBIJA / DRUŽBENI RAZVOJ

Zmaguje duh fašizma

Peščica intelektualcev si zaman prizadeva za Evropo

ZORAN JELIČIĆ

BEOGRAD - V torek zvečer je bila ustanovna skupščina Evropskega gibanja v Srbiji. Istega večera so se v Zemunu pojavili plakati, ki državljanom katoliške in muslimanske veroizpovedi sporočajo, naj se izselijo za zmeraj. Zaenkrat se brez težav.

Ce ne bi bilo tega drugega dogodka, si prvi ne bi zaslužil pozornosti. Tako pa tenek sloj intelektualcev dokazuje, da je dve stoletji srbske zgodovine mogoče zgostiti v en sam smatcat spor: med »zahodnjaki« in »narodnjaki«, ki so znali zmeraj dobro zapahnniti vrata pred tujimi vplivi.

Dosedanja bilanca tega zgodovinskega spopada ni ravno v prid današnjim ustanoviteljem Evropskega gibanja v Srbiji. Celo knez Miloš Obrenović, tmasti in prekanjeni rešitelj Srbov pred turško vladavino, je odhajal na Dunaj s sodi kragujevskega piva, s tamkajšnjim vinom pa polnil kopalne kadi.

Razpravo o »narodnjakih« in »Evropejcih« so obnovili pred desetimi dnevi, ko je skupina akademikov iz kroga, ki je pred šestimi leti formuliral nacionalno vprašanje v znamenitem Memorandumu Srbske akademije znanosti in umetnosti, najavila, da dokon-

čuje projekt »Sto najznamenitejših Srbov«. V tej eliti ni prostora za Dimitrija Tucovića, človeka, ki je med drugim razgalil zločine srbskega režima nad Albanci v začetku tega stoletja. Tudi Oskarja Daviča ni, Srba židovske vere, a tudi levicarija, ki je s svojimi nepristranskimi presojami, če že ne s čim drugim, zapustil najbolj veličastno pesem o Srbiji. Na spisku ni niti Mihajla Konstantinovića, Srba, ki je zapustil jugoslovansko vlado takoj, ko je ta podpisala pakt s Hitlerjem, enega od stebrov pravne znanosti in kodifikatorja državlanskega prava...

V knjigi ni bilo prostora niti za Draža Mihajlovića, ki je v II. svetovni vojni prehodil grozljivo pot od vodje odpora do izdajalca. Obilo prostora pa je za vse teroretike in praktike fašizma in sodelovanja s fasisti v tujini.

Samo naivni in neobveščeni verjamejo, da je zahodna civilizacija vstopila k nam premočrno in brez bolečin. Skupaj z njo so prikorakali najrazličnejši pregoni zoper civilizacijo. Ljubitelji te druge Evrope so vse glasnejši od Rima do Berlina. In tudi eden od dveh Beogradov upa, da se preganjanje Turkov v Nemčiji ne bo zaustavilo.

Humanitarna pomoč ponovno v Sarajevo

ZENEVA - Po krajši prekinitvi je v četrtek v Sarajevo ponovno začela prihajati humanitarna pomoč. To je sporočil tiskovni predstavnik Visokega komisariata Združenih narodov za begunce. Poudaril je, da načrtujejo po 19 poletov na dan. Polete so začasno prekinili potem, ko so streljali na francosko letalo, ki je dovajalo humanitarno pomoč. Humanitarni konvoj Visokega komisariata Združenih narodov za begunce je v četrtek prispel tudi v Gorazde. (Reuter)

Iransko letalo bo ranjence iz BiH prepeljalo v Teheran

NIKOZIJA - Iransko letalo naj bi v Teheran prepeljalo kar 86 ranjenih muslimanskih borcev iz BiH, je sporočila iranska tiskovna agencija Ima. Letalo naj bi v četrtek prispelo v Split, ob vrnitvi pa naj bi odpeljalo se ranjence. (Reuter)

Dve ladji dobili dovoljenje za vstop v Bar

NEAPELJ - Zveza Nato je sporočila, da so dvema ladjama dovolili pristati v pristanišču Bar, potem ko so ju zahodne vojaške ladje, ki nadzorujejo plovo in spostovanje embarga v Jadranu, ustavile in pregledale. Gre za ladji, ki sta pluli pod bahamsko in sirsko zastavo, od katerih ni nobena kršila trgovinskega embarga. (Reuter)

Nato o poostritvi prepovedi poletov nad BiH

BRUSELJ - Po poročilih o stalnih krsitvah prepovedi poletov nad BiH je zveza Nato začela resno preučevati možnost uporabe vojskih letal, da bi to območje zavarovala. Diplomati v zvezi Nato so napovedali, da bodo s to akcijo začeli čez nekaj tednov. Poostritev nadzora pa morajo najprej odobriti v Združenih narodih. (Reuter)

Srečanje Tuđman - Velajati v Zagrebu

ZAGREB - Hrvaški predsednik Franjo Tuđman je med pogovorom s iranskim zunanjim ministrom Alijem Akbarjem Velajatiem se enkrat potrdil, da se Hrvaška zavzema za neodvisnost in suverenost sosednje BiH. Tuđman je iranskemu gostu zagotovil, da Hrvaška vidi rešitev krize v BiH v sporazumu med tremi tamkajšnjimi narodi, Srbi, Muslimani in Hrvati. Sporazum naj bi vsakemu narodu zagotovil avtonomijo in spostovanje človekovih pravic manjšinskih narodov. Tuđman je tudi poudaril, da je Hrvaška sprejela okrog 500.000 beguncev iz BiH, od katerih je 80 odstotkov Muslimanov. (STA/AFP)

Dramatična rast kriminala na tako imenovanih rožnatih območjih Hrvaške

ZAGREB - Zaradi pomanjkanja politične volje med pogovori mešanih komisij so se politične razmere na tako imenovanih rožnatih območjih zaostrele, je na novinarski konferenci povedal direktor za civilne zadeve Unproforja Thornberry. K zaostrovanju napetosti po njegovem posebej prispevajo enote srbske milice, ki s tem ovirajo uresničitev Vanceovega načrta. »Prejšnji teden je bilo nekaj resnih izgrediv na južnem območju, ker pa vsaka stran za to krivi nasprotno, ni jasno, kdo je odgovoren. To pa ni osamljen primer. Narasčanja kriminala znotraj zaščitnih območij ne povzroča samo odnos do manjšin, ampak tudi hude gospodarske razmere. Samo na vzhodnem predelu so do zdaj nasteli več kot 1.700 kriminalnih dejanj. Pravni sistem pa pri zločinih proti Nesrbom na teh območjih ne deluje,« je se dejal Thornberry. (Hina)

Tajna pogajanja o usodi Tuzle

ZAGREB - Predstavniki Tuzle in srbskih civilnih oblasti se tajno pogajajo o usodi tega industrijskega mesta, ki leži 120 kilometrov severno od Sarajeva. Po besedah nekega tujega funkcionarja se pogajalci skusajo dogovoriti za poseben ali nevtralen status tega mesta.

V Tuzli, ki leži na samem robu trikotnika, ki ga se nadzorujejo muslimanske sile, živi okoli 300.000 ljudi, med njimi polovica beguncev iz drugih krajev BiH. Srbi za zdaj obljubljajo, da mesta ne bodo napadli, če bodo iz Tuzle se naprej posiljali elektriko v Banjaluko, ki je glavno mesto Srbske republike v BiH. (STA/AFP)

Avstrijska ÖVP proti omejevanju števila tujih otrok v solah

DUNAJ - Generalna sekretarka Avstrijske ljudske stranke Ingrid Korošec je povedala, da njena stranka nasprotuje 30-odstotni omejitvi tujih otrok v avstrijskih solah. »Samo znanje in ne poreklo naj odloča, ali bo tuj otrok sedel v razredu ali ne,« je izjavila. V Avstriji je v osnovnih solah okrog 66 tisoč otrok, za katere nemški jezik ni materin. Večina od njih dobro govori nemško. (STA)

HRVAŠKA / DRŽAVNI PRORAČUN

Največ vojski in državi

Proračun proti trgu

GOJKO MARINKOVIĆ

ZAGREB - Ce se bodo poslanci v saboru strinjali, bo hrvaški proračun za leto 1992 vsaj dvakrat večji, kot je bilo predvideno v začetku leta in bo znašal namesto 269, 6 kar 562, 3 milijarde hrvaških dinarjev. Iz teh števil je skoraj nemogoče izračunati, koliko sredstev bo priteklo v republiško blagajno, saj je dinar iz začeta tega leta šest do sedemkrat več vreden kot tisti, ki krozi v teh dneh.

Prav zato, ker predlog proračuna ne zajema tudi teh razmerij, lahko njegove postavke analiziramo samo tako, kot je predlagala vlada, ki se je odločila, da bo prazno blagajno napolnila z udarcem po zepu ze tako obubožanega prebivalstva. Tako bo proračun dobil od davka na dohodek namesto načrtovanih 3, 4 milijarde celo 12 milijard HRD. Prihodki iz davka na place bi morali biti 44 milijona, povečali pa se bodo za 29, 5 milijarde HRD. 96 milijard naj bi prislo tudi iz nove postavke, posebne republiškega davka na premoženje. Seveda pa bodo največji kos pogace, kar 293, 6 milijarde HDR, prinesli davki na promet proizvodov in storitev ter davki na promet z nepremičninami.

Taksen nacinpolnjenja državne blagajne prica tudi o usmeritvi vlade. Od prihodkov od prodaje državnih podjetij so predvidene bedne 4 milijarde HRD, od prodaje stanovanj pa dvakrat manj. Zelo zanimivo je, da proračun ne predvideva niti enega

samega dinarja tujih kreditov oz. finančne pomoči iz tujine, tako da se ljudje upravičeno sprašujejo, kam je šla ogromna vsota, ki so jo Hrvaški poslali njeni izseljenci ter številne človekoljubne organizacije in vlade po svetu.

Iz spisa, ki obsega več kot 200 tipkanih strani je mogoče zvedeti, da bo levji delež proračuna - približno 170 milijard dinarjev - namenjen hrvaški vojski, druga največja postavka pa so sredstva za spodbujanje razvoja in za intervencije v gospodarstvo, za kar so predvidene celo 138, 7 milijarde. Vse to prica, da je Hrvaška se zelo daleč od trznega gospodarstva.

Tudi številne druge postavke proračuna so dvomljive. Tako je denimo za delo Urada predsednika Republike namenjenih 85 milijonov HRD, kar bi po današnjih cenah znašalo približno 233.000 nemških mark, v resnici pa je poraba nekajkrat večja. Če bi sodili po načinu, kako se predsednik Tuđman vede, dela in živi, je povsem zanesljivo, da ta sredstva se zdalec ne bi mogla pokriti dejanskih stroškov. Druga zanimivost je, da je za delo Urada za varovanje ustavne ureditve, ki ga imenujejo tudi Manuliceva policija, predvidenih 90, 5 milijona dinarjev, torej več kot za predsednika, kar prav tako na svojevvrsten način indikativno označuje naravo te oblasti. Za delo vlade so rezervirali samo 84, 9 milijona dinarjev.

SARAJEVO

Legenda mesta na muhi topov: človek, ki mu pravijo Tramvaj

ZEHERIA SMAIĆ

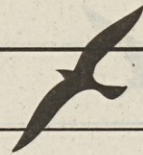
zabljeni tračnice nekdanje proge, ki jo je prerasel čas.

To se dogaja prvič, odkar je davnega 1885. leta dunajski prestolonaslednik naročil, naj dobi Sarajevo najprej konjski, leto dni zatem pa tudi električni tram-

vaj. To je bil poskus, ki so ga leto dni preizkusali v Sarajevu in sele potem na Dunaju. Ne prva ne druga svetovna vojna od takrat nista ustavili sarajevskega tramvaja niti za en dan. V tej vojni pa sarajevski tramvaji ne

vozijo ze šest mesecev in pol. A znani zvok tramvajskega zvonca vsak dan odmeva po vsej dolžini svobodne mestne cone. Z enega od nekaj deset uničenih tramvajev je Dževad demontiral tramvajski zvonec in ga vgradil v

NOVICE

Prepovedana uporaba strankarskega znaka

KRANJ - Temeljno sodišče v Kranju je ugodilo skupnemu predlogu Drnovske LDS in Matjaža Vipotnika, oblikovalca znaka LDS. Hamurabijevi LDS je sodišče z začasno odredbo prepovedalo, »da bi na kakršenkoli način ponovno javno uporabljala in izkoristila za svoje označevanje takšen razpoznavni znak, ki predstavlja zgolj tipografsko spremenjen razpoznavni znak LDS.« Sodišče je ugotovilo, da so bile kršene avtorske pravice in Hamurabijevi stranki naložilo, da mora v treh dneh z javnih mest odstraniti vse predmete z omenjenim znakom. (STA)

F. Grad o volilnem sistemu

LJUBLJANA - Če zelite vedeti, kakšen volilni sistem imamo, kakšen je volilni postopek, kako bomo volili poslance državnega zbora, člane državnega sveta in kako predsednika republike, boste lahko vse to prebrali v knjigi Novi volilni sistem dr. Franca Grada, profesorja ustavnega prava na ljubljanski Pravni fakulteti, ki jo je izdal Institut za javno upravo. Na včerajšnji tiskovni konferenci je avtor dejal, da se je za pisanje knjige odločil zato, ker je poznavanje temeljnih pojmov volitev in volilnega sistema v Sloveniji precej pomanjkljivo, zlasti v političnih krogih, in da je skoraj povsem tuje samim volilcem. (M.V.)

Devetinštrideset let Parizanskega pevskega zbora

LJUBLJANA - Nocoj ob 20. uri bo Partizanski pevski zbor s koncertom vokalnih skladb iz slovenske glasbene romantike ter slovenskimi partizanskimi in borbenimi pesmi praznoval svoj - nekaj manj kot - zlati jubilej. Koncert bo v kulturnem domu Španski borci, zboru pa bo dirigiral njegov umetniški vodja, prof. Peter Skerjanec. (L.B.N.)

Obisk britanskih poslovnežev

MARIBOR - V sredo se je v Mariboru mudila delegacija Industrijske in trgovinske zbornice iz Londona. Obisk poslovnežev je pripravila Območna gospodarska zbornica za Podravje. Skupaj z londonsko Zbornico in britansko-slovenskim trgovskim odborom je pripravila poslovno konferenco. V Sloveniji so po besedah podpredsednika londonske Zbornice in predsednika meddržavnega trgovskega odbora najboljše možnosti za naložbe, skupna podjetja in trgovine. (D.O.)

Petstoletnica graščine

POLZELA - V graščini Novi kloster bo v nedeljo slovesnost ob 500-letnici njenega obstoja. Slovesnost pripravljajo člani združenja Slovinci, ki so pobudniki obnove grajskih objektov v Sloveniji. Ob tej priložnosti bodo posvetili novi zvon za kapelo v Novem klostru in posadili lipo slovensko-švicarskega prijateljstva. (T.T.)

VOLITVE / ŠE 9 DNI

Vse več volilnih obljub

Strankarski prvaki napovedujejo gospodarski čudež

Na predvolilnih novinarskih konferencah sta Demokratska stranka Slovenije in Slovenska ljudska stranka posvetili največ pozornosti svojim gospodarskim programom in ukrepom, ki bi jih uporabljali ob morebitni zmagi na volitvah, v katero skoraj nobena od strank ne dvomi.

Predsednik demokratov Igor Bavcar je predstavil ključne točke stabilnih gospodarskih in političnih razmer: vlado, ki bo imela podporo v parlamentu, gradnjo cestnega omrežja in druge.

«Slovenci imamo takšno gospodarsko strukturo, ki je v prid majhnim in srednjim podjetjem, več izkušnje imam z Zahodom kot vzhodna gospodarstva, obstajajo pa tudi zametki zasebne lastnine.» Dr. Jože Mencinger, ki sicer ni član Demokratske stranke, je pa sooblikovalec njenega gospodarskega programa, je menil, da je nesmiselno govoriti o tem, koliko novih delovnih mest bomo pridobili, ali pa uporabljati natančne napovedi, ker za slovensko gospodarstvo trenutne ekonomske meritve ne veljajo.

Obljube strank, da bodo iz Slovenije naredile Singapur ali pa kmetijsko državo, so po Mencingerjevem mnenju neumne.

Nestrankarske simpatizerje imajo tudi krščanski demokrati, ki

so danes predstavili spisek članov Neodvisnega komiteja poslancev slovenskega parlamenta, ki so podprli kandidature Iva Bizjaka, niso pa člani SKD. Na seznamu so: Vane Gošnik, dr. Hubert Poljanec (oba člana Zelenih Slovenije), Marko Stadler in Bruno Podversic (SLS), Marcel Stefancic (neodvisni poslanec na listi SKD) in Danijel Starman (čaka na sprejem v SKD). Nace Polajnar je napovedal, da bo Bizjakovo kandidature brzkone podprlo se nekaj poslancev in omenil, da se je z včerajšnjim zadnjim sestankom Demosovega poslanskega kluba »zgodba o Demosu tudi končala«.

«Zakaj ni Drnovskova vlada zamenjala vodstva Adri Airways; zakaj dopusca, da je pri našem nacionalnem letalskem prevozniku zaposlenih 37 tujih pilotov, medtem ko slovenski piloti ostajajo brez dela; kako to, da naša država ne ukrepa, da Adria Airways krši montrealsko konvencijo o prevozu orožja s potniškimi letali, so bile glavne obtožbe na današnji novinarski konferenci Liberalno-demokratske stranke Slovenije. Janez Avbelj, ki je predsednik komisije za zračni promet pri Hamurabijevi LDS, je povedal, da nekdanji Adrijini piloti predlagajo ustanovitev nove letalske družbe.

SLOVENIJA

PARLAMENT / ZBORI

V ospredju - zmeda

Včeraj so uskladili le zakon o jamstvu RS za obveznice izdane za sanacijo bank in hranilnic - Neusklajeni glede prisluškovalne afere - Nekateri poslanski klubi zahtevajo skupno sejo

IVANKA MIHELČIC, ANEMARI KEKEC

Lev Kreft: utrjujoča neučinkovitost neskončne nesklepčnosti - F.J.Suhadolnik? TRIO

Za nami je se eno brezplošno zasedanje slovenske skupščine. Vsi trije zbori so tudi včeraj porabili veliko časa za širjenje in sprejemanje dnevnih redov. Sledilo je kosilo, po njem pa so delo nadaljevali le poslanci zbora občin, ki so se za zaprtimi vrati lotili prisluškovalne afere. Družbenopolitični zbor je sejo zaradi nesklepčnosti prekinil, zbor združenega dela pa tudi, a le zato, ker je ugotovil, da je vsako nadaljnje delo nesmiselno, saj je glede številnih točk dnevnega reda daleč pred drugima dvema zboroma. Oba sta se razšla z opozorilom, da se utegneta spet srečati, toda sele po volitvah. Ali pa tudi ne.

Iz zmede, ki je sicer spremljala včerajšnje (po večinskem prepričanju zadnje) delovno zasedanje zborov, lahko zasledimo le to, da je ta parlament včeraj uskladil eno samo točko dnevnega reda, in sicer predlog zakona o jamstvu Republike Slovenije za obveznice, izdane zaradi sanacije bank in hranilnic. Včeraj je ta zakon izglasoval DPZ (bolj ali manj mimogrede, med glasovanjem o razširitvi dnevnega reda seje zbor), ZO je predlog tega zakona sprejel v začetku novembra, ZZD

pa sredi letosnjega julija. Sprejetje tega zakona pomeni, da država sprejema jamstvo za obveznosti iz obveznic, ki jih bo izdala Agencija za sanacijo bank in hranilnic. Skupen znesek izdanih obveznic naj bi znašal 2, 2 milijarde nemških mark (v tolaški protivrednosti), za obresti zanje pa bo poskrbel proračun. Breme bomo morali prek proračuna prevzeti državljani Slovenije v naslednjih dvajsetih letih. Vendar ta zakon vsem bankam, ki so potrebne sanacije, daje le osnovo. Vse drugo bo odvisno od menedžmenta, ustrezne reorganizacije in na novo postavljene kadrovske strukture.

Družbenopolitični zbor včeraj ni glasoval tudi o zakonu o poravnavanju obveznosti iz neizplačanih deviznih vlog občanov, čeprav tudi ta zakon sodi v bančni paket in je končna odločitev odvisna prav od izida glasovanja poslancev tega zbora.

Vsi trije zbori so včeraj ostali neusklajeni tudi glede prisluškovalne afere. ZO in DPZ sta to točko uvrstila na dnevni red seje zborov, podprla se je afere lotil le zbor občin. Poslanci so največ pozornosti namenili odločanju, ali naj sploh razpravljajo ali ne,

in se tako niti ni izjasnjeval o razpravi na morebitni skupni seji.

V popoldanskem delu se je afere lotil le zbor občin. Poslanci so največ pozornosti namenili odločanju, ali naj sploh razpravljajo ali ne,

vprašanju zaupnega gradiva (ki obsega okoli 400 strani različnih materialov, za poslance pa so zadevo povzeli na 12 straneh), ter tajnosti oziroma javnosti razprave. Danijel Starman se je zavzel, da se razprava

kljub vsemu preloži, v tem času pa naj se poslanci temeljito seznajajo s celotnim gradivom. Opozoril je tudi na nujnost zagotovitve navzočnosti vseh v afero vpletenih ljudi. To je izzvalo nekaj polemik, ki

jih je prekinil prihod notranjega ministra Igorja Bavcarja, ki je poslancem zagotovil, da se zavzema za končni razplet zadeve, ne glede na to, ali jo bo parlament obravnaval ali ne.

Zatem so se dogovorili, da sejo zaprejo za javnost in se seznani s strogo zaupnim povzetkom gradiva o prisluškovanju, ki so ga nato dobili na vpogled le proti podpisu. Žal so se potem vendarle razšli, saj je med prebiranjem dokumentov v dvorani ostalo nezadostno število poslancev. Preostali navzoči so predlagali, da se ZO kljub vsemu poskusa se enkrat sestati.

Po končanih sejah zborov so narodni demokrati sklicali posebno tiskovno konferenco, katere so se udeležili tudi predstavniki poslanskih klubov SDSS, SKD, SLS in DS. Vsi so soglasali (čeprav iz različnih razlogov) z zahtev po izrednem sklicu skupnega zasedanja vseh treh zborov slovenskega parlamenta, poslanci NDS pa so se posebej obsodili ZZD zaradi »manipulacije« glede uvrščanja prisluškovalne afere na sejo zbora. Če bo sklicu skupnega zasedanja ZZD nasprotoval, potem drugi zahtevajo, da predsednik parlamenta že prihodnji teden

sklice skupno sejo in na njen dnevni red uvrsti le prisluškovalno afero. Vsi menijo, da je zadevo treba razčistiti se pred volitvami. Niso si enotni glede vprašanja, ali naj s predlogom NDS za ustavno obtožbo zoper Cirila Zlobca in Milana Kučana zaradi kršitve ustave in hujše kršitve zakona, ki je privedla do ogrožanja varnosti Slovenije, temo razširijo ali ne. O ustavni obtožbi lahko namreč odločajo le vsi trije zbori slovenske skupščine. Kot je pojasnil Rajko Pirnat, gre pri tej obtožbi za ugotavljanje le politične in ne kakršnekoli druge odgovornosti nekega funkcionarja.

Kaj se bo dogajalo prihodnji teden, se vedno ostaja velika uganka. Predsedniki zborov so včerajšnje seje sklenili v precejšnji negotovosti, predsednik ZZD Jože Zupancic pa tudi z zahvalo vsem za dvoipolletno sodelovanje, v primeru, če je bila njihova včerajšnja seja morebiti res zadnja. Glede napovedi, da bomo prihodnji teden priče tudi kakšnemu slovesnemu zaključku, pa lahko zapisemo le to, da za zdaj vse ostaja le pri skupščinskih govorih. In te pravi, da bo slovesno slovo uprizorjeno 2. decembra.

VLADA / NOVI ZAKONSKI PREDLOGI

Vlada skrbi za boljše vino, manj kajenja in avtonomno univerzo

Vlada je na včerajšnji seji sprejela tudi renominacijo proračuna 1992 in predlog zakona o varstvu konkurence. Cene plina ostanejo enake.

BOŠTJAN LAJOVIC

tisočake.

Sicer pa so najprej predstavili predlog za izdajo zakona o visokem solstvu s težami. Po besedah ministra za solstvo in sport Slavka Gabra in njegovega namestnika Pavla Zgaga je bil dosednji zakonski status »svetovna posebnost«, saj univerza kot avtonomni subjekt sploh ni obstajala. Novi zakonski predlog univerzi vrača avtonomijo in prinaša novost: ločitev na univerzitetno in visoko strokovno solstvo, kar, glede na tuje izkušnje, omogoča večjo učinkovitost studija. Najbolj pomembno pa je, da se s predlaganimi rešitvami strinjata obe slovenski

univerzi.

V javnosti bo gotovo zelo odmeven tudi predlog za izdajo zakona o omejevanju uporabe tobacnih izdelkov, ki po besedah zdravstvenega ministra Bozidarja Voljca sciti nekadilce in tudi kadilce.

Prve tako, da močno omejuje kajenje v javnih prostorih, druge pa z zmanjšanjem škodljivih sestavin v cigaretah. Stevilo kadilcev naj bi do leta 2000 zmanjšali na dvajset odstotkov, kar bi dosegli tudi s podrazitvijo cigaret.

Minister za trgovino Davor Valentincic je predstavil predlog zakona o varstvu konkurence,

ki zagotavlja svoboden trg, prepoveduje monopol, neelojalno konkurenco, uveljavlja pa tudi nov vladni urad za varstvo konkurence. Zakon bo se posebej strogo do monopolov, ki so Sloveniji, zaradi njene majhnosti, zelo nevarni.

Vlada se naprej omejuje cene obveznega zavarovanja in zemeljskega plina ter avtobusnega prometa, sprejeli pa so se predlog zascitne politike v vinogradnistvu in vinarstvu, ker se na našem tržiscu pojavlja veliko cenenejša vina iz uvoza. Vlada uvaja 100-odstotne dajatve na uvožena vina, izvozna nadomestila bodo po novem dajali le za slovenska vina in poostri-li kontrolo kakovosti uvoženega vina.

SDSS / OKROGLA MIZA

Država naj zagotovi več delovnih mest, kajti brezposelnost je zanjo najdražja

Včeraj je potekala okrogla miza Socialdemokracija in izzivi 90. let v Sloveniji in Evropi, na kateri so sodelovali Jože Pucnik, predsednik SDSS, Janez Jansa, podpredsednik SDSS, France Tomsic, Emil Milan Pintar ter socialdemokrati iz Avstrije Axel Hanisch, Irmtraut Karlsson in Hubert Frasnelli. Razpravljali so o problemih gospodarstva in socialne politike socialdemokracije ter evropski integraciji, pa tudi o manjšinah in vse bolj aktualnim nacionalnem vprašanju. Tomsic je

povedal, da poleg parlamentarne potrebujemo tudi ekonomsko demokracijo, kajti brez sodelovanja, ravnotežja med delom in kapitalom in brez kontrolnih mehanizmov ni postindustrijske družbe. Pogovarjali so se tudi o brezposelnosti, o kateri je Hamisch dejal, da je za državo najdražja, zato bi morala slednja pomagati pri odpiranju novih delovnih mest. O nacionalnem vprašanju pa je Jansa menil, da je njegova rešitev prvi pogoj, da se socialna demokracija sploh začne uvajati.

Srečanje socialdemokratov (FOTO: Srdjan Živulovic/TRIO)

LJUBLJANA / PRAVOSODJE

Dobro sodelovanje med ministrstvom

Zadovoljna Miha Kozinc in Istvan Balsai

S podpisom sporazuma o nadaljnjem sodelovanju med pravosodnima ministrstvom Slovenije in Madžarske so se končali včerajšnji pogovori med ministroma Miho Kozincem in Istvanom Balsajem. Miha Kozinc

je dejal, da je že dosedanje sodelovanje med državama dobro. V času nekdanje Jugoslavije so bile v pravosodju podpisane ustrezne pogodbe in tudi po osamosvojitvi ni bilo nobenih težav glede njihovega uresničevanja.

Istvan Balsai je poudaril, da je zelo zadovoljen, ker med državama ni spornih vprašanj, kar potrjuje tudi dejstvo, da bo prihodnji teden v Budimpešti podpisan sporazum o prijateljstvu in sodelovanju. (M.V.)

Miha Kozinc in Istvan Balsai podpisala sporazum (foto: S. Živulović / TRIO)

VOLITVE / ZAKON

Možnost naknadnih volitev zaradi zapleta z listo Demos - Kramberger

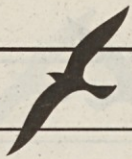
Odločitev Ustavnega sodišča Slovenije, ki je pred dvema dnevnoma razveljavilo sodbo Vrhovnega sodišča, po kateri Demos - Krambergerjeva združena lista ne bi mogla kandidirati v petih volilnih enotah za volitve v državni zbor, ker ni pravočasno umaknila imena neregistrirane stranke SOPS iz svojega imena, bo zagotovo povzročila nove zaplete. Toda, kot nam je pojasnil dr. Franci Grad, profesor ustavnega prava na ljubljanski Pravni fakulteti, zakon o volitvah v državni zbor nudi rešitev taksnega zapleta.

MAJDA VUKELIČ

Na volitve moramo namreč gledati z dveh platí. Prva je ta, da je volilna pravica ena izmed temeljnih ustavnih pravic in je zato podvržena ustavni presoji, kadar so izčrpana vsa druga pravna sredstva - v tem primeru sodba Vrhovnega sodišča. Demos - Krambergerjeva združena lista se je zato odločila, da se z ustavno pritožbo obrne na Ustavno sodišče.

Druga plat pa je, da so volitve zahteven organizacijski in tehnični proces,

ki se ponavadi konča v enem dnevu. Vsak poseg v volitve oteži izvajanje volilne procedure. V volilnem postopku se to tudi upošteva, zato zakon pozna institut, imenovan naknadne volitve, ki je namenjen temu, da se zaradi zastojev pri kandidiranju v najkrajšem možnem času te volitve izpeljejo. Po zakonu se naknadne volitve opravijo, če v volilni enoti oziroma na posameznem volilcu ni bilo izvedeno glasovanje na dan, ki je določen za glasovanje. Pri tem se smiselno uporabljajo določbe o splošnih volitvah.

CELOVEC / PREDSTAVITVENI OBISK SLOVENSKEGA KONZULA JERAJA

Zernatto o sodelovanju, o Krškem in o beguncih

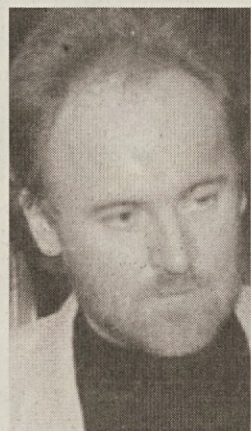
Razgovora se je udeležila tudi veleposlanica Katja Boh

Založba Wieser na celovškem knjižnem sejmu

Predstavila je dve novi knjigi iz svojega bogatega programa

CELOVEC - Dve knjigi iz programa založbe Wieser sta bili predstavljeni v sredo zvečer v celovski gospodarski zbornici, kjer pravkar poteka koroški knjižni sejem. Interetno usmerjen program te založbe je založnik Lojze Wieser predstavil s knjigo »Das Astragan - Fell« beograjskega avtorja Dragana Velikića v nemškem prevodu Astrid Philippsen.

Velikić je bil lani dva in pol meseca gost mesta Celovec in je tu pisal eseje, zdaj pa je povabljen za tri mesece v München. Kot pravi Velikić sam, se čuti predvsem kot ambasador umetnosti, politično udejstvovanje umetnikov pa gleda s skepsjo, »saj umetnik pove največ preko svojega dela«. Beograd je bil vedno izredno polifono mesto in tak

je se danes, ceprav tega po Evropi ne verjamejo kaj dosti.

Andreas P. Pittler pa je bral iz antologije sodobne avstrijske književnosti, ki jo je pripravil sam in ki zajema tako arivirane avtorje kot manj znana imena, ki pa po njegovem na vsak način zaslužijo več pozornosti.

Na sliki založnik Lojze Wieser.

IVAN LUKAN

CELOVEC - Sodelovanje na področju gospodarstva, jedrska elektrarna v Krškem, ter problematika vojnih beguncev iz področja bivše Jugoslavije, so bile glavne teme prvega uradnega razgovora med novim slovenskim generalnim konzulom v Celovcu, Jožetom Jerajem, in koroškim deželnim glavarjem Christofom Zernattom včeraj v poslopu deželne vlade v Celovcu. Razgovora se je udeležila tudi veleposlanica Republike Slovenije na Dunaju, Katja Boh.

Koroški deželni glavar je nastopni obisk novega generalnega konzula Republike Slovenije koristil za razpravo o najaktualnejših bilateralnih vprašanjih. Izrazil je interes Koroške na stabilizaciji v Sloveniji, predvsem na področju gospodarstva, pa tudi na drugih področjih. Poudaril je tudi, da je Koroška, kot pri sanaciji termoelektrarne v Sostanju in pri gradnji Savskih elektrarn, pripravljena prispevati svoj delež k tesnejšemu sodelovanju med Koroško in Slovenijo.

V zadevi jedrske elektrarne Krško je Zernatto izrazil željo po upoštevanju koroškega stališča ter hkrati napovedal, da bo Koroška podprla simpozij, na katerem naj bi stvarno obravnavali to problematiko ter tudi našli možnosti zaprtja elektrarne. Veleposlanica Katja Boh je s tem v zvezi poudarila, da je tudi Slovenija zainteresirana na resitvi problema, da pa kratkoročno ne vidi možnosti za zaprtje JE.

Po poročilu tiskovnega urada koroške deželne valde pa sta Bohova in Jeraj pozitivno sprejela pobudo koroškega deželnega glavarja, po kateri naj bi spet zazivila dejavnost tako imenovane kontaktne komisije med Slovenijo in Koroško. Ta komisija bi po mnenju Zernatta lahko bistveno prispevala k nadaljnjim pozitivnim razvojem med obema deželama.

V zadevi vojnih beguncev iz ozemlja bivše Jugoslavije je ambasadorka Bohova seznanila koroškega deželnega glavarja s trenutnim položajem v Sloveniji. Dejala je, da je v državi 65.000 beguncev ter da Slovenija ne more sprejeti dodatnega števila beguncev.

Koroški deželni glavar Christof Zernatto

CELOVEC / GOSTOVANJE

Danes koncert tržaškega orkestra Verdi

Izvajal bo dela Rossinija

Tržaško gledališče G. Verdi (Foto Ferrari)

CELOVEC - Na sestanku »Alpe-Jadran« jeseni leta 1989 so se gledališčni in kulturni politiki iz celotnega prostora Alpe-Jadran izrekli za tesnejšo izmenjavo regij na kulturnem področju. Prvi znak za pripravljenost k takemu sodelovanju je dalo celovsko mestno gledališče konec julija leta 1990. Koroško gledališče je z opereto »Wiener Blut« navdušilo tržaško publiko.

Danes pa se bo v celovškem mestnem gledališču predstavilo koroški publiko tržaško gledališče »Giuseppe Verdi« z Rossinijev »Missa solenne«.

Večer bodo oblikovali odlični operni pevci (Francesca Pedaci, Nicoletta Curiel, Francesco Piccoli, Enzo Capuano, Ine Meisters, Lü Jia), ter orkester in zbor mestnega gledališča iz Trsta.

Vstopnice za današnji večer so na razpolago na večerni blagajni, sprejemajo pa tudi telefonske rezervacije (0463-54064).

Uradnikom zvišali plače za 3, 95 odstotka

DUNAJ - 830.000 uradnikom, toliko jih je v Avstriji, bodo z začetkom leta 1993 zvišali plače, pokojnine in dodatke za 3, 95 odstotka. Za ta »sprejemljiv kompromis« sta se zedinili pogajalske strani. Za državni proračun za leto 1993 pomeni to obremenitev za 7, 5 milijarde silingov, torej za skoraj polovico več kot je to načrtoval finančni minister Lacina v proračunskih pogajanjih. Uradniški sindikat je po sklenitvi kompromisa poudaril, da je rezultat ugoden, saj letna inflacija v letu 1993 previdoma ne bo presegla 2, 5 odstotka. Sindikat je šel v pogajanja z zahtevo po 7-odstotnem zvišanju uradniških plac...

Boj za honorar v breme bolnikov

CELOVEC - Med Koroško pokrajinsko zavarovalnico in zdravniki na Koroškem je izbruhnil konflikt za honorar. Vecina od 400 zdravnikov noče podaljšati pogodbe, ki je bila sklenjena pred nekaj tedni med zdravniško zbornico in zavarovalnico. Pri koroški pokrajinski zavarovalnici je zavarovanih blizu 320.000 delojemalcev s svojimi družinskimi člani ter 70 odstotkov vseh koroških upokoencev.

Konflikt med zdravniki in njihovim zastopstvom je v toliko bolj nerazumen, ker pogodba predvideva 13-odstotno zvišanje honorarjev. S tem pa bi koroški zdravniki dosegli skoraj najvišjo stopnjo zaslužka v Evropi. V slučaju, da bi večina zdravnikov odklonila pogodbo, bi za bolnike nastalo »brezpogodbno stanje«, to se pravi, da bi morali sami nositi stroške zdravniške oskrbe.

Predsednik zbornice, Prugger, je za ta primer zagrozil z odstopom. Poudaril je, da sedaj ne gre več samo za vprašanje honorarjev, marveč tudi za ugled zdravnikov.

Akcija za begunske otroke

CELOVEC - Katoliška otroška mladina prireja adventno akcijo, s katero želi pomagati otrokom iz Bosne in Hercegovine, ki so se znašli v begunskih taboriščih v Sloveniji. Z akcijo se mladinska organizacija obraca tako na otroke (ti naj bi darovali igračke), kakor na odrasle (denar za odeje, zdravila in hrano). Akcija bo trajala do 20. decembra, denarno pomoč lahko vplačate s poloznico na konto 100, 052.100 pri Zvezi-Bank v Celovcu. Igračke lahko oddate v zupnicah ter v pisani Katoliške otroške mladine v Celovcu.

CELOVEC / NAČRTI ZA GRADNJO NOVE ŽELEZNIŠKE PROGE

Rož je ogrožen

Po novi progi bi vsakih pet minut peljal en vlak - Protesti domačinov, občin in še zlasti turističnih operaterjev

IVAN LUKAN

CELOVEC - Med prebivalci južne Koroške vlada skepsa glede načrtovane visokohitrostne železniške proge od Dunaja, preko Gradca in Celovca, do italijanske meje. To se je ponovno pokazalo na informativnih večerih v Szentjakobu v Rožu ter v Pliберку v Podjuni.

Skepsa prebivalstva je utemeljena, saj so strokovnjaki potrdili, da računajo, da bo leta 2010 peljalo po tej progi dnevno več kot 500 vlakov, kar pomeni, da bo vsakih pet minut peljal po en vlak. Upravičen pa je tudi sum, da bo železniška proga skozi Rož pomembna v prvi vrsti za tovorni promet, kajti turistični kraji ob

Vrbskem jezeru že leta glasno zahtevajo razbremenitev sedanje železniške proge, ki je se zlasti zasičena s tovornim prometom.

Ker pa je tudi južna Koroška predvsem turistična regija z nekaj milijoni nočitev letno, bi gradnja take železniške proge ne samo močno prizadela ljudi, marveč prav tako turizem, ceprav na drugem območju. Turistična podjetja, tako agencije kot tudi posamezni hotelirji in gostilnicarji, so se zato že pridružili protestu domačinov.

Proti projektu izgradnje visokohitrostne železniške proge

skozi južni del Koroške so se izrekli tudi župani prizadetih občin. Hubert Gradenegger, župan Bistriske občine, je izrazil strah, da bi z realizacijo projekta propadlo več pomembnih konceptov občine, predvsem na turističnem področju. Tudi v Szentjakobu v Rožu je odpor prebivalstva in komunalnih oblasti zelo velik.

Trenutni načrti predvidevajo, da bi proga peljala po celovski obvoznici preko Zihpolj, Bistrice v Rožu, Podgorja ter Podrožce do predora pri Kotu, dodatno novo železniško progo pa načr-

tujejo se med Ledincami in Beljakom. Načrti torej predvsem prizadenejo Rož. V primeru, da bi avstrijske železnice uresničile svoj načrt, bi bilo samo na območju Roža potrebno zgraditi tri dolge predore.

S strani Avstrijskih železnic doslej ni jasnega odgovora. Slišati pa je, da želijo projekt do leta 2015 uresničiti. Gre torej za dolgoročne načrte, vendar bo odločitev padla v bližnji prihodnosti in bo po vsej verjetnosti dokončna. Zato, menijo na južnem Koroškem, je mobilizacija vseh tistih, ki načrtu nasprotujejo, nujno potrebna prav sedaj.

Narščica število starejših brezposelnih

CELOVEC - Sindikat za delojemalce v privatnem gospodarstvu je na tiskovni konferenci sporočil, da število brezposelnih v Avstriji stalno narasca. Tako je bilo konec oktobra 1992 nad 70.000 brezposelnih, stari med 40 in 60 leti. Sindikat zahteva konkretne ukrepe za znižanje tega števila, na primer višjo državno podporo podjetjem, ki zaposlijo starejše delojemalce.

Republika

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Časopis lahko kupite v naslednjih krajih na Koroškem:

* Celovec

* Beljak

* Bekštanj

* Bistrica ob Zilji

* Brnca

* Borovlje

* Čajna

* Galicija

* Globasnica

* Goselna vas

* Grabštanj

* Hodiše

* Kotmara vas

* Kriva Vrba

* Labot

* Loče

* Ločilo

* Miklavčevo

* Podrožca

* Podgorje

* Psinja vas

* Podklošter

* Podgorje

* Rožek

* Ruda

* Selo pri Škocijanu

* Svatne

* Šteben

* Šentilj

* Škocijan

* Šmarjeta v Rožu

* Šmohor

* Šmihelj /Pliberk

* Št. Ilj

* Št. Primož

* Struga

* Tinje

* Velikovec

* Vernberk

* Vrba

* Železna Kapa

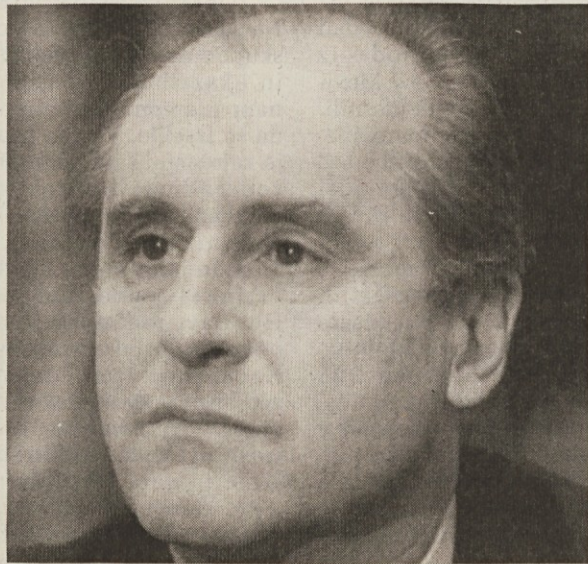
AVSTRIJA / VPRAŠANJE EVROPSKE INTEGRACIJE

Avstrijski predsednik Thomas Klestil začel uradni obisk na Nizozemskem

DUNAJ - Avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil je včeraj začel dvodnevni uradni obisk na Nizozemskem. Na programu so pogovori s kraljico Beatrix in princem Clausom, z ministrskim predsednikom Lubbersom ter z zunanjim ministrom van den Broekom.

Glavne teme pogovorov bodo vprašanja evropske integracije, problem beguncev iz bivše Jugoslavije, ter bilateralna vprašanja.

Na sliki (arhivski posnetek) avstrijski predsednik Thomas Klestil.

NOVICE

Zaplenili večjo količino heroina

CROTONE - Italijanska policija je včeraj aretirala 30-letnega trgovca Gaetana Mellina in mu zaplenila heroin za 750 milijonov lir, se pravi približno 50 milijonov tolarjev. Mellino se je vračal z avtobusom iz Rima v Crotone, policija pa ga je aretirala ko stopil iz vozila.

S prenosnim telefonom organizirali ugrabitve

RIO DE JANEIRO - Kaze, da v brazilskih zaporih niso prav odrezani od zunanjega sveta, vsaj nekateri vidni kriminalci ne. Tega se je zavedala policija, ko je odkrila, da so nekateri organizirali ugrabitve in zahtevali odkupnino in vse to s pomočjo prenosnih telefonov. Kriminalisti so namreč prisluškovali (pooblastil jih je preiskovalni sodnik) pogovorom družine, katere člana so bili neznanci ugrabili. Tako so ugotovili, da prihaja zahteva po odkupnini direktno iz zapora Bangu, kjer so zaprti najbolj znani brazilski kriminalci, ki so organizirali ugrabitve celo v Belo Horizonteju, ki je oddaljeno kakih tisoč kilometrov od Ria.

Bruseljsko sodišče obsodilo Italijo

BRUSELJ - Evropsko razsodišče o človekovih pravicah v Bruslju je obsodilo Italijo zaradi zamude pri izplačanju pokojnine Francescu Lombardu, bivšemu karabinerju, in sodniku Giancarlu Lombardu. Moska, ki imata čisto po naključju enak priimek, sta kakala prvi 11, drugi pa 8 let, da jim je italijanska država izračunala in zacela izplačevati pokojnino. Razsodišče je menilo, da so italijanske oblasti kršile tisti člen evropske konvencije o človekovih pravicah, ki pravi, da ima vsakdo pravico do sodne obravnave v spodobnem roku. Čakati na priznanje lastnih pravic 8 ali celo 11 let gotovo ni »spodoben rok«.

Italijanskih kadilcev se loteva obup

SIRAKUZE - Nakupovalni izlet kakih 300 italijanskih kadilcev se je včeraj izjalovil. Skupina je bila namenjena s hidrogliserjem s Sicilije na Malto, kjer naj bi sli po cigarete, plovilo pa se je včeraj zjutraj pokvarilo. Stavka državnega monopola je spravila kadilce v obup, tako da so pripravljeni tudi na potovanje na Malto, da bi prišli do čika.

ARGENTINA / PROTIJEDRSKA MANIFESTACIJA

Plutonij, ne, hvala

Naravovarstveniki so v Buenos Airesu priredili protestno manifestacijo proti jedrski energiji. Protest je povezan s plutjem ladje, ki prevažata plutonij mimo Rta Horn

RIETI / ARETIRALI 3 POLICIJSKE FUNKCIONARJE

Prodajali dovoljenja za začasno bivanje

Vsako dovoljenje je stalo od 2 do 10 milijonov lir

RIETI - Predsinocnjim so v Rietiju aretirali tri policijske funkcionarje, ki so vpleteni v preiskavo o »prodaji« dovoljenj za začasno bivanje državljanom iz dežel, ki niso članice Evropske skupnosti. Proti trojici so že poleti izdali jamstvena obvestila, ki jih je prejel tudi podkvestor Giovanni Grella. Predsinocnjim pa so v zapor v Rietiju sprejeli Nazarena Iacopinija, Alda Carozzo in Annibaleja Melchiorreja, medtem ko niso sprožili nobenega postopka proti podkvestorju Grelli.

V ponedeljek je sodnica Rosanna Scire se enkrat zaslislala tri Maročanec, ki so novacili svoje sonarodnjake in jim zagotavljali dovoljenja za začasno bivanje in ki so jih aretirali že julija. Sodnica je tokrat imela trdnejše dokaze o »prodaji« dovoljenj, saj so preiskovalci s potrpežljivim delom izsledili številne »žrtve« te kupcije, obenem tudi prijateljico enega od aretiranih Maročanov, ki je preiskovalcem navedla številne podrobnosti.

Tri policijske funkcionarje, ki so delali v uradu za tujce, so aretirali, ko je postalo očitno, da bodo z vsemi sredstvi ovirali preiskavo, saj so dekletu enega od aretiranih Maročanov zagrozili,

naj ne sodeluje s sodstvom. Po prvih ugotovitvah je vsako dovoljenje o začasnem bivanju stalo od dveh do deset milijonov lir.

Trojica naj bi s svojo dejavnostjo vnovčila nekaj sto milijonov lir. »Posel« je potekal brezhibno, tako da so bili funkcionarji prepričani, da jih ne bodo izsledili, saj so bili gotovi, da ne bo nobeden od »nesrečnikov« spregovoril.

V tem pa so se očitno zmotili. Preiskava o tem nedovoljenem poslu se je zacela že lani, ko je policijska izvidnica prestopila v zapušteni kleti nekega poslopja v Rietiju lačno temnopolto dekle, ki je agentom izjavila, da ji bodo prijatelji v kratkem priskrbeli dovoljenje za začasno bivanje.

Sledilo je skrbno preverjanje in ugotavljanje po kakšnem kriteriju so v uradu za tujce izdajali dovoljenja za začasno bivanje. Med njimi so bila tudi taka dovoljenja, ki jih ne bi smeli izstaviti, saj prositelji niso izpolnjevali nobenega od predvidenih pogojev. Ko so »nesrečniki« navedli imena svojih »dobrotnikov«, je bilo preiskovalcem jasno, da so prisli na sled pravi trgovini z dovoljenji za bivanje.

Nosorog na rami

Ornitologu Hidasiju so v Južni Afriki podarili nosoroga iz plastike, katerega si je naložil kratko malo na ramo

PARIZ / DEFILE KROJAŠKIH VAJENK

Veleklobuk s škarjami

Na defileju, ki so ga pripravile pariške krojaške, so predstavili tudi tale s škarjami okrašen klobuk (Telefoto AP)

ARIZONA / KO JE ŽE GROZIL OBOROŽEN SPOPAD

Zgladili spor med Navajosi in Hopiji

Vlada dala Hopijem ogromno javnih gozdov, kar je razburilo naravovarstvenike

NEW YORK - S posredovanjem washingtonske administracije so včeraj resili ozemeljski spor med Navajosi in Hopiji, ki je grozil, da se bo izrodil v oboroženi spopad med obema indijanskima plemenoma. Bojne sekire pa obe plemeni se nista dokončno zakopali, saj so ameriški naravovarstveniki zagnali vik in krik, ker je vlada za zgladitev spora Hopijem dala 200 tisoč hektarjev gozdnih površin.

Korenine tega neobčajnega ozemeljskega spora segajo v leto 1860,

ko so se Navajosi podali na »dolgi pohod« iz rezervatov v New Mexico, kamor so jih utesnili, v svojo staro domovino, arizonski severovzhod. Z leti pa so Navajosi zasedli tudi ozemlje, kjer so prebivali manj številni Hopiji. Ameriška vlada je po desetletjih »slabe krvi« poskusala resiti spor leta 1940, ko so dali Hopijem 325 tisoč hektarjev ozemlja, ostalih 900 tisoč pa v skupno last obema plemenoma. Resitev ni bila posrečena, saj so se Hopiji zasnili v bistvu obkoljeni od ozemlja

Navajosov. Leta 1974 so skupno ozemlje razdelili in ukazali 2000 družinam plemena Navajos, da se izselijo. Večina pa je raje ostala na sporni zemlji in je bila pripravljena tudi z orožjem obraniti svoje »pravice«.

Včerajšnji sporazum priznava »suverenost« Hopijev nad spornim ozemljem, družinam Navajosov pa daje zemljišča v 75-letni »leasing«. V zameno je washingtonska administracija dala Hopijem 200 tisoč hektarjev ozemlja v bolj osrednjem delu Arizone. Kot rece-

no, je ta sporazum povzročil ostre reakcije naravovarstvenikov. Glasnik Sierra kluba iz Flagstaffa (Arizona) je včeraj poudarjal, da se bolj bojijo vladnega sklepa kot indijanskih plemen. Taka trditev iz ust glasnika neke naravovarstvene organizacije je nedvomno presenetljiva, ker odkriva egoistični odnos naravovarstvenikov do zaščite narave in ozemlja. Ameriški Indijanci so v svoji tragичni zgodovini nesporno dokazali, da so spoštovali naravo in njene zakonitosti.

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI S PETLETNO ZAPADLOSTJO

■ BTP so obveznice s koriščenjem 1. septembra 1992 in zapadlostjo 1. septembra 1997.

■ Obveznice dajejo letno 12% bruto obresti izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.

■ Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.

■ Dejanski letni donos BTP znaša 10,78%, če bodo obveznice prodane po ponujeni ceni.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

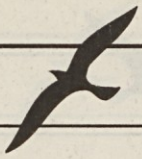
■ Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne **30. novembra**.

■ Obveznice BTP se koristijo s 1. septembrom; ob vplačilu (3. decembra) bo treba doplačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo privatniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

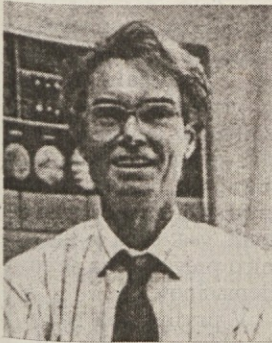
■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudijo banke.

ASTRONOMIJA / DELEŽ RAZISKOVALCEV SLOVENSKE NARODNOSTI V AMERIŠKEM PROJEKTU

Z rekonstrukcijo dejavnosti muonov do karte galaksije

Anton Mavretič

odgovorni skriti v preučevanju nevtrinov, ki jih razvrščajo v tri razrede: elektrone, muone in delce tau. Se zlasti jih zanimajo mouni, kajti te je najlase odkriti. Kadar hitri in z energijo nabiti nevtrini občasno le delujejo drug na drugega oziroma letajo daleč od Zemlje se zvezde in sonca sesedajo vase in izginjajo v crnih luknjah. Te »mrtve« zvezde sevajo atomske delce, imenovane nevtrini - mikroskopske kosčke energije, ki so podobni svetlobnim delcem, vendar so veliko številnejši; svigajo po vesolju, in to najbrž s hitrostjo svetlobe in s takšno prodorno močjo, da se ob trčenju z drugimi delci le redkokdaj ustavijo, upocasno ali spremenijo. Astrofizični in astrofiziki, ki bi radi preučevali dogajanja v središčih galaksij, so imeli doslej zvezane roke, kajti velikanski oblak prahu in drobirja omejujejo običajno uporabo teleskopskega, medtem ko radijski valovi ne postrežejo z dovolj podatki.

Znanstveniki že petnajst let slutijo, da so odgovorni skriti v preučevanju nevtrinov, ki jih razvrščajo v tri razrede: elektrone, muone in delce tau. Se zlasti jih zanimajo mouni, kajti te je najlase odkriti. Kadar hitri in z energijo nabiti nevtrini občasno le delujejo drug na drugega oziroma letajo daleč od Zemlje se zvezde in sonca sesedajo vase in izginjajo v crnih luknjah. Te »mrtve« zvezde sevajo atomske delce, imenovane nevtrini - mikroskopske kosčke energije, ki so podobni svetlobnim delcem, vendar so veliko številnejši; svigajo po vesolju, in to najbrž s hitrostjo svetlobe in s takšno prodorno močjo, da se ob trčenju z drugimi delci le redkokdaj ustavijo, upocasno ali spremenijo. Astrofizični in astrofiziki, ki bi radi preučevali dogajanja v središčih galaksij, so imeli doslej zvezane roke, kajti velikanski oblak prahu in drobirja omejujejo običajno uporabo teleskopskega, medtem ko radijski valovi ne postrežejo z dovolj podatki.

Znanstveniki že petnajst let slutijo, da so

na svojem področju primerljiv z observatorijem na Mount Palomarju. Pri razvoju sodeluje petnajst univerz, predvsem visokosolske ustanove s Havajev, iz Wisconsin in Kalifornije (Berkeley) ter Washingtonska in Bostonska univerza. Veliko nalog so sprejele tudi japonske univerze v Kobeju, Tokiu in Tohoku, izmed evropskih pa velja omeniti nemški v Aachnu in Kieu ter švicarsko v Bernu.

Nevtrine morajo opazovati v prosojnem okolju, kajti čerenkovo sevanje, ki jih pomaga odkriti, je navadna svetloba. Najprimernejše okolje so globoke vode, ker je preučevanje v vodi cenejše kot v zraku, v plitvinah pa je preveč drugih delcev in drobirja. Skupina, ki razvija DUMAND, je izbrala kraj, ki leži 32 kilometrov zahodno od Keahole Pointa na zahodni obali Havajev, in sicer iz dveh pomembnih razlogov: vode so skoraj 5000 metrov globoke, torej dovolj, da izločijo pretežni del motenja, ki ga povzročajo delci kozmičnega zarcenja, obala pa je strma, tako da je potrebno manj dragih optičnih ton vode. Oktagon osmih senzorskih »strun« bo simetrično razpeta okrog devete, osrednje strune, vse to pa bo zasidrano na ocean-

skem dnu in z bojami speljano do površja. Senzorji bodo namreč prestrezali signale, ki bodo nastali ob trčenju nevtrinov s podvodnimi atomskimi delci.

Občutljivi detektorji svetlobe lahko izmerijo pulziranje muonske svetlobe, na tem temelju pa bodo znanstveniki mogli izračunati lastnosti starševskih nevtrinov. Znanstveniki menijo, da bodo z računalniško rekonstrukcijo dejavnosti muona dobili nekakšno karto središča nase galaksije.

Rekli smo že, da je projekt svetovnih razsežnosti. Nemske in japonske univerze so glavne nacrtovalke peemtejev, medtem ko nizozemski Philips in japonski Hamamatsu izdelujeta cevne elemente. Največji izziv pa pomeni razvoj ključnega sestavnega dela, analitičnega senzorskega cipa v priključni dozi. Univerzitetne raziskave v okviru projekta DUMAND II zdaj vodi izredni profesor Dye s katedre za fiziko na Bostonski univerzi, za razvoj cipa pa je odgovoren profesor Anton Mavretič, direktor Raziskovalnega laboratorija za mikroelektroniko na Tehniškem kolidžu Bostonske univerze. Njegov sodelavec je izredni profesor Emile Gergin, ta pa dela z absolventoma

Marjanom Jenkom in Tomom Lozicem (»ki si zaslužita vso pohvalo in ki preučujeta veliko noči pred računalniki«); vsi skupaj tesno sodelujejo s člani katedre za fiziko profesorjem Dyeom, inženirjem Ericom Hazenom in inženirjem Dmitryjem Orlovom, ki so prevzeli nase težavni razvoj elektronskega vezja. Profesor Gergin pravi: »Možnosti, da bi prestregli in izmerili nevtrine, je zelo majhna, in komajda je mogoče narediti cip, ki bi mogel v eni sekundi opraviti milijardo analiz signalov, in to za slehernega izmed stiriindvajsetih senzorjev. Tu smo že na skrajnih mejah tehnologije. DUMAND bo zelo verjetno eden izmed največjih znanstvenih uspehov devetdesetih let. Že iz zgodovinskih razlogov je to izjemno privlačen projekt in zato mora biti uspeh popoln.«

Zasnova cipa je zdaj v fazi računalniške simulacije, sam cip pa naj bi izdelala kalifornijska korporacija Vitesse Semiconductor. Od finančne podpore je odvisno, kako bomo napredovali, pravi profesor Mavretič, ki upa, da bo univerzitetni projekt se letos zaključen. Do novega leta naj bi tudi deloma instalirali nevtrinski teleskop, ki naj bi bil povsem narejen do konca leta 1993.

INFOS 92 / STROJNA OPREMA ZA BARVNE TISKALNIKE

Realno dojemanje sveta je neizbežno zelo barvito

V dinamičnih in zahtevnih poslovnih okoljih so zahteve po hitrih in učinkovitih informacijah vedno bolj izostrene, saj je iz poplave najrazličnejših informacij treba v najkrajšem možnem času sprejeti osnovna sporočila. Običajne tekstualne oblike so zato vse manj ustrezne in premik v smer grafičnih oblik je vse hitrejši.

Tu pa se hitro pokaže,

da tudi izrazna moč grafov, diagramov in skic, izdelanih v črno beli tehniki, se zdalec ni tako velika, kot se so informacije predstavljene v razkosnih barvah. Človek dojema svet v barvah, ki pritegujejo njegovo pozornost. Zato je učinek informacij, podprtih z barvami mnogo intenzivnejši in dolgotrajnejši.

Danes so oblikovalcem

prospektov, letakov, časopisov ipd. na razpolago številni računalniški programi, s katerimi je možno zelo hitro in kvalitetno oblikovati najrazličnejše grafe, diagrame in druge grafične predstavitve. Z ustrezno računalniško konfiguracijo si tako lahko tudi v grafiki manj spreten uporabnik na zaslon pričara barve in oblike, kakršne so se pred kratkim lahko producirali le v profesional-

nih delavnicah.

Seveda pa tudi najlepší izdelki računalnikov največkrat ne koristijo veliko, če jih ne moremo v barvah preliti na papir ali prosopice. Zato je izredno hiter razvoj tehnologij za tiskanje v barvah logičen odziv na naraščajoče potrebe, ki se kažejo pri vedno bolj številnih in zahtevnih uporabnikih. In obratno: z nastankom večjih možnosti za tiskanje v barvah postajajo tudi kupci tiskalnikov in uporabniki informacij vse bolj zahtevni in razvajeni.

V sedanjem času ima možnost izdelave barvnih materialov za vsako organizacijo izredno velik pomen za njen uspeh, v bodoče pa bo vsako podjetje, ki bo v informacijski družbi hotelo obstati, to možnost preprosto moralo imeti. Firma Lexmark, IBM, je v perspektivah za svoj prvi barvni tiskalnik isto povedala nekako tako: ne morete si privoščiti, da bi ostali brez barvnega tiskalnika nove generacije (njihovega, seveda). Kakšne lastnosti in prednosti ima ta izdelek, ki so ga namenili uporabnikom namiznega založništva, reklamnih oddelkov, inženirskim aplikacijam (geodezija, geologija, arhitektura) idr.?

IBM Color Jetprinter PS 4079, Lexmark

Za uporabnika je pomemben širok spekter barv (do 16 milijonov) in povečana ločljivost 360 x 360 točk na palec, kar omogoča brizgalni barvni tiskalnik IBM 4079.

Slednje namreč pomeni, da je gostota točk kar 44 odstotkov večja, kot pri običajni ločljivosti 300 x 300. Posebna Colour Grade tehnologija omogoča enakomeren prehod barv, z drugim prijemom pa so konstrukterji dosegli glajenje krivulj. Tako so lahko materiali velikosti A4 ali A3 natiskani zelo kakovostno in tudi hitro, za kar poskrbi hitri 32 bitni RISC AMD 29200 mikroprocesor. K temu pripomore tudi standardnih 4 MB pomnilnika, ki pa je lahko razširljiv do 16 MB.

Z vgrajenim Postscriptom in s 35 raztegljivimi (scalable) fonti Type 1 lahko zadovolji tudi zahtevne uporabnike, posnemanje (emulacijo) risalnikov (HPGL 7475 A/IBM 7372GL) pa lahko inženirji izkoristijo za to, da je njihov izdelek bolj opazen in informativen.

Tiskalnik IBM 4079 ima se druge prednosti. Njegovi trije vhodi (paralelni, serijski in Apple Talk) delujejo sočasno; vsak priključek ima svoj pomnilnik, kar omogoča tako delovanje.

Koristna posebnost je tudi to, da v primeru, če med tiskanjem zmanjka ene izmed barv, tiskalnik ne izgubi podatkov, temveč po zamenjavi kasete nadaljuje tam, kjer je prekinil. Navadni tiskalniki ne zagotavljajo dovolj velike kvalitete pri razločevanju barvnih tonov niti pri mesanju različnih odtenkov.

Posebna sejemska predstavitve bo v petek, 27. 11. 1992 ob 12.30 v dvorani E1.

RAČUNALNIŠTVO

Podatki in stroški

Dušan Mernik

Verjetno bi le malokje lahko v tako kratkem času nasteli toliko novosti kot pri programski opremi za računalnike, saj proizvajalci posebno v zadnjem času se posebej tekmujejo med seboj. Na trzišče osebnih računalnikov neprestano prihaja nova programska oprema; boljša in bolj uporabna, zato uporabniki toliko raje sežejo po njej. Čeprav je strojna oprema vse bolj poceni, pa se cene programov v glavnem ne spreminjajo. Ker pa je vse več tudi aplikacij, ki jih lahko podpremo z osebnim računalnikom, imamo lahko pri nakupu programske opreme tudi velike stroške. Zato je zelo pomembno, da imamo prave informacije o novostih na tem področju, saj bomo za svoj denar tako dobili za nas res primeren in ne predrag program. Infos 92 je privabil precejšnje število zastopnikov, proizvajalcev in prodajalcev programske opreme za osebne računalnike. Na njem bodo seveda sodelovali tudi zastopniki največjih firm za proizvodnjo programske opreme, tako da se lahko od blizu seznanimo z njihovo ponudbo. Ob tej priložnosti bomo bralce Republike v nekaj nadaljevanjih seznanili z nekaterimi novostmi.

Novosti:

Firma WordPerfect Corporation je najbolj znana po svojem znamenitem urejevalniku besedil WordPerfect za DOS, vendar pa siri svojo ponudbo tudi na nova področja, kot so integrirani paketi, prezentacijska grafika idr. Njihovo slovensko zastopstvo Perpetuum našim uporabnikom ponuja naslednje novosti:

WordPerfect Presentations 2.0 za DOS in Windows okolje; prezentacijski program, ki je nasledil DrawPerfect 1.1 in je namenjen za profesionalno pripravo prezentacij. Poleg standardnih orodij z njim lahko tudi snemalno in predvajalno glasbo in govor (100 posnetih instrumentalnih skladb, podpora prek 20 MIDI kartic), 2D in 3D prikaz grafov in skic, cez 1000 ze narejenih slik, sortiranje slik idr.

WordPerfect Works 1.0 je nov, ne predrag, zato pa zelo zmogljiv integrirani paket za osebni računalnik, s katerim lahko poslovni ljudje in ne najbolj zahtevni uporabniki urejajo besedila, delajo preglednice, grafike, baza podatkov ipd. Program namreč vsebuje urejevalnik besedil LetterPerfect, ki je oklesena verzija WP 5.1, preglednico, združljivo s PlanPerfect 5.1, grafični editor, združljiv z DrewPerfect 1.1, ter module za urejanje baze podatkov, prenos datotek in pošiljanje fakov, narejenih z LetterPerfectom.

WP Works je seveda združljiv z ostalimi WP izdelki, njegova dobra lastnost pa je tudi ugodna cena, veliki uporabniki in sole pa ga lahko kupijo se ceneje.

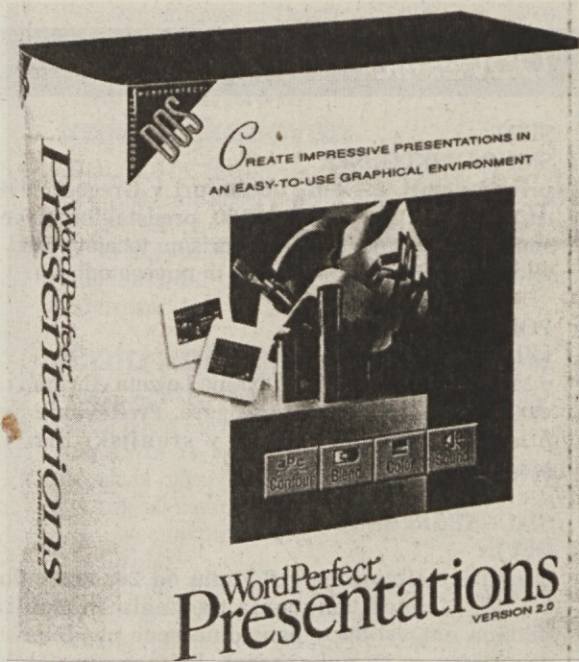
Zahtevnejši uporabniki, ki urejajo besedila v okolju Windows, bodo odselej imeli na voljo program WordPerfect for Windows 5.2 z različnimi izboljšavami, npr. program je bolj hiter, vključuje tudi program za oblikovanje tipografij znakov Adobe Type Manager.

Urejevalnik besedil WordPerfect 5.1 pa odselej lahko kupimo tudi v verzijah za okolji UNIX in VAX.

2. Novosti za leto 1993

V letu 1993 lahko pričakujemo nove verzije urejevalnikov besedil WordPerfect za okolje DOS in Windows ter WP Office za DOS in Windows, ki vsebuje elektronsko pošto, orodje za napovedovanje in razporejanje sestankov ipd.

Novost bo tudi WP Informs za obe operacijski okolji.

To je elektronski sistem za izdelovanje in izpolnjevanje formularjev, ki bo podpiral večino podatkovnih baz, ki jih uporabljamo sedaj (Paradox, dBASE idr.).

Kako ocenjujejo trenutno stanje

Direktor Perpetuum za Slovenijo, Milos Pugelj, ugotavlja, da se trg programske opreme počasi ureja, kar pomeni, da velika podjetja ne bodo mogla več kupovati le po en paket kot doslej (ali pa se tega ne). Po njegovem mnenju bo vse bolj naraščala prodaja predinstaliranih paketov na PC, tako da jih bo uporabnik lahko začel uporabljati že takoj po nakupu.

3. Mreže gornjega razreda

Mreže gornjega razreda so povezane s klasičnimi mrežami vrste ethernet ali z mrežami FDDI (angl. Fiber Distributed Data Interface, optični vmesnik za distribuirane podatke). Za zelo hitro lokalno in razširjeno omrežje Corstar/EZH Joint Venture uporablja sistem SONET (angl. Synchronous Optical Network, sinhronizirana optična mreža). V te sisteme je moč vključiti mreže vseh vrst, katerih prenosna hitrost je pod 155 Mb/s, sami sistemi SONET pa dosega hitrost 4, 8 Gb/s.

V en sam sistem je mogoče povezati opremo, ki ustreza bodisi ameriškim standardom, denimo linijske celenke T-1 ali T-3, oziroma evropskim standardom, na primer celenke E-1 in E-3. Ameriško in evropsko opremo je moč integrirati v en sam sistem, vendar pod hitrostno stopnjo prenosa 155 Mb/s. Uporaba sistemov SONET je dolgoročno zelo ekonomska, saj ji je zagotovljeno precej let delovanja.

Sevanja in vplivi

TOMAZ KRISTAN

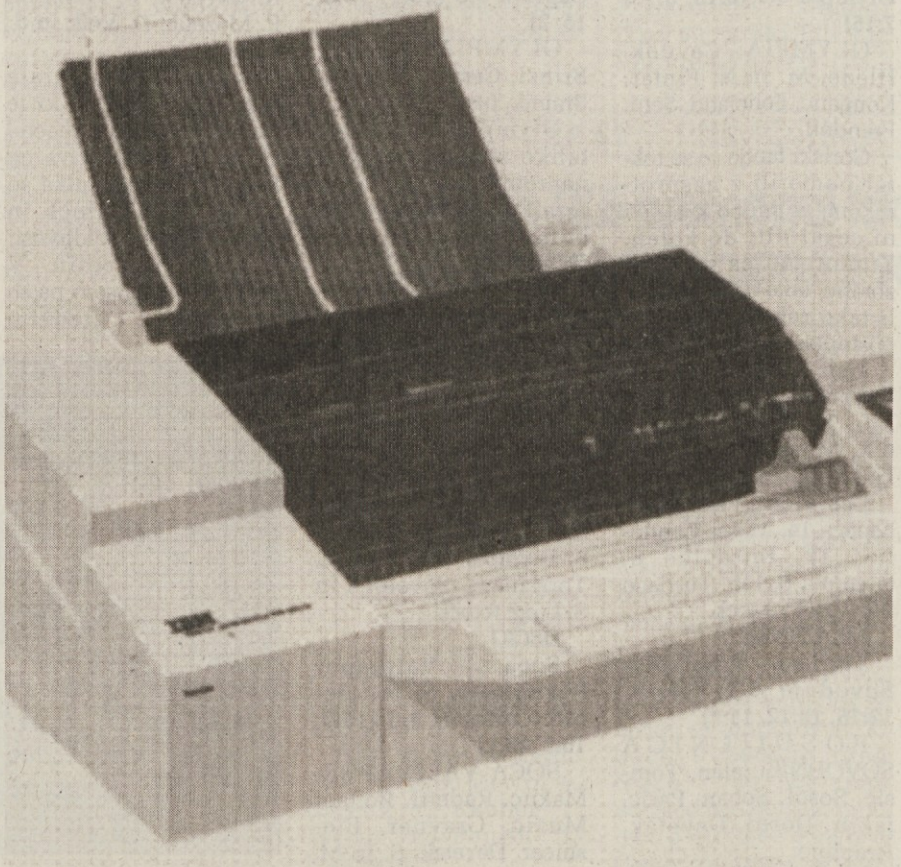
Radiestezijo lahko definiramo kot vedo, ki se ukvarja z odkrivanjem posebnih zarčenj (sevanj), ki imajo velik vpliv na ves cloveski, živalski in rastlinski svet. Radiestezija obravnava clovesko sposobnost zaznavanja nevidnih in za sedaj praktično nemerljivih zarčenj. Na današnji stopnji tehnologije namreč se ne poznamo merilnih instrumentov, ki bi bili dovolj občutljivi, da bi zaznali in registrirali ta zarčenja. Narava je redkim posameznikom podarila dovolj močno občutljivost in sposobnost zaznavanja takih zarčenj. Posameznike, ki imajo to prirojeno sposobnost, imenujemo z domaćim izrazom »radiestezisti«.

Namen tega in tudi bodočih člankov na to temo bi bilo predstavljanje te tematike na poljuden in vsem razumljiv način. Na poljuden način bi se tako seznanili z osnovami radiestezije, z uporabo tega znanja in s praktičnimi nasveti za vsakdanjo rabo, ki izhajajo iz tega znanja. Poseben poudarek bo na poznavanju zascite pred »geopatogenimi« oziroma pred negativnimi sevanji. Kosmos, zemlja, vsa živa in mrtva narava namreč ves čas sevajo svojo energijo v obliki zarčenj. Ta zarčenja (sevanja) so po svoji karakteristiki zelo podobna ali enaka

elektromagnetnim valovanjem in se v prostoru tudi »obnašajo« na podoben način. Zarčenja so lahko cloveku koristna, nekatera pa so po svojih karakteristikah in delovanju tudi zelo škodljiva. V nadaljevanjih se bomo tako bolj posvečali škodljivim sevanjem, ki lahko zelo ogrozijo naše zdravje, če se ne znamo pred njimi pravilno zaščititi, oziroma zmanjšati njihov negativni vpliv na se znošno mero. O teh problemih je v tujini in pri nas objavljenih več besedil, ki nekako ne najdejo pravega odziva v najširši javnosti, zato bo v tej rubriki tudi nekaj refleksij na te vsebin. V vsakem prihodnjem članku, ki bi naj izhajal praviloma enkrat tedensko na isti dan v tednu, vas bomo seznanili z enim praktičnim nasvetom s področja radiestezijskih spoznanj, ki naj bi koristil vašemu zdravju in splošnemu počutju in vašem bivalnem okolju.

Radiestezist vam lahko za ta teden svetuje sledeče: Nikakor ne smete (grobo receno prepovedano vam je) spati v postelji z glavo, obrnjeno v smeri juga, jugo-vzhoda ali jugo-zahoda. Učinek spanja v tem položaju bi bil namreč tak, kot če bi spali »obeseni« z glavo navzdol.

Za prvič bo dovolj, pa lepo pozdravljeni!

NOVICE

Konjske dirke

1. dirka (Tarent): Bon Vivant (skupina x) naj bi bil tu favorit, ceprav ga ne čaka lahka naloga. Od skupine 1 je namreč precej nevaren Maria-chi Bi, od skupine 2 pa bi omenili Keystoneja.

2. dirka (Tarent): Marco Fer (skupina x) bi lahko vse presenetil na startu in si prislužil odločilno prednost za zmago. O skupine 1 ima možnost za uspeh Nordissima, od skupine 2 pa Latte e Caffè.

3. dirka (Montegiorgio): glavni favorit na tej tekmi je Hornby Maid (skupina 1). Njegova največja konkurenta bosta Merlengo (skupina x) in Fistol (skupina 2).

4. dirka (Montegiorgio): na podobni tekmi je zmagal Mel di Jesolo (skupina 1), ki je tudi tokrat favorit. Od skupine x je najboljši Indignato, od skupine 2 pa Silver Senda Pilot.

5. dirka (Montegiorgio): Biba Bi (skupina 2) je po zdanjih uspehih favorit. Bax Mario (skupina x) je njegov najnevarnejši konkurent, nevaren pa utegne biti tudi Honkin Hannover (skupina 1).

6. dirka (Trst): tu je nesporni favorit Nancy D'Alma (skupina 2), ker ima ugodno startno izhodišče in tudi dober sprint. Od skupine x bi omenili Lisetto KS, za prva mesta pa se bo gotovo borila Libellula San (skupina 1).

DIRKA TRIS
Nasi favoriti: st. 15 Locatario, st. 9 Mango Bull, st. 7 Glemmon. Za sisteme: st. 8 Lallio, st. 6 Gold Finger Or, st. 4 Eccome.

Totip

1. — prvi	X
2. — prvi	12
3. — prvi	X
4. — prvi	12
5. — prvi	1X
6. — prvi	2
7. — prvi	2
8. — prvi	2
9. — prvi	1
10. — prvi	2
11. — prvi	1X

Danes igra za vas Totocalcio

Sandra Foraus

Ancona - Cagliari	1
Atalanta - Udinese	X2
Foggia - Pescara	2
Genoa - Torino	12
Inter - Brescia	1
Juventus - Milan	1X2
Lazio - Roma	1X
Napoli - Fiorentina	2
Parma - Sampdoria	X
Lucchese - Ascoli	X2
Piacenza - Cremona	1
Empoli - Vicenza	1X2
Messina - Giarre	2

Sandra Foraus (letnik 1969) igra v D ligi pri Boru, z odbojko pa se ukvarja že precej let. Pričela je ravno pri Boru in temu klubu ostala vedno zvesta razen lanskega enoletnega premora pri Alturi v C-2 ligi. V vrstah Bora je na mladinskem področju osvojila vrsto državnih naslovov, leta 85 pa je z ekipo Friulexport Under 18 osvojila drugo mesto v Italiji. Leta kasneje je igrala v združeni ekipi Meblo, zatem pa več let v prvi ekipi Bora. Prejšnji teden je Monika Radović pravilno napovedala 8 izidov.

Obvestila

SPDT
SMUCARSKI ODSEK
prireja danes, 27. t.m., ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani - Ul. sv. Franciska 20, predstavitev nove smučarske sezone 1992-93 z orisom tečajev, predtekmovanj, turnega smučanja in novega odbora.

PODRUŽNICA SPDT

»Zlata krona«
v Mackoljah vabi na predavanje Lojzeta Abrama o vzponih na najvišje afriške gore. Predavanje bo jutri, 28. t.m., ob 20. uri v srenjski hiši v Mackoljah.

SMUCARSKI KLUB

DEVIN
organizira zimovanje v Bohinju od 26. 12. 92 do 2. 1. 93. Možnost smučanja na Voglu in Kobli, udobna namestitve v penzionu, cene ugodne. Na razpolago je se nekaj mest. Prijave sprejema Franco v večernih urah na tel. st. 200782.

KOŠARKA / PRVENSTVO DEČKOV

Nastopala bo tudi Poletova ekipa v kateri je več Bregovih igralcev

Andrej Vremec

Jutri se bo pričelo tudi košarkarsko prvenstvo dečkov za letnika 1979 in 1980, na katerem bo nastopila le ena naša ekipa, in sicer Polet. In se to bo dopolnilo sedem Bregovih košarkarjev, kar kaže na hudo pomanjkanje narasčaja teh letnikov. Sicer pa je tudi število nastopajočih ekip v tem prvenstvu dokaj skromno, le osem. Nastopajoče ekipe so: Poggi Basket, Pallacanestro Trieste, Don Bosco B, Polet, Società Ginnastica Triestina, Libertas, Servolana in Don Bosco B.

Poletov trener Andrej Vremec je pred nastopom v tem prvenstvu povedal: »Nas cilj v tej ligi je, da čim več igramo, da si pridobimo izkušnje, ce bomo iztržili kako zmago, pa bo leta dobrodošla.«

Poletovci so kot priprava na prvenstvo igrali več prijateljskih tekem in nastopili na raznih turnirjih. Prav v soboto so igrali prijateljsko srečanje v Trevisu proti Benettonu. Prvo tekmo bodo poletovci igrali jutri doma v telovadnici Ervatti pri Brisicah ob 16. uri proti Libertasu.

1. MOSKA DIVIZIJA

Skupina A
Uvodno kolo je bilo za naše sesterke zelo uspešno, saj so vse zmagale, celo Soca Valprapor Posojilnica Sovodnje, ki jo sestavljajo mladi »dečki«.

Olympia - Mossa 3:0 (15:11, 15:3, 15:6)
OLYMPIA: Hlede, E. in M. Komjanc, Lutman, Spacapan, Mitja in Marko Cevdek, M. Pintar, Bensa, Jarc, Seni, Braini.

Nasprotnik se je z dobro obrambo upiral Goricanom, vendar pa jim ni bil dorasel. Ze v prvem kolu je torej Olympia dokazala, da namerala v letošnjem prvenstvu odigrati vidno vlogo, prvi cilj pa je za zdaj uvrstitev v naslednjo fazo, v kateri bodo boljša moštva merila moči za napredovanje v D ligo.

Valprapor Vini Pintar - Caldini 3:0 (15:4, 15:3, 15:7)
VAL PRAPOR: Ursic, Rigonat, Florenin, Brisco, Ferfolja in Cravnar.

Okrnjeni valovci so pričeli prvenstvo uspešno. Ze v prvem setu so povedli z 8:1 in do konca seta prepustili nasprotniku le tri točke. V drugem setu so z nekaterimi kombinacijami na centru povsem nadigrali nasprotnike. V tretjem setu so slabo pričeli, naredili so nekaj naivnih napak in tako je nasprotnik povedel in se enakovredno boril do rezultata 6:6. Potem pa so gostitelji z dobro igro in delnim rezultatom 9:1 osvojili set. Valpraporovci so zmagali s 3:0 (15:1, 15:4, 15:3). Gostitelji Intrepide jim s tehničnega in fizičnega vidika niso bili dorasli, tako da je tekma bila le formalnost. (BA)

Izidi 1. kola: Valprapor - Caldini 3:0; Olympia - Mossa Candolini 3:0; Soca Valprapor - Acli Ronchi 3:0; Intrepida Maria - Fincantieri 0:3.
Lestvica: OK Val, Soca Valprapor, Fincantieri, Olympia 2, Acli Ronchi, Caldini, Intrepida in Mossa Candolini 0 točk.

Skupina B
Izidi 1. kola: Cormons - Corridoni 3:1; Lib. Turriaco - Torriana 3:2; San Luigi BA - Go-Nas Prapor 0:3. Pocival je Fossaloni.

Lestvica: Cormons, Turriaco, S. Luigi Banca Agricola Gorizia 2, Nasprapor, Corridoni, Torriana in Fossaloni 0 točk. (mj)

1. ŽENSKA DIVIZIJA

To prvenstvo se bo začelo drugi teden decembra. Od slovenskih ekip ima pravico do nastopanja v tej konkurenci le Olympia, ki je lani le za las zgrešila napredovanje, a nastopa letos brez dveh ključnih igralcev, ki so prestopili k Slogi, to sta Briscova in Zottijeva. Ostale sesterke so: Acli Ronchi (proti kateri bo Olympia odigrala prvo tekmo), Corridoni, Farra, Pieris, Azzurra, Morarese, Libertas Cormons, Libertas Gorica in Villesse.

MLADINCI
Libertas Turriaco - Olympia 0:3 (2:15, 5:15, 7:15)
OLYMPIA: Cevdek, Hlede, M. in N. Pintar, Komjanc, Feliciano, Seni, Frandoli.

Goriški fantje so se tokrat pomerili z nasprotnikom, ki jim po kvaliteti ni segal niti do kolen. Kljub temu pa so igrali zbrano, tako da so zmagali tako rekoc po hitrem postopku.

Izidi 7. kola: Intrepida - Valprapor Espego 0:3; Lib. Turriaco - Olympia 0:3; Mossa Candolini - Pall. Grado 3:0.

Lestvica: Valprapor Espego 14, Mossa Candolini 12, Intrepida 8, Olympia 6, Lib. Turriaco 2 in Grado 0 točk.

MLADINKE
Torriana - Posojilnica Sovodnje 3:1 (16:14, 12:15, 15:12, 15:7)

POSJOJILNICA SOVODNJE: Jelen, Tomšič, Sosol, Soban, Peric, Jakin, Dorni, Devetak, Ardolino.

Tudi proti poprečni

Torriani so mlade Sovodnje ostale praznih rok. V prvem setu ni za delni uspeh zadostovala niti prednost 11:4! Dosti boljše so dekleta zaigrala v drugem setu, posebno dobri so bili servisi. Zal pa je bila premoč kratkotrajna in poraz v tretjem setu je iztiril ekipo.

V prejšnjem kolu je Posojilnica Sovodnje proti vodnemu Sagradu izgubila s 3:0 (10, 8, 10), vendar pa je z igro v bistvu zadovoljila. Dejstvo je, da je v tem prvenstvu konkurenca veliko močnejša, kot lani med »deklicami«, ko je ista ekipa igrala dosti bolj uspešno.

Olympia - Libertas Capriva 3:0 (15:7, 15:9, 15:2)
OLYMPIA: Bulfoni, Brinci, Cernic, Lutman, Brajnik, Jussa.

Olympia je dosegla lahko zmago s sibičnim naprotnikom. Slovenske igralke so bile izrazito boljše v napadu in pri sprejemu.

Izidi 7. kola: Lib. Capriva - Lib. Gorizia 3:1; S. Luigi - Torriana 1:3; Posojilnica Sovodnje - Sagrado 0:3; Staranzano - Olympia 3:0; Monfalcone - Fincantieri 0:3.

Lestvica: Monfalcone, Sagrado, Staranzano, Fincantieri 12, Lib. Capriva 8, Olympia, Lib. Gorizia, Torriana 4, Sovodnje in S. Luigi 0 točk.

DEČKI
Soca Valprapor Posojilnica Sovodnje - Lib. Cormons 3:0 (15:0, 15:3, 15:1)

SOCA VALPRAPOR: Makuc, Radetti, Bonan, Muzic, Gravner, Plešničar, Devetak, S. in M. Cernic.

Tekma je bila za nase se kar lahka in goriški odbojkarji niso imeli večjih težav, kar je vidno tudi iz rezultata. S to zmago je mlada združena ekipa končala prvi del prve faze nepremagana. (Ales in Dino).

Izidi 5. kola: OK Val - Torriana 0:3; Soca Valprapor - Cormons 3:0. Pocival je Acli Ronchi.

Lestvica po prvem delu prvenstva: Soca Valprapor 8, Torriana Leyli-ene 6, Acli Ronchi, OK Val 2 in Cormons 0 točk.

DEKLICE
Skupina A
Soca - Azzurra 0:3 (6:15, 9:15, 5:15)

SOCA: E. in V. Cernic, K. Devetak, V. Florenin, P. Mozetic, D. Volk in S. Pellegrin.

Socanke so odigrale tekmo z Azzurro, ki je trenutno skupaj z močno ekipo iz Tržica prva na lestvici. Nase igralke so osvojile le 20 točk in pokazale pomanjkljivosti v vseh elementih. V tekmi z Romansom pa so zmagale z glatkim

3:1 (15:13, 10:15, 8:15, 13:15). Toda ta tekma ni bila najboljša od tistih, ki so jih letos igrale Socanke. Zelo dobro pa so se odrezale v domaći tekmi z Ronkami, ko so tekmo izgubile v tiebreaku z rezultatom 13:15. Končni izid je bil torej 2:3 (4:15, 15:2, 15:12, 14:16, 13:15). (Serena Pellegrin).

Izidi 5. kola: Azzurra - Lib. Cormons 3:0; Acli Ronchi - Lib. Villesse 2:3; Pro Romans - ARCOEL Monfalcone 2:3. Pocivala je Soca.

Lestvica: Azzurra, ARCOEL Monfalcone 8, Villesse 6, Acli Ronchi 4, Soca, Romans 2, Cormons 0 točk.

Skupina B
Dom Imsa - Intrepida 3:0 (15:10, 15:11, 15:4)
DOM IMSA: Miklus, Cernic, Zavadlav, Lutman, Pavio, Kovic, Koci-na, Humar, Korsic.

S to zmago so mlade igralke Doma Imsa se bolj utrdile položaj na vrhu skupine, saj je bila Intrepida ena najbližjih zasle-

dovalk. Zanimivo je, da so Goricanke po petih kolen se nepremagane (vsi nasprotniki pa imajo najmanj dva poraza), ceprav ekipo sestavljajo v bistvu narasčajnice, ki bodo v tej kategoriji lahko nastopale se v prihodnjih dveh sezonah.

Izidi 5. kola: Sanson Lucinico - Staranzano 0:3; Sovodnje - Intrepida 3:0; Monfalcone - Grado 2:3. Pocivala je ekipa Mosse Candolini.

Lestvica: Sovodnje IMSA 10, Staranzano 6, Intrepida, Grado 4, Sanson, Monfalcone in Mossa 2 točki.

NARASČAJNICE
V prihodnjih dneh se bo na Goriškem pričelo tudi to prvenstvo. Slovenske barve bo branila sesterka Doma Imsa, ki se postavlja kot ena boljših ekip s ciljem uvrstitve v finalno fazo. Naša sesterka je bila vključena v skupino A, v kateri so se Acli Ronchi, Sagrado, Grado, Staranzano, Libertas Gorica, Fincantieri,

ODBOJKA / C-2 MOŠKI

Neroden spodrslija borovcev

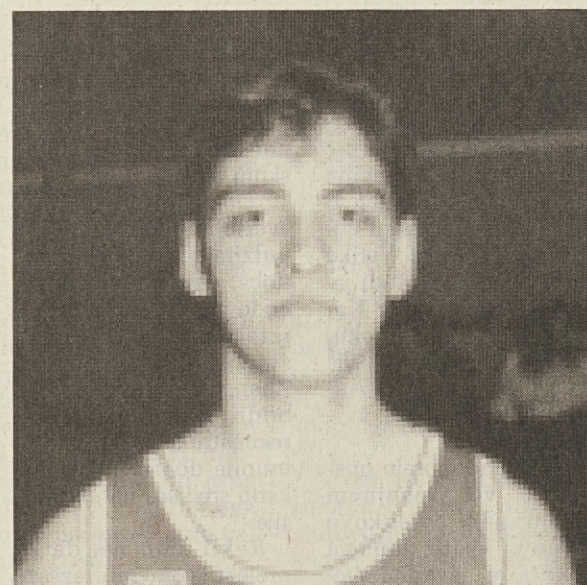
Ipem Buia - Bor 3:0 (15:9, 15:10, 15:13)
BOR: Marega (2 točki + 7 menjav), Furlanic (5+2), Gombac (1+4), Koren (3+5), Stulle (3+1), Caputti (4+13), Coloni (2+1), Bresich (0+2), Cerasari (1+2), Latin (0+0), Rutar, Pavlica (0+0).

TRAJANJE SETOV: 24, 22 in 27 minut.

Borovci so v zaostali tekmi 4. kola C-2 lige doživeli se en poraz, ki pa je toliko bolj pekoč, saj bi bil rezultat lahko obraten, ce bi borovci pokazali malo več samozvesti v odločilnih trenutkih. Prav pomanjkanje samozvesti pa je tista hiba, ki po mnenju trenerja Luciana Seppija povzroca ekipi največ težav, saj je napredek v sami igri viden iz kola v kolo.

Nasprotnik borovcev se je izkazal kot sila poprečna ekipa, vendar pa je bilo tudi to dovolj za zmago. Plavi so namreč v vsakem setu igrali le do 9., 10. točke, nato pa z nerazumljivimi napakami prepustili vse tri sete nasprotnikom. Dovolj je, ce povemo, da so v trenutkih, ko so igrali zbrano, prikazali precej lepšo odbojko kot domačini, tem svetlim trenutki pa so sledile pavze, med katerimi je prihajalo do neverjetnih napak. Ob zgrešenih lahkih napadih so zgrešili tudi 21 servisov, v kritičnih trenutkih slabo sprejemali, vse to pa je tehtnico prevesilo na stran borovcev.

V prvih dveh setih so plavi v začetku stalno vodili, pri tem pa sta se posebej izkazala Caputti in podajec Furlanic, ki je z raznovrstnimi podajami omogočal soigralcem učinkovite napade. Toda dobra igra je trajala le do 9:9 v 1. setu in 9:4 v 2. setu, nato pa je prišlo do preobrata. Zgledalo je, kot da so se borovci ustrašili zmage in napake so si sledile druga za drugo. Povsem drugačen je bil začetek 3. seta, ko so domačini povedli kar z 8:0, toda nato so se jim borovci približali na 9:10. Takrat so spet popustili, kar je Ipem izkoristil in povedel s 13:10. Plavi so se zbrali toliko moči, da so po številnih menjavah uspeli stanje v točkah izenačiti, nato pa so z dvema slabima sprejemoma omogočili domačinom, da so na lahek način prisli do prepričljive zmage.

Martin Krevatin (letnik 1973) je letos okreplil vrste Brega

pli + 5
Matchwinner: U. Merlin (2. zbran); top scorer: D. Oberdan (1.); nad pričakovanjem: K. Rebuta (3.)

BOR RADENSKA - Porcia + 10
Matchwinner: R. Smotlak (3.); top scorer: S. Persi (2.); nad pričakovanjem: R. Simoncic (3.)

Intermuggia - KONTOVEL - 4
Matchwinner: V. Sosic (2.); top scorer: I. Grilanc (3.); nad pričakovanjem: D. Gulic (2.)

SOKOL WARM - Scoglietto + 12
Matchwinner: M. Usaj (1.); top scorer: D. Starc (4.); nad pričakovanjem: R. Skerlavaj (2.)

Cus - CIGIBONA PLASTEREDILIZIA - 8
Matchwinner: P. Furlan (1.); top scorer: A. Cupin (5.); nad pričakovanjem: I. Bajc (3.)

BREG - Fiamma Basket + 7
Matchwinner: I. Corbatti (4.); top scorer: R. Zerjal (2.); nad pričakovanjem: M. Schiulaz (3.)

Grado - DOM SIMEK + 2
Matchwinner: D. Silic (1.); top scorer: D. Košuta (1.); nad pričakovanjem: V. Batello (1.)

Prejšnji teden je Stefan Samec dosegel negativno rekordno boro zgrešenih napovedi, s šestimi napakami na prav toliko tekem. (VANJA JOGAN)

ODBOJKA / NA GORIŠKEM TUDI PRVE TEKME V 1. MOŠKI DIVIZIJI

V prvenstvu mladincev Valprapor Espego trdno v vodstvu Deklice Doma Imse po prvem delu brez izgubljene tekme

V moški 1. diviziji Olympia in Valprapor startala s prepričljivo zmago - Drugi teden v decembru se bo na Goriškem začelo tudi prvenstvo v ženski 1. diviziji - V naslednjih dneh začetek prvenstva naraščajnice - V ostalih mladinskih kategorijah spremenljivo

668

668

668

668

668

668

668

668

668

668

668

668

668

668

668

668

668

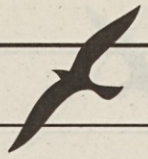
668

668

668

668

Deklice Doma Imsa so še edina nepremagana ekipa v skupini

ALPSKO SMUČANJE / PRED STARTOM SVETOVNEGA POKALA ZA MOŠKE IN ŽENSKE

Jutri start letošnjega belega cirkusa Dekleta v Utahu, moški v Sestrieresu

Gregor Grilc, mladinski svetovni prvak v veleslalomu, veliko pričakuje od letošnje sezone

NOVICE

Urugvaj boljši od Brazilije

CAMPINA GRANDE (BRAZILIJA) - V prijateljski nogometni tekmi je Urugvaj premagal Brazilijo z 2:1 (1:1). Brazilci so začeli zelo poletno in so že v 4. minuti povedli z Edmundom po podaji Evairja. Urugvaj, ki ga trenira Cubilla, si je nato opomogel, prevzel pobudo v svoje roke in v 42. min. izenačil z golom Cabrere. V nadaljevanju pa je Guerra dal zmagoviti gol za goste. To je bil prvi poraz Brazilije na domačih tleh po letu 1985, ko je izgubila s Perujem. To je tudi drugi poraz na 12 tekмах, odkar vodi carioce trener Carlo Alberto Parreira.

Cruzeiro ponovil lanski uspeh v južnoamerškem pokalu

BUENOS AIRES - Brazilska ekipa Cruzeiro iz Belo Horizonteja je drugič zaporedoma osvojila južnoameriški superpokal, čeprav je v Buenos Airesu izgubila proti Racingu z 0:1. Brazilci so na prvem srečanju zmagali kar s 4:0 in tako tudi osvojili prestižni pokal. Argentinski nogometaši so sicer imeli terensko premoč, bili pa so povsem nespretni pred nasprotnikovimi vrati in so tako dosegli le en zadetek z Garcio, ki ga je nato sodnik tudi izključil.

Pele predlaga nova nogometna pravila

HONG KONG - Pele, največji nogometaš vseh časov, ki se te dni mudi v Hong Kongu, kjer sledi finalnemu delu svetovnega prvenstva v malem nogometu, je včeraj izjavil, da bi bilo treba spremeniti nogometna pravila. S temi naj bi postal nogomet še bolj spektakularen in privlačen. V prvi vrsti je predlagal, da bi izvajali stranski out kar z nogo.

»Novo pravilo, ki prepoveduje podajo soigralca zoge vratarju, je igro zelo popestrilo, treba pa je uvesti se nova, da bi bili tekme že na prihodnjem svetovnem prvenstvu v Atlanti bolj atraktivne, kot so bile na primer na mundialu v Italiji leta 1990,« je se dodal Pele.

Petrović premagal Divca Prvi poraz Portlanda

LOS ANGELES - Na tekmi New Jersey - LALakers je Drazen Petrović zadel odločilna prosta meta 40 sekund pred iztekom časa in tako poskrbel za zmago svojega moštva nad ekipo iz Los Angelesa, kjer igra tudi Vlade Divac. Charles Barkley in Tom Chambers (Phoenix Suns) sta poskrbela v največji meri za prvi letošnji poraz Portlanda. Prvi je dosegel kar 33 točk in polovil 18 odbitih zog, 23 točk pa je dosegel belopolti Chambers, medtem ko sta bila za lanske finaliste najuspešnejša Clyde Drexler (36 točk) ter Jerome Kersey (23). ZADNJI IZIDI: Phoenix - Portland 121:117; La Lakers - New Jersey 98:100; Boston - Washington 150:112; Utah - San Antonio 102:128; Detroit - Charlotte 97:101; Miami - Indiana 110:93; Orlando - Houston 107:94; Philadelphia - Atlanta 105:111; Minnesota - New York 78:99; Dallas - LA Clippers 112:130; Milwaukee - Cleveland 94:85; Denver - Sacramento 114:99.

Belgija - Italija 3:0

PRAGA - V teniskem pokalu Evrope so Belgijce brez večjih težav odpravile reprezentanco Italije. Piccolini jeva je izgubila s 6:3, 6:2 z Wassermannovo, Monami je zmagala proti Pizzichinijevi s 7:5, 6:4, v dvojicah pa sta Wassermannova in Devriesova slavili s 7:6, 6:4 proti paru Baudone - Grande.

Riki Morandotti lažje poškodovan

BOLOGNA -Strah v taboru Knorra je mimo. Bolonskemu kosarkarju Riccardu Morandottiju ne bo treba na nov kirurški poseg. Poškodba kolena, ki jo je utrpel na zadnji prvenstveni tekmi ni tako huda, kar pomeni, da mu bo dovolj počivati teden dni.

Brata Abbagnale spet na delu?

NEAPELJ -Po besedah trenerja in managerja La Mure bosta Carmine in Giuseppe Abbagnale spet zagrabila za vesla, da bi v čim boljši formi docakala olimpijske igre v Atlanti leta 1996. Oba sta bila po zadnjih neuspehih že odločena, da ne bosta več tekmovala, vse pa kaže, da sta se zdaj premislila.

Pri tem pa imata precej težav, saj sta oba zaposlena in v službi ne moreta manjkati: trenirati pač morata od 5.30 do 8.30 ter zvečer od 18.00 do 20.30. Federacija je zato zaprosila Italijanski olimpijski odbor, naj zaprosi za ustrezna dovoljenja njune delodajalce, saj drugače ni mogoče računati na večje uspehe.

Umrli jadralca Nigel Burgess

MONTECARLO - Po daljšem iskanju so reševalci našli truplo monaškega jadralca Burgessa, ki je sodeloval na tekmovanju posameznikov okrog sveta.

Taffarel po končani sezoni zapušča Parma

PARMA - Brazilski vratar Claudio André Taffarel je včeraj sporočil, da bo po končani sezoni zapustil nogometno ekipo Parme. Taffarel je letos večkrat le s tribune spremljal nastope soigralcev, saj ga je trener zaradi pravila, da na eni tekmi v ekipi lahko uvrsti le tri tužce, pogosto pušal ob strani. »Se vedno sem prvi vratar brazilske reprezentance, toda če nisem v postavi v svojem klubu, bom mesto reprezentancnega vratarja težko obdržal. Dokler bodo v Italiji taka pravila, bo za tuje vratarje malo kruha, brezposelnosti pa si pred svetovnim prvenstvom leta 1994 tudi ne smem privoščiti,« je poudaril Taffarel. Parma ima v tej sezoni še štiri tužce: Belgijca Gruna, Šveda Brolina, Kolumbijca Asprilla in Argentince Bertija. Taffarel se bo najbrž vrnil domov, saj je Parmalat tudi sponzor brazilskega Palmeirasa.

JASNA MILINKOVIC, IZTOK GOLOB

Bokal zasedla drugo mesto v slalomu, v veleslalomu pa sta mlajši tekmovalki Spela Pretnar in Mojca Suhadolc zasedli 16. oziroma 17. mesto.

Med tistimi, od katerih trener Pavel Grasic pričakuje največ, je 22-letni Sencurjan Gregor Grilc, študent na Fakulteti za sport v Ljubljani.

Lani niste dosegli tistega, kar so mnogi od vas pričakovali?

»Lani sem doživel pravi polom. Na začetku sezone sem imel zelo dobre startne številke in namesto da bi izkoristil okoliščine, sem padel v hudo krizo.«

Kako bi ocenili letošnje priprave?

»Pred pripravi smo dobili novega trenerja, ki smo si ga izbrali sami. Pavel Grasic je v preteklosti uspešno vodil mladinsko reprezentanco, svoje znanje in sposobnost pa je pokazal v pripravljalnem obdobju, saj je treninge načrtoval zelo dobro. Spremenili smo tudi samo tehniko smučanja.«

Kako ste pripravljeni v primerjavi z ostalimi kolegi v reprezentanci?

»Na začetku priprav sem imel, glede na ostale fante, zelo dober občutek. V ZDA pa se je pokazalo,

da smo v veleslalomu izenačeni, v slalomu pa sem verjetno naredil napako, ker sem prepozno spremenil tehniko smučanja in sem zato počasnejši.«

Ste imeli priložnost primerjati pripravljenost z drugimi reprezentanca-mi?

»Med pripravi smo srečali Francoze, Američane, pa tudi Armina Bittnerja, ki vadi sam. Do kakšnih primerjalnih srečanj ni prišlo. Bittner je, recimo, starejši in ima več izkušenj z Američani; rezultati so pokazali, da je dobro pripravljen, kar pomeni, da smo dobro pripravljeni tudi ostali.«

V katerih disciplinah bo nastopal?

»Treniral sem slalom in veleslalom, nastopal pa bom tudi na superveleslalomih, predvsem za trening.«

Kakšne načrte imaš v letošnji sezoni?

»Načrtujem uvrstitev na svetovno prvenstvo na Japonskem, kjer bi rad popravil 12. mesto iz Saalbacha. Upam, da se bom uvrstil med najboljših deset, kar bi bil že lep uspeh. V svetovnem pokalu pa si želim uvrstitev med najboljših pet-najst.«

Kako je z opremo in

nagrajevanjem?

»Letos sem zamenjal celotno opremo. Znamka Atomic je izstopila iz Skipoola, zato sem moral prestopiti k Rosignolu. Z novo opremo sem zadovoljen, sama sprememba pa na moje smučanje ni vplivala. Letos ima lahko vsak reprezentant svojega pokrovitelja; moj je iz Italije. Več denarja pa od ski-poola lahko pričakujem le, če bom v samem vrhu.«

Ali se priljubljenost smučanja zmanjšuje?

»V zadnjem času verjetno izgublja privrženca predvsem zaradi zastarelih idej vodilnih v svetovni smučarski zvezi.«

Koliko časa boš se smučal?

»Vse bo odvisno od te in naslednje sezone. Dve leti bom gotovo se tekmoval, potem pa se bom na podlagi rezultatov odločil, ali bom nadaljeval ali ne.«

Kaj boš delal po tekmovalni karieri, boš v smučanju ostal kot trener?

»Zaenkrat nimam jasno zastavljenih načrtov in ciljev, vendar trener ne nameravam biti. Smučam že 15 let, biti trener pa pomeni še nekaj časa potovati po svetu, kar pa ni ne moja želja ne moj cilj. V športu bom ostal na kakršenkoli drug način.«

Gregor Grilc pričakuje precej od letošnje sezone (Foto TRIO)

NOGOMET / EVROPSKI KLUBSKI POKALI

V znamenju štirih zadetkov sijajnega Marca Van Bastna

Vse tri italijanske enajsterice tokrat uspešne

Marco Van Basten je s štirimi goli pokopal Göteborg

RIM - Sredin spored evropskih nogometnih pokalov je bil za italijanske ekipe zelo uspešen, saj so vsa tri moštva (Milan, Juventus in Roma) zmagala. Ce torej italijanska državna reprezentanca ne navdušuje s svojimi nastopi, pa italijanski klubi gospodarijo v Evropi.

Kako to? Preprosto: v italijanskih klubih nastopa nogometna smetana z vsega sveta in ni naključno, da so bili glavni akterji evropskih nastopov prav Van Basten, Aldair, Moeller in drugi.

Marco Van Basten je bil proti Göteborgu zares izreden: s štirimi goli, ki jih je dosegel v sredo, je postal eden najboljših Milanovih »bombardierjev« vseh časov, enako kot slavni Nordhal in celo boljši od Altafinija. Platini in Maradona sta v Nizozemcu dobila svojega pravega naslednika. Ob Van Bastnu pa vso Milanovo moštvo igra odlično, tako da si je trener Capello celo privoščil čudno taktično varianto, ko je napadalec Massaro prevzel Maldinijevo mesto na branilski poziciji.

Tudi po tej izdatni zmagi proti Göteborgu Milan še ni ... finalist, vendar je že na dobri poti, saj sta se Porto in PSV Eindhoven razšla pri neodločenem izidu (2:2), kar seveda Milančanom se kako ustreza.

V drugi skupini pokala prvakov je razmerje moči bolj izenačeno. V Glasgowu so bili Rangersi v hudih težavah proti francoskemu Marseilleu,

naposled pa so gostitelji predvsem po zaslugi Hateleya in Mihajličenka iztržili neodločen izid. Moskovski CSKA ni ponovil velikega podviga iz Barcelone in je izgubil v Brugesu.

Pokalna sredi je bila za Italijane uspešna tudi v pokalu UEFA.. Juventus je že petič zapored zmagal v pokalu, tokrat v Olomoucu, čeprav je nastopil brez svojega asa Roberta Baggia. V Turinu pa se že pripravljajo na veliki nedeljski prvenstveni spopad z Milanom.

Roma pa je slavila le s 3:1, čeprav je zapravila številne priložnosti, tako da bo čez 14 dni morala kar paziti na povratnem srečanju proti nevarnim Turkom.

KOŠARKA / KORAČEV POKAL

Polom italijanskih ekip Messaggero je izgubil doma, Clear v Zagrebu

ZAGREB - V Korračevem pokalu se italijanske ekipe gotovo niso izkazale, zmagala je namreč le Phonola iz Caserte. Clear iz Cantuja je nepričakovano izgubil v gosteh proti KK Zagreb. Se večji polom je v sredo doživel Messaggero, ki je izgubil proti atenskemu Panioniosu, pri katerem se je odlikoval Janković, ki je dal kar 41 točk. Pri Messaggeru je bil najboljši strelec Radja z 29 točkami.

IZIDI 1. KOLA OSMINE FINALA
SKUPINA A: KK Zagreb (Hrv) - Claer Cantù (It) 87:83, Charleroi (Bel) - Fenerbahce Istanbul (Tur) 80:75. SKUPINA B: Phonola Caserta (It) -

Iraklis Solun (Gr) 101:87, Barcelona (Sp) - Sunair Ostende (Bel) 88:68. SKUPINA C: Messaggero Rim (It) - Panionios Atene (Gr) 85:97, Antibes (Fr) - Alava Taugres (Sp) 97:89. SKUPINA D: Peristeri Atene (Gr) - Philips Milan (It) 78:90, Gravelines (Sp) - Elosua Leon (Sp) 78:84.

Evropski pokal: 1. KOLO.

SKUPINA A: Hapoel Tel Aviv (Izr) - Zaragoza (Sp) 73:72, Efes Pilsen Istanbul (Tur) - Smelt Olimpija 69:52, Riga (Lat) - CSKA Moskva (Rus) 90:83. SKUPINA B: SD Split (Hrv) - Kijev (Ukr) 87:73, Cholet (Fr) - Benfica Lizbona (Port) 82:98, Aris Solun (Gr) - Hapoel Galin Elyon (Izr) 88:75.

Nando Gentile (Phonola)

TRST / PRIMORSKA KOŠARKARSKA LIGA

Jadran TKB premagal Iskro iz Nove Gorice in sedaj vodi na lestvici skupno s sežanskim Kraskim zidarjem

Jadran TKB - Iskra 86:80 (47:38)

JADRAN TKB: Crisma 5, Oberdan 6 (2:2), Pregarc 9 (1:2), Milic 2, Starc (0:4), Rebula 8 (0:3), Pertot 8 (0:3), Merlin 25 (1:2), Rauber 27 (6:6), Gregori, Smotlak, trener Drvaric.

ISKRA NOVA GORICA: Paulin 21 (5:6), Mauric, Pavlica 4, Podbršček 30 (9:10), Mesin 25 (4:5), Skrt, trener Grbac.

PON: Rauber in Mesin. TRI TOČKE: Merlin 4, Crisma 1, Rauber 1; Mesin 1, Paulin 1, Podbršček 1.

TRST - V zaostali tekmi 1. kola je Jadran TKB zaslužen premagal Iskro iz Nove Gorice, ki je nastopila oslajljena. Sicer pa tudi jadranovci niso bili kompletni, saj je manjkal Mauro Cuk, Alex Smotlak in Jan Gregori pa nista stopila na igrišče zaradi poškodbe. Srečanje je bilo koristno za obe ekipi, ki se pripravljata na prvenstveni tekmi konec tedna in se zlasti za jadranovce, ki bodo v nedeljo pred težko prvenstveno domačo preizkušnjo proti drugouvrščenemu Campliju. Trener Drvaric

je zato tudi zahteval od svojih fantov, da zaigrajo v obrambi agresivno.

DOSEDANJI IZIDI: 1. KOLO: Bor Radenska - Kraski zidar 70:106, Italmonfalcone - Latte Carso 74:79, Jadran TKB - Iskra 86:80, Kontovel - Koper odloz.; 2. KOLO: Kraski zhidar - Koper 74:72, Latte Carso - Jadran TKB 71:86, Bor Radenska - Italmonfalcone 68:86, Iskra - Kontovel odloz.; 3. KOLO: Italmonfalcone - Kraski zidar 102:104, Jadran TKB - Bor Radenska 109:75, Kontovel - Latte Carso

65:85, Koper - Iskra.; 4. KOLO: Kraski zidar - Iskra 82:92, Bor Radenska - Kontovel 80:94, Italmonfalcone - Jadran TKB 71:62, Latte Carso - Iskra odloz.

VRSTNI RED: Kraski zidar Sezana in Jadran TKB 6, Servolana Latte Carso Trst in Italmonfalcone Trzič 4, Kontovel in Iskra Nova Gorica 2, Bor Radenska in Koper 0.

PRIHODNJE KOLO: Jadran TKB - Kraski zidar, Kontovel - Italmonfalcone, Koper - Bor Radenska, Iskra - Latte Carso. (bl)

ZGONIK / PRAZNOVANJE TRIDESETLETNICE

ŠK Kras društvo po meri in potrebi našega človeka

BORIS SIMONETA

Telesnokulturni delavci in tekmovalci Sportnega krožka Kras bodo v obsegu širšega občestva nočjo v sportno-kulturnem središču v Zgoniku na formalni slovesnosti slavnostno obeležili tri desetletja obstoja. Tako dolga in številna objektivna tečaja navkljub tudi z uspehom prehojena pot predstavlja kvaliteto ze sama na sebi. Društvo je kot cvrsta in temeljna telesno-kulturna postojanka z izrazitim družbenim nabojem vidno zaznamovalo življenje in človeške odnose na tem koncu trzasko kraške planote.

Katera je skrivnost, da je Sportni krožek Kras bil v vseh teh letih kos svojemu tako pomembnemu poslanstvu ter da je ob tolikih uspehih in tekmovalnih apoteozah znal kljubovati tudi viharjem, da je spretno obsel vse ceri? - Osnovna vršina, najdragocenejša vrednota, najpristnejša značilnost Krasovega sportnega »creda« je udeležanje takšne telesnokulturne politike, da je društvo oblikovalo po meri in potrebi človeka, da zna prisluhniti potrebam, novim izzivom in sugestijam širše krajevnne skupnosti.

Društvo, torej, kot ljudski servis, kot razvedrilno in razgibalno središče, kot kovarnica vedno novih talentov, pa tudi kot tista sredina, v kateri je v družbeno-politični različnosti

porabnikov teh uslug najlažje najti skupni imenovalec, sredina, ki opravlja neprecenljivo vlogo pri krepitevi narodne zavesti, omogoča vsestransko rast ob pravilnem vzgojno-pedagoškem pristopu, pa tudi kulturno bogatitev in strpnost do sočloveka.

Ta simbioza med Sportnim krožkom Kras in krajevnimi dejavniki je zaznavna na vsakem koraku, kar je tudi največje jamstvo tudi za nadaljnji razvoj in obstoj, brez znakov utrujenosti, izčrpanosti in nasitenosti. Tako stanje seveda ni naravna danost, temveč je bilo treba do kvaliteto in dimenzijo skrbno graditi dan za dnem in jo ocvitati pred negativnimi učinki kot puncicami svojih oči. Za to gre zasluga dalekovidnim in neutrudnim društvenim organizatorjem, ki s svojim ljubiteljskim pristopom poganjajo kolesje profesionalno utečenega telesnokulturnega stroja in so sposobni sportnikom zagotoviti tudi primerno strokovno mentorstvo.

Seveda pa ni skrb omejena le na aktivne tekmovalce, temveč je razpon dejavnosti tako artikuliran, da zaobjema kar tri generacije. Tako je pri SK Kras poskrbljeno za udeleževanje vseh starostnih pasov, od upokojevcev pa vse do predšolske populacije.

Ce je delo v društvu pravilno zastavljeno, mora priti pri kadro-

vanju do naravnih generacijskih zamenjav, brez travmatičnih prehodov in v sozvočju glede vsebinske usmeritve. Tako je učinek dvojni: ne izgubi se bogata dediščina izkustev in dosežkov, na tem izhodišču pa se lahko s svežimi močmi skuša udeležiti se nadaljnjo kakovostno rast. Skoraj solski primer uresničevanja tega koncepta je Sonja Milic: ko je SK Kras začel orati ledino, je komaj prvic prestopila solski prag, nato je bila vrsto let v luči zarometov kot velika namiznoteniška protagonistka, sedaj pa je prav ona prevzela krmilo kot predsednica društva.

Ob tako široki viziji in razponu telesnokulturnega udeleževanja je znal Kras prerasti utesnjujoče domače okvire in je tako odprl novo dimenzijo za uspešnejše vzpostavljanje meddruštvenih, predvsem pa medčloveških odnosov. Solidni temelji, klena volja, prekipjavajoča življenjska energija dajejo jamstvo, da bo društvo se naprej lahko kos vsem nalogam in izzivom, uspešno bo lahko kronalo svoja prizadevanja, vztrajno in dosledno bo lahko oblikovalo in uresničevalo športno strategijo tudi v širšem zamejskem kontekstu. To je vsekakor naša želja in voščilo športnemu krožku Kras, ki bo nočjo ugasnil svojo 30-večletno svetlobo!

ZAČETKI LETA 1961 / NAMIZNI TENIS IN MOŠKA ODBOJKA PRVI PANOGI

Z izgradnjo telovadnice dobili normalne pogoje

Zametki prvega rekreacijskega gibanja v zgoniški občini segajo v leto 1961. Začetek je bil težaven in samorastniški, saj je manjkala vsaka telesnokulturna tradicija, da o strokovnih kadrih in sportnih objektih sploh ne govorimo. Prvi nastopi so bili na sportnem tednu in sportnih igrah.

Po nekajletnem »vaje-ništvu« so Krasovi tekmovalci začeli nastopati na uradnih prvenstvih v sklopu strokovnih vsedržavnih zvez. Moška odbojka in ženski namizni tenis sta bili od samega začetka najpopularnejši panogi, ki sta navrgli kopico odmevnih tekmovalnih uveljavitev.

Danes poleg namiznoteniškega, rokometnega in balinarskega odseka je organizirana še otroška telovadba in rekreacija. Odbojkarska dejavnost je zamlja pred desetimi leti, pred tremi leti pa se je osamosvojil nogometni odsek, ki je formalno-pravno ustanovil novo istoimensko društvo s sedežem v Repnu.

V vseh teh letih je SK Kras tudi presegel sportni okvir in se z aktivnim doprinosom ter s svojo prisotnostjo pri sleherni javni manifestaciji uveljavil kot eden najkremenitejših krajevnih družbenih dejavnikov.

SK Kras črpa članstvo v prvi vrsti v zgoniški občini, kjer je tudi edina sportno organizirana sredina. V sosednji občini Repentabor, kamor se že zgodovinsko razteza delokrog, je odziv neko-

liko slabši. V zadnjem času beležimo presejanje zemljepisnih (pa tudi miselnih) pregrad, tako da se pri društvu udeležujejo tudi sportniki iz bližnjih, pa tudi bolj oddaljenih krajev.

Sportni objekti
Odkar je bilo v Zgoniku pred sedmimi leti predano namenu večnamensko sportno-kulturno središče, ki ga upravlja prav SK Kras, je bil dokončno in več kot zadovoljivo rešen kronični problem prostorske stiske in pogoji za delo so malodane idealni.

Sicer mora moška rokometna sedmerka zaradi pretesnih dimenzij telovadnice igrati prvenstvene tekme na igrišču na odprtem, ki naj bi ga opremili se z razsvetljavo, da bi lahko igrali prvenstvene tekme ob sobotah zvečer.

V sklopu centra je urejeno tudi teniško igrišče in v tej coni je načrtovana gradnja še drugih sportnih infrastrukture. Pred zupanstvom sta urejena balinistična in odbojkarska plosčad, ki so ju pred več kot 20. leti s prostovoljnimi delom zgradili prav člani Krasa.

V Salezu je nekaj let vabila na rekreacijsko sprostitvev po gozdišču Vrh Vrhka speljana trimsteza, ki so jo pred kratkim odstranili. Občinska uprava je odobrila načrt in finansiranje za izgradnjo dveh pokritih balinarskih stez v Samatorci, uresničitev te gradnje pa so zaenkrat zamrzili nerazumljivi birokratski zapletji.

AKTIVNOSTI / ŠTEVILNO ČLANSTVO V PETIH PANOGAH

Namizni tenis najbolj reprezentativna panoga društva Prostor pa ima še vrsta drugih športnih aktivnosti

Namizni tenis

Ta panoga, ki je pravzaprav privabila ustanovne članse pred tremi desetletji, je od včlanjevanja v zvezo FITeT leta 1969 doživela pravo razcvet in je navrgla društvu dolgo serijo izjemnih uspehov na vsedržavnem in tudi mednarodnem prizorišču. Naj spomnimo na 20-letno nastopanje ženske ekipe v A ligi (osvojila je dva

državna ekipna naslova - leta 1984 in 1985 - devetkrat je bila druga, petkrat tretja), preko 60 je bilo državnih naslovov v posamični konkurenci oziroma igri dvojic, cela vrsta nastopov v dresu državne reprezentance, od teh jih je kar 60 opravila magična Sonja Milic, ki je nastopila tudi na svetovnih in evropskih prvenstvih. Krasova ekipa je sedemkrat sodelovala tudi na evropskih ekipnih tekmovanjih. V zadnjih letih se je vidno uveljavila tudi moška namiznoteniška vrsta, ki nastopa v B-1 ligi, dekleta pa se kot najmlajša ekipa (povprečna starost je 17 let) spet kosajo v prvilgaski konkurenci.

Namiznoteniški odsek šteje 50 igralcev in igralcev. Strokovno vodstvo je poverjeno profesionalnemu trenerju Matjažu Sercerju.

Rokomet

Na »pogorišču« odbojkarske sekcije so leta 1984 začeli z rokometom. Kras je edino zamejsko društvo, ki goji to panogo. Moška vrsta šteje 25 igralcev (C liga), trener pa je Konrad Božeglav. Pred tremi leti so se za rokomet ogrela tudi dekleta, 20 igralcev pa vadi pod vodstvom Janija Ziberne.

Balinanje

Odsek šteje 20 članov, v glavnem strajesih, mladi pa se bolj malo ogrevajo za balinanje.

Otroška telovadba

V dogovoru s solsko institucijo je organizirana telovadba za otroke, ki obiskujejo osnovno solo in vrtec. Vaditeljica je Tatjana Gregori.

Rekreacija

Odsek šteje 80 članov: 50 goji teniško dejavnost, nekaj je pingpongasev, organizirale pa so se tri rekreacijske skupine (upokojevci, ženska in mešana zasedba). Vaditelj je David Poljsak.

Pobratenje

SK Kras je od leta 1979 pobraten s telovadnim društvom TVD Partizan Moste iz Ljubljane. Čvrsti stiki na človeški in rekreacijski ravni se ohranjajo in utrjujejo na periodičnih srečanjih, ki dokazujejo vitalnost vezi, stkanih z matično Slovenijo.

Namizni tenis - paradna panoga SK Kras

Brez skrbi.

Potem, ko se je posvetil celo življenje delu, ima vsakdo pravico do zasluženega počitka, novega brezskrbnega življenja in novih interesov.

TRZASKA KREDITNA BANKA Vam pomaga zaziveti ta trenutek z novim paketom storitev AURA, izrecno namenjenim reševanju zdravstvenih problemov (brezplačni specialistični pregledi ali brezplačna dostava zdravil) ali vsakdanjih problemov na domu (brezplačno delo kovarja, električarja, vodovodnega instalaterja) in ki nudi se celo vrsto ugodnosti.

Paket AURA je namenjen vsen tistim, ki bodo nakazali pokojnino na račun TRZASKI KREDITNI BANKI. Osebe banke je na razpolago za vsakršno pojasnilo v zvezi z novo pobudo AURA in vsemi ostalimi storitvami, ki so strankam na voljo.

Aura
Filo diretto

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRZASKA KREDITNA BANKA

TRST - Ul. Filzi, 10 - Tel. 040/6700341 - DOMJO - Tel. 040/831131 - Rojan - Tel. 040/411611

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS

34132 TRST
Ul. del Lavatoio 4
Tel. (040) 365424
Tlx: 461012 FARCO I
Fax (040) 363918

**PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA**

Filiala v Gorici
Ul. Trieste 160
Tel. (0481) 20769

Sedanje vodstvo ŠK Kras

Sedanji odbor SK Kras	Izvršni	nih odsekov
Predsednica: Sonja Milic;		Namizni tenis - Zvonko Simoneta;
Podpredsednik: Ladi Budin;		Rokomet - Martin Vremec;
Tajnica: Tamara Blazina;		Balinanje - Boris Simoneta;
Blagajnik: Igor Milic;		Otroška telovadba - Robert Milic;
Gospodar: Igor Colja;		Rekreacija - Hugo Farneti.
Svetovalec: Hugo Farneti.		Dosedanji predsedniki
Nadzorni odbor		Po kronološkem zaporedju: Stane Budin, Jan Godnič, Boris Simoneta, Vojko Kocman, Zvonko Simoneta in Sonja Milic.
Predsednik: Stane Budin;		
clana: Dario Skabar in Gianni Romagna.		
Nacelniki samostoj-		

GLEDALIŠČE

Slovenija LJUBLJANA

DRAMA SNG

Ob 19.30 uri Gregor Strniša: Samorog (Izven - konto). Blagajna je odprta vsak delavnik od 11. do 12. ure ter od 18. ure do začetka predstave. Cena vstopnic za izven je 300, 350, 400 in 500 SIT. Tel. 061/221-511.

JUTRI: ob 19.30 uri Sam Shepard: Pokopani otrok, gostovanje Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice. Režija: Dusan Jovanovic.

MALA DRAMA

JUTRI: ob 20.00 uri Aldo Nicolaj: Prva klasa (Izven - konto).

OPERA SNG

Ob 16.30 uri Strauss: Netopir, dirigent Igor Svara.

JUTRI: ob 19.00 uri Puccini: Tosca, dirigent Vladimir Kobler.

Blagajna je odprta vsak dan od 11. do 13. ter od 16. do 19. ure, rezervacije po telefonu 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Ob 19.30 uri E.Flisar: Kaj pa Leonardo? Gostovanje in Slovenj Gradcu.

Abonente prosijo, naj vstopnice za Kralja Leara v Cankarjevem domu osebno (z abonmjskimi izkaznicami). Blagajna je odprta vsak dan med 10. in 12. uro ter uro pred predstavo. Tel. 061/210-852.

JUTRI: ob 19.30 uri (Izven - konto) M. Frayn: Hrup za odrom.

MALA SCENA MGL

Ob 20.00 uri Zarko Petan: Don Juan in Leporella, praznovedba zanimivega dvojezičnega slovensko-nemškega projekta, katerega avtor besedila in režiser je Z. Petan. Vloga Don Juana igra gost iz Avstrije Johannes Pump, njegovo nesojeno življenjsko družico pa Stanislava Bonisegna.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Ob 11. uri V. Taufer: Odisej in sin. Prodana predstava za O. S. France Preseren Kralji. Prodaja in rezervacije vstopnic v Galeriji SMG na Trgu franc. revolucije 5 med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 17.30. Tel. 061/153-312.

MODERNA GALERIJA

Ob 21.00 uri predstava A Short Play about Q. Predstava je plod sodelovanja Moderne galerije in Nervous Sistems. Cena vstopnice je 100 SIT. Informacije na tel. 061/214-106

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Ob 19.30 uri predstava (za Izven in konto) Ray Cooney: Zbeži od zene.

MARIBOR

DRAMA SNG

Zaradi boleznij v ansamblu odpade predstava Moliere: Don Juan. Predstava bo ponovno na sporedu, ko bo to mogoče.

Gledališka blagajna je odprta vsak dan, razen nedelje, od 11. do 16. ure ter uro pred predstavo. Ob nedeljah in praznikih je blagajna odprta samo, kadar so predstave in to uro pred predstavo. Informacije in rezervacije na tel. 062/221-206.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Ob 10.30 Moliere: Namisljeni bolnik v režiji Katje Pegan (abonma za Srednjo ekonomsko solo iz Celja I.) Blagajna je odprta od 9. do 11. ure in uro pred predstavo. Informacije na tel. 063/25-332.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

NAPOVEDUJEMO: v soboto, 5. decembra, ob 20.15 Pesmi in plesi Krasnojarska. Izvajali bodo pesmi in ples iz Sibirije ter ples Kozakov. Za informacije in rezervacije (065) 25608.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

KULTURNI DOM

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
DANES: ob 20.30 premierska predstava A. P. Cehov, Česnjev vrt, ob 40-letnici gledališkega dela Mire Sardoč. Abonma Red A. Ob jubilejni nastopaj: Maja Blagovic, Lucka Pockaj, Adrian Rustja, Vladimir Jurc, Alojz Svete, Stojan Colja, Lidija Kozlovic, Gojmir Lesnjak, Anton Petje, Tone Gogala, Alojz Milic, Minu Kjuder in Vesna Hrovatin. Režija Boris Kobal.

Ponovitve: jutri, 28.t.m., ob 20.30 za abonma Red B; v nedeljo, 29. t.m., ob 16. uri za abonma Red C; v torek, 1. decembra, ob 16. uri za abonma Red H, v sredo, 2. decembra, ob 20.30 za abonma Red D, v četrtek, 3. decembra, ob 20.30 za abonma Red E, v petek, 4. decembra, ob 20. uri izven abonmaja, v soboto, 5. decembra, ob 20.30 za abonma Red F in v torek, 8. decembra, ob 16. uri za abonma Red G.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Stalno gledališče FJK
DANES: ob 20.30 ponovitev dela Vittoria Franceschija Jack lo sventatore. Izjava Stalno gledališče FJK v sodelovanju z Nuova Scena Teatro Testoni in InterAction. Režija Nanni Garella. V glavni vlogi Alessandro Haber. Predstava v abonmaju, odrezek st. 4 - red petek.

Prodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti. Ponovitve do vključno 6. decembra. Vstop prost. DANES: ob 18. uri srečanje z izvajalci predstave Jack lo sventatore. Vstop prost.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

DANES: ob 20.30 ponovitve predstave gledališke skupine Compagnia della Rancia z musicalom »La cage aux folles«. Režija Saverio Marconi. V glavnih vlogah Carlo Reali, Alessandro Fontana in Renato Scarpa. Jutri dvojna predstava, ob 16.30 in 20.30.; v nedeljo, ob 16.30 zadnja predstava.

NAPOVEDUJEMO: v soboto, 5. decembra, ob 20.30 Carpentieri & Faraguna Due paia di calze di seta di Vienna v izvedbi La Contrada. Režija Francesco Macedonio. Nastopajo Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Orazio Bobbio.

GLEDALIŠČE MIELA

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 29. in v ponedeljek, 30. t. m., ob 21. uri: Adamov - Off limits. Režija Giovanni Boni.

KRIZ

DOM ALBERTA SIRKA

JUTRI: ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Dant teatro iz Trsta s predstavo Agathe Christie L'ospite inatteso. Večer organizira KUD Mague.

GORICA

KULTURNI DOM GORICA

V PRIHODNIH DNEH: 15. decembra bo predstava SSG, P.A. Cehova, Česnjev vrt. 22. decembra: B. Slade, Ob letu osorej. Gostovanje Cankarjevega doma iz Ljubljane. Predstave se bodo odvijale v teatru G. Verdi v Gorici (ul. Garibaldi 4), s pricetkom ob 20.30. Informacije v uradu Kulturnega doma v Gorici (ul. I. Brass 20) tel.: (0481) 33288.

TRŽIČ

OBCINSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 21. in 22. decembra ob 20.30 bo na sporedu gostovanje gledališča iz Sardinije z delom A. Brofferia »Vampiro«. Režija Beppe Navello. Igrajo: Giustino Durano, Maria Grazia Bodio, Andrea Brugnera idr.

ČEDAD

GLEDALIŠČE RISTORI

NAPOVEDUJEMO: v torek, 1. decembra, ob 20.30, Alaska. Izvajajo gledališki skupini Contemporanea 83 in Acc. d'arte drammatica Silvio d'Amico. Režija in glavna vloga: Patrizio Cigliano.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 gostovanje gledališča Verdi iz Trsta z Rossinijev Slavnostno maso. Vstopnice od 90.- do 275.-, ATS, Rezervacije na tel. štev. 54064 od torika do sobote od 9. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

GLASBA

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Ob 19.30 uri (Gallusova dvorana) : Koncert orkestra Slovenske filharmonije (oranžni abonma II). Dirigent Nikolaj Aleksejev, solista: Aleksander Rudin, violoncelo, in Aleksander Milosev, viola. Program: Skerl, Shonberg, Strauss. Cena vstopnic je 440, 350 in 270 SIT. Nekaj vstopnic je se na voljo. Informacije na tel. 061/222-85

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

Ob 20.00 uri letni koncert Partizanskega pevskega zbora.

MARIBOR

SNG OPERA BALET

Ob 16.30 uri Staruss: Netopir, dirigent Igor Svara. Nastopajo: JeriC, Reja, JeraSa, F. Radovan, Kores, TrČek, Hočevlar, Wabra, Gracelj, Spruk, Gorenc.

Ob 19.00 uri Verdi: Nabucco, dirigent Boris Voltolini. Pojejo: Enceev, Damjanov, Belamaric, Milic, Gorenc, Vasle, Debevec, R. Radovan.

Informacije na tel. 061/331-950, samo med 9.00 in 11.00 uro.

V NASLEDNIH DNEH: 28. 11. ob 19.00 uri Puccini: Tosca, dirigent Vladimir Kobler.

KAZINSKA DVORANA

Ob 19.30 bodo na koncertu nastopili: Regina Brandstatter, violina, Franz Cibulka, klarinet, Helmut Koini, harmonika in Heidrun Wolter, harmonika. Gledališka blagajna je odprta vsak dan, razen nedelje, od 11. do 16. ure ter uro pred koncertom. Informacije in rezervacije na tel. 062/221-206.

SKOFJA LOKA

KAPELA PUŠTALSKEGA GRADU

Ob 19.30 uri New Age Music: Sunart, meditation performance in concert. V Sloveniji je to glasbeno delovanje se v povojih in led tokrat prebija kitarist Uros Novak. Stvar, ki jo ljubitelji glasbene kulture in sladkusi ne smete zamuditi. Vstopnice po 200 do 250 SIT lahko kupite dve uri pred pricetkom koncerta v kapeli Puštalskega gradu. Informacije na tel. 061/327-306.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

AVDITORIJ MUZEJA REVOLTELLA

Do 13. decembra bodo na sporedu koncerti posvečeni 300-letnici Tartinijevega in 200-letnici Rossinijevega rojstva.

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 29. t. m., ob 11. uri recital pianistke Reane De Luca. Na programu Mozart in Beethoven.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi na Trgu Unità in v Muzeju Revoltella eno uro pred pricetkom koncerta.

GLEDALIŠČE MIELA

NAPOVEDUJEMO: v četrtek, 17. decembra, ob 17. uri: koncert dua Kenny Drew in Niels O. Pedersen. Večer organizira Trzaski jazzovski krožek.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

NAPOVEDUJEMO: v sredo, 2. decembra, ob 21. uri koncert kantatorja Mimma Locasciullija z naslovom »Delitti perfetti«. Predstava izven abonmaja. Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in v gledališču Rossetti.

25. januarja 1993 koncert Francesca De Gregorija; 26. in 28. marca musical My fair lady s Sandrom Massiminijem; 29. in 30. aprila koncert Giorgia Gaberja.

GLEDALIŠČE MIELA

DANES: ob 21. uri koncert Local-Techno. Nastopala bodo ansambla Catherine for sale (Tržic) in X4U (Videm). Predvajali bodo tudi video film Rivoluzione planetaria.

TRŽIČ

OBCINSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 20.30 celovečerni koncert pianista Stanislava Bunina. Na programu Bach, Schumann in Chopin.

Koroška

ŠMIHEL

FARNA DVORANA

DANES: ob 19.30 dohodelni koncert. Sodelujejo The Caps, Die Buben, Peter Quendler, Tomislav Brajan in Mladinski zbor pod vodstvom Olge Kušej.

PRIREDITVE

LENDAVA

HOTEL LIPA

Se danes bo simpozij o srednjeveški Lendavi. Sodelovali bodo zgodovinarji iz Madzarske in Slovenije.

MARIBOR

DVORANA

ROTOVZA

* DANES: ob 19.00 uri literarni večer s pesnico Kristino trobec.

LJUBLJANA

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

JUTRI: ob 20.00 uri Ivo Godnic: Pogovori z marsalom. Prodaja vstopnic od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.00 ure v Jelovskovem salonu in uro pred prireditvijo pri blagajni Doma. Informacije na tel. 061/448-920.

POLŽEVO PRI GROSUPLJEM

JUTRI: ob 9.00 uri pricetek dvodnevne literarne sole Polzevo 93. Naziv letosnjega, za tradicionalnega, petega po vrsti, srečanja je Ali bo sodobna slovenska poezija preživela v boju tržno tehnološko-menegersko-informacijsko družbo? Informacije na naslov Literarni klub, Levstikova 7, Grosuplje oz. na tel. 061/771-237.

Furlanija-Juljska krajina

GORICA

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL

*/**NAPOVEDUJEMO: v četrtek, 3. decembra, ob 18. uri predstavitev knjige Obzorje in sled ter srečanje z avtorjem, Markom Kravosem.

Koroška

CELOVEC

TRGOVSKA ZBORNICA

DANES: ob 19. uri predstavitev knjige dr. Pavleta Zablantnika Obicaji koroskih Slovencev (Das Brauchtum der Kärntner Slowenen).

TINJE

DOM PROSVETE

DANES: ob 19.30 predavanje v okviru serije Avstrija-Evropa / Stari predsocki - nove strukture: Nacionalna sovrastva in skupna Evropa. Predava univerzitetni docent dr. Arnold Suppan (Dupaj), vodja diskusije univerzitetni docent dr. Andrej Moritsch.

ŽVABEK - GORNJA VAS

GOSTILNA HAFNER

JUTRI: ob 20. uri originalni koroski večer. Sodelujejo otroška skupina Zvabek, Mlada Podjuna, Baletna sola Covalet iz Priberka, MoPZ Peca, Oktet Suha in PIS Zvabek.

ŠENTJAKOB V ROZU

GOSTILNA GABRIJEL

JUTRI: ob 8.30 predavanje o temi »Zasčita gozdov pred lubadarji«.

GLOBASNICA

GOSTILNA PRI STEKLNU

JUTRI: ob 20. uri ples športnega drustva Globasnica z ansamblom »Marela Internationale«.

ZA NAJMLAJŠE

Slovenija

SENTJAKOBSCO GLEDALIŠČE

DANES: ob 16.00 uri otroška igrice (za Izven) P. Golia- T. Partljic: Srce igrack.

V PRIHODNIH DNEH: 29. 11. ob 16.00 uri otroška igrice (za Izven) P. Golia- T. Partljic: Srce igrack. Vstopnice so ze v prodaji. Cena vstopnice za otroke od 150 do 200 SIT, za odrasle od 200 do 300 SIT. Informacije in rezervacije dve uri pred predstavo na tel. 061/312-860.

SEŽANA

KULTURNI DOM SRECKA KOSEVELA

V PRIHODNIH DNEH: v soboto, 28. t. m., ob 10.30 lutkovna pravljica v animaciji Jane Strazinar - Mala morjanka. Vstopnica 100 SIT.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER

NAPOVEDUJEMO: v četrtek, 3. decembra, ob 20. uri gostovanje SLG Nova Gorica z otroško predstavo Viktor ali otroci na oblasti.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 29. t. m., ob 10. uri in ob 11.30 SvetlanA Makarovic - Sapramiška, gostovanje Lutkovnega gledališča iz Ljubljane. Na voljo je se nekaj vstopnic. Informacije in rezervacije na tel. 062/26748.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 29. t.m., ob 11. uri ponovitve pravljice »Ptice nočnega vrta« pisateljice Zore Tavcar. Nastopajo: Primož Ekart, Franko Korošec in Alda Sosić. Režija Mario Ursic.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

V PRIHODNIH DNEH: v nedeljo, 29. t. m., ob 11. uri prva predstava ciklusa »Povem ti pravljico«. Na sporedu je Andersenova pravljica Grdi ravec v izvedbi gledališča La Contrada. Nastopata Giorgio Amodeo in Cristina Primavera. Vstopnice pri blagajni gledališča Cristallo pol ure pred pricetkom predstave.

GORICA

PO SLOVENSKIH SOLAH

Do 30. novembra gostovanje Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta z otroško predstavo Zore Tavcar »Ptice nočnega vrta«.

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 30. t. m., ob 11. uri v Doberdovu, ob 11.30 v Romjanu in ob 14. uri v Snetru.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 8.30 ponovitve otroške predstave O tem se ne govori (Darüber spricht man nicht) avtorskega kolektiva Rote Grüne. Ob 15. uri pravljica Kitajski slavček (Die chinesische Nachtigal).

RAZSTAVE

LJUBLJANA

GELERIJA ZDSLU, KOMENSKEGA 8

OB 18.00 uri otvoritev razstave najnovejših del akademskega slikarja Bojana Bense. Razstavo si bo moc ogledati do 21.12.. Razstav je odprta vsak dan, razen sobote in nedelje, med 10.00 in 18.00 uro.

NARODNA GALERIJA

Do 31. decembra je odprta razstava Metamorfoze. Razstava otroških glinastih kipcev, ki so nastali po vzgledu gotške plastike iz stalne zbirke Narodne galerije. Galerija je odprta od torika do sobote od 10. do 18., v nedeljo pa od 10. do 13. ure.

Vstopnina je 100 SIT, za studente, dijakle in upokoience 60 SIT, za uence v skupinah pa 30 SIT. Informacije: tel. 061/219-716.

MALA GALERIJA

Do 13. decembra je odprta razstava slikarja Mitje Tuska. Galerija je odprta od torika do sobote med 10. in 18. uro, ter v nedeljo med 10. in 13. uro. Vstopnine ni. Tel. 061/214-106.

GALERIJA TIVOLI - MEDNARODNI GRAFICNI LIKOVNI CENTER

Do 12. decembra je na ogled razstava slik in instalacij korejske umetnice Baik Soon-Shil. Galerija je odprta od torika do sobote med 10. in 16. uro, v nedeljo med 10. in 13. uro. Vstopnina je 40 SIT, za studente in upokoience 20 SIT. Tel. 061/225-632.

CANKARJEV DOM

V galeriji CD bo do 12. decembra na ogled razstava slik seulskega slikarja Cho-Boo-Sooa. Odprto od 12. do 20. ure, v nedeljo od 15. do 18. ure. Vstopnina 100 SIT, študentje in dijaki 50 SIT. Tel. 061/158-121.

JAKOPICEVA GALERIJA

Na ogled je razstava slik Lojzeta Logarja. Razstava bo odprta do 2. decembra. Galerija je odprta od torika do sobote med 10. in 14. uro ter med 15. in 18. uro, v nedeljah pa od 10. do 13. ure. Vstopnina je 100 SIT, za študente, upokoience in vojakle 50 SIT. Tel. 061/223-340.

BEZIGRAJSKA GALERIJA

Do 13. decembra je odprta razstava lutk Marjana Maneka Od skice do skice. Razstava je odprta od ponedeljka do petka od 10.00 do 13.00 ure in od 16.00 do 19.00 ure, ob sobotah pa od 10.00 do 13. ure, ob nedeljah je galerija zaprta. Vstopnine ni. Informacije na tel. 061/313-648.

VODNIKOVA DOMACIJA

Do 2. decembra so na ogled dela kiparja Ceneta Ribnikarja. Galerija je odprta vsak dan razen ponedeljka od 10. do 14. ure in od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 13. ure. Vstopnine ni. Informacije na tel.: 061/558-973.

</

Hitler na dražbi

Hitlerjevi akvareli so se vedno v Trstu. Od preteklega petka so po neuspeli dražbi shranjeni v trezorju neke banke. Njihova lastnica Imelde Siviero iz Firenc je sicer takoj potrdila namen, da jih proda, kdaj in kako se bo to lahko zgodilo, pa je za zdaj težko reči.

V resnici je malokdo pričakoval takšen razplet. Da je zbirka dvajsetih slik, ki jih je Hitler ustvaril v letih 1910-1914, na dražbi v Trstu, je vedel tako rekoč ves svet, saj so o tem pisali največji evropski casopisi, od Corriere della Sera in Figaroja do Tribune in Frankfurter allgemeine Zeitung - da ne omenjamo specializiranih revij in drugih informacijskih kanalov, ki se jih poslužujejo ljubitelji starin in raritet. Vse je tudi kazalo, da se za Hitlerjeve akvarele ne

zanimajo zgolj casnikarji, saj so voditelji dražbene hiše Stadion se tik pred dražbo začeli, da jim kapljajo "interesantne" ponudbe od vseh strani. Težko si je bilo tudi predstavljati, da so največjo dvorano hotela Savoia Excelsior do zadnjega kotička napolnili zgolj radovedneži.

Ko je torej znameniti voditelj dražb Stephen N. Cristea iz Montecarla pod zarometi televizijskih kamer in sredi bliskov fotoreporterjev najavil, da je osnovna cena celotne zbirke 350 milijonov lir plus 16,5 odstotkov za pristojbine, so vsi pričakovali, da se bodo ponudbe kar usule. Nastala pa je napeta tišina, ki so je nekajkrat pretrgal edinole Cristea, kadar je pač ponavljal osnovno ceno in doker ni naposled oznanil, da slike umika ter da je dražbe konec. »Mene ta razplet ni

pretirano presenetil,« nam je post festum povedal Furio Princivalli, eden izmed voditeljev trzasko dražbene hiše Stadion. »Okrog zadeve se je nabralo preveč negativne reklame. Najprej pozivi firenskega zupana Moralesa, naj Hitlerjevih slik ne prodamo, če da gre za zgodovinsko dragocene stvaritve ki bi povrh prodajati loceno po transah niti jih odpeljati z italijanskega ozemlja. Nazadnje se stalisce Evropskega judovskega kongresa iz Pariza, po katerem naj bi odgovornosti za to prodajo "sodelovali s tistimi, ki skušajo rehabilitirati krivca največje tragedije v sodobni zgodovini" in

Hitlerjevi akvareli so bili ves čas skrbno varovani.

Fotografija: S. Ferrari

dejansko "scuvali k rasi mrznji". Marsikaj lahko razumem in sprejemam. Recimo to, da živimo v času, ko nacistoidna gibanja nevarno dvigajo glavo. Toda resnici na ljubo mislim, da je marsikdo od navedenih povsem zgubil občutek za mero in za realnost. Slo je predvsem za prodajo predmetov, ki so zanimivi s starinarniškega vidika. Zakaj se sicer nihče ne cudi, da na steni znane zbiratelj v Londonu visi poleg zbirke Churchillovih stvaritev tudi vrsta Hitlerjevih slik?»

Princivalli nam je povedal, da ima njegova hisa po neuspeli

dražbi se 60 dni časa, da proda akvarele. Potrdil nam je, da gospa Siviero namerava z izkupickom postaviti spomenik padlim v rojstnem kraju svoje matere San Martino di Sovana, kakor tudi, da je njen odvetnik Massimo Marletta vložil pritožbo na upravno sodišče proti ministrstvu, ki je slike vinkuliralo. »Če se fi-

nski zupan toliko zanima za te slike, ne razumem, zakaj jih njegova občina ni odkupila na dražbi,« je pripomnil Princivalli. »To bi res lahko storil tudi zato, ker je družina Siviero darovala Firencam za milijarde lir slik.«

Na vprašanje, zakaj je gospa Siviero izbrala prav trzasko dražbeno hišo, je naš sogovornik dejal, da najbrž tudi zato, ker je Trst dovolj odprto in tolerantno mesto.

Mogoče je res tako, saj se tu ni nihče zgrajal zaradi Hitlerjevih del. Skoda, da naše mesto ni tako odprto tudi za vrednejše stvari, bi človek pripomnil. Hitlerjevi akvareli res ne povedo veliko, razen mogoče prav tega, da so tako prazni, da je na dunajskih in münchen-

RECEPT

Gratinirani morski sadeži

SESTAVINE:

165 g ríza, 50 g sira gauda, 500 g osličevega fileja, 200 g skampov (repkov), sok limone, 150 g zmriženega graha, 2 manjši banani, 30 g masla, 20 g moke, 100 g smetane, 1 žlica curryja, bel poper, petersilj

ČAS PRIPRAVE: 45 minut

Riz kuhamo v pol litra slane vode na nizki temperaturi približno 20 minut.

Sir drobno naribamo.

Ribe in repe skampov (zmrižene) na hitro operemo, osušimo in poskropimo s sokom pol limone. Banane narežemo na kosčke in prav tako poskropimo z limoninim sokom. V ponvi segrejemo 20 g masla, dodamo moko in na hitro prepražimo. Dodatno 150 ml vode in smetano. Omako pokuhamo in začnimo s curryjem, soljo in poprom.

V namasceno ognjevarno posodo damo riz, ribe, repe skampov, banane in grah, ki ga prej napol skuhamo. Polijemo s curryjevo omako in potresemo z naribanim sirom.

Pecemo v pečici 15 minut pri 200 stopinjah Celzija.

Pred serviranjem okrasimo se s petersiljem in repi skampov, pečenimi na olju.

(Slavko Adamlje)

JUTRI

28. novembra

Jutri se bomo spomnili, da je bil tega dne leta 1632 v Firencah rojen skladatelj Jean Baptiste Lully.

Deloval je v Parizu in postal naturalizirani Francoz. Tudi svoje ime je spremenil v francosko obliko. Uveljavil se je na dvoru Ludvika XIV., najprej kot violinist, nato kot priljubljeni skladatelj in prvi veliki mojster francoske opere. Imel je veliko avtoriteto - od leta 1674 nikjer v Franciji ni smela biti izvedena nobena opera brez njegovega dovoljenja. Kaze, da je bila glasba takrat donosen posel. No, Lully je bil tudi odlični plesalec in igralec. Poleg oper je pisal se baletno, koncertno in komorno glasbo. Dosegel je najvišje časti, sicer dostopne le aristokratom.

Lullyjeva glasba je našla mnoge posnemovalce širom po Evropi. V njegovih baletih so prvič nastopile ženske. Zanimivo je vedeti, da je umrl zaradi zastrupitve, potem ko si je poškodoval nogo z dirigentsko palico. Takrat so namreč dirigirali s palico, kakršna se je do danes ohranila pri vojski pihalni godbi.

AVTOMOBILIZEM

MARKO LENASSI

Avtomobili in pleskavice

Za tiste, ki se boste v nedeljo odpravili na ljubljanski avtomobilski sejem, objavljamo nekaj vtisov izpred petih dni

Lep nedeljski jesenskozimski dan je bil kot nalasc za obisk ljubljanskega avtomobilskega sejma. In zares je bilo veliko prodajalcev in kupcev, se največ pa je bilo rado vednežev.

Pločevine je bilo veliko, vendar pa prodaja ni ravno cvetela. Pisana paleta ponudbe od fikov, ki so na tovrstnih sejmih prevladovali se takrat, ko sem na sejme hodil z očetom, do čistokrvnega porscheja 924 in toyote celice. Tudi cene so bile tako različne kot

ponudba. Ficka si lahko kupite celo za manj kot 900 mark. »Prodajam ga sicer za 900, vendar bi ga dal tudi za 800 mark. Tudi jaz sem kupil starega in placal zanj 500 mark. Potem pa sem kupil stiri nove pnevmatike, pred kratkim pa je bil tudi registriran,« nam je povedal sedanj lastnik ficka letnik '82. Tudi drugih Zastavin avtomobilov je bilo veliko. Vendar jih je zelo težko prodati. Nihče namreč ne ve, kako bo v prihodnje z rezervnimi deli. Staro stoenko

si lahko omislite že za 1000 mark, "Jugoti" pa imajo nekoliko višjo ceno saj je za najdražjega hotel lastnik kar 6000 mark.

Presenetljivo veliko je bilo BMW-jev. Od novega modela serije 5, ki je stal skoraj 50.000 mark, pa do več kot deset let starih modelov serije 3, ki ste jih lahko odpeljali že za nekaj manj kot 10.000 mark. Presenetljivo malo je bilo golfov, čeprav bi lahko pričakovali drugače, saj so sedaj na slovensko tržišče prišli novi modeli A - 3. Ven-

dar pa zaradi visoke cene novih modelov in premajhne dobave (zaradi težav sarajevskega TAS-a, ki bi moral pokrivati naše tržišče) pravega zanimanja ni. Tudi pri golfih pa so razlike v ceni zelo velike. Od 2.000 pa tja do 23.000 nemških mark je potrebno odšteti. Vendar pa so po mojem mnenju ti avtomobili le nekoliko precej cenejši v primerjavi z drugimi.

Največ gneče pa je seveda okoli sportnih avtomobilov, kot sta porsche 924 in toyota

celica. Seveda so lastniki takih avtomobilov precej nejevoljni, saj se za take avtomobile zanimajo predvsem "firbci". Zato je bil lastnik porscheja tudi do mene zadržan. Uspelo pa mi je zvedeti, da je avtomobil star 13 let, da je bil motor pred kratkim obnovljen in da je doslej prevozil že 260.000 kilometrov. Za zelo dobro ohranjen avto je bilo treba odšteti 15.000 mark kar je za ta avtomobil zelo ugodna cena, vendar pa kupca ze nekaj časa ne more najti. Veliko gneče je bilo tudi okoli toyote celice. Ta avtomobil je bil precej novejši kot porsche (letnik 1990), cena pa je bila skoraj trikrat večja. Odpeljali bi jo lahko za 42.000 mark, lastnik pa je bil pripravljen tudi nekoliko spustiti ceno.

Drugače pa avtomobilov japonskih proizvajalcev ni bilo veliko.

Poskusne vožnje in barantanja so se vrstila skozi vse nedeljsko dopoldne. Nekateri so avtomobile dobro prodali, nekateri dobro kupili. Naključni kupec mi je povedal: "Sicer kupujem R5, vendar ni nič hudega, če ga danes ne dobim, bom pa prišel drug teden znova." Imel sem občutek, da bo naslednjo nedeljo prisel, tudi če si bo avto že kupil.

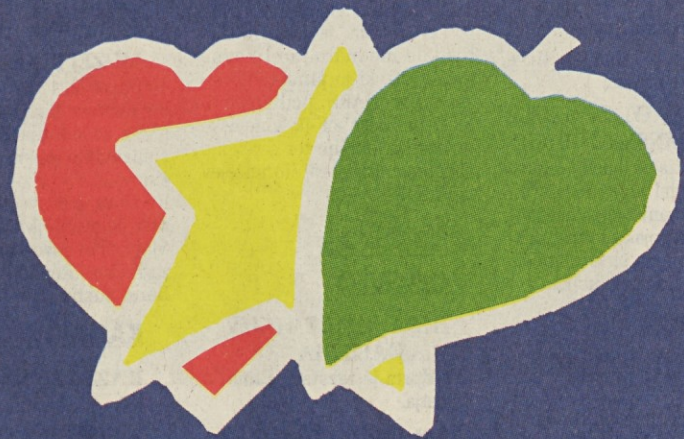
Ne samo avtomobilski trgovci, tudi drugi so si lahko meli roke. Pleskavic in cevapčicev so prodali veliko več kot avtomobilov. Ko se je okoli poldruge ure sejem začel prazniti, smo si lahko samo želeli, da bo naslednjo nedeljo spet lepo vreme, za gnečo pa bomo poskrbeli kar sami.

Popravek

Pri včerajšnji reportazi izpod peresa Andreja Rota je prišlo do neljubne računalniške napake, saj je izpadel del zadnjega odstavka. Bralcem in avtorju se za napako opravičujemo, in objavljamo konec reportaze, ki se glasi:

'Spodnji' svet - svet zdomstva - pa je postavljen v ameriski prostor in predvsem v arhaični indijanski svet, ki vsebuje vrednote, kjer se zgodba emigracije najlaže najde. A tu je tudi mesto, Buenos Aires s svojo okolico, druga mesta zdomstva, skupni domovi... Vendar je vse nekoliko mitizirano in metafizično predahnjeno. Bralc bo spoznal to krhkost in polivalentnost svetov, ko se bo zavedel, da bere našo - Komedijo.

SLOVENIJA JE MLADA. VOLI ZANJO!

ZDRUŽENA LISTA

Delavska stranka

Demokratska stranka upokojencev

Socialdemokratska unija

SDP Slovenije

dr. Rado Bohinc, predsednik glavnega odbora Socialdemokratske unije Slovenije in predsednik Slovenskega inštituta za management

"S spodbujanjem podjetništva, pospešenim razvojem prometne in telekomunikacijske infrastrukture, z odpiranjem novih tržišč, s tujimi vlaganji in sanacijo bančnega sistema lahko ponovno spodbudimo gospodarski vzpon v Sloveniji, in v štirih letih bo ustvarjenih okrog 100.000 novih delovnih mest."

Aurelio Juri, koprski zupan

"Vzodi oblasti ne smejo biti osredotočeni zgolj v republiškem središču. Usklajen razvoj slovenskih pokrajin pomeni, da si bodo te s svojimi zgodovinskimi, kulturnimi, prostorskimi, človeškimi in drugimi posebnostmi ter razvojnimi zmogljivostmi lahko ustvarile svoje mesto v naši skupni državi."

dr. Dušan Baydek, zdravnik specialist splošne medicine

"Zdravje ni blago, ki ga lahko kupujemo na trgu. Zato moramo zagotoviti čim višje zdravstveno varstvo za vse, ne glede na to, ali so premožni ali ne."

mag. Janez Kocijančič, poslanec in direktor Adrie Airways

"Varno in lepo jesen življenja lahko zagotovi samo razvojno uspešna in socialno pravična družba. To prav gotovo ni in ne more biti družba podivjanega kapitalizma, ki izvrže vse, ki niso v vsakem trenutku sposobni tržne tekme. Družba ustvarjalnih ravnotežij mora odpirati mladim široke možnosti za delo in strokovno uveljavitev, hkrati pa omogočiti, da bodo starejši uživali lepo, prijazno in zadovoljno življenjsko jesen."

Rina Klinar, predsednica Izvršnega sveta občine Jesenice

"V tretjem tisočletju potrebujemo izobražene, podjetne in delavne prebivalce. Zato so brezskrbno otroštvo, enake možnosti vseh za vstop v življenje in izobraževanje, starši, ki imajo delo in stanovanje, naši temeljni cilji."

Dare Ravnkar, upokojeni pedagog

"Znanje naj bo izraz duševnih in ne materialnih možnosti. Zato zagotovimo solanje brez omejevanja vpisa. Znanje je drago, še veliko dražja pa je nevednost."

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

9.30	Moja družina in ostale zivali, 9. del angleške nadaljevanke
10.00	Stol pod potico, posnetek 3. dela lutkovne igrice
10.20	Zelena ura, ponovitev
11.20	Alpe-Donava-Jadran, ponovitev
11.50	Poslovna borza, ponovitev
12.00	Poročila
14.15	Umetniški večer, ponovitev
16.20	Povečava: Inventura, slovenski film '92
17.00	Gospodarska oddaja: Tisoč obratov, ponovitev
17.00	TV dnevnik I
17.10	Tok tok
19.05	Risanke
19.30	TV dnevnik II
20.30	Forum
21.20	Uspeh, 2/6 del nemške nadaljevanke
21.20	Bagdad Cafe, 7/15 del ameriške humoristične nanizanke
21.50	TV dnevnik, sport, VPS 2150
22.20	SOVA:
	Beverly Hills, 90210, 17/22 del ameriške nanizanke
	Noc živih mrličev (The night of the living dead) - ameriški ch film, VVPS 2310

SLOVENIJA 2

16.35	Video strani
16.45	Sova, ponovitev:
	Dragi John, 32. del ameriške humoristične nanizanke
	Beverly Hills, 90210, 16/22 del ameriške nadaljevanke
18.00	Slovenska kronika
18.10	Regionalni programi - Maribor
19.00	Jazz in blues
19.30	TV dnevnik: RAI 3
20.00	Stiri v vrsto, TV igrice
20.30	Gozdarska hiša Falkenau, 43/53 del nemške nadaljevanke
20.55	Večerni gost
21.45	Studio City
23.15	Koncert simf. orkestra Slo. filharmonije, posnetek

KANAL A

10.25	Astrološka napoved
10.30	Ris, risanke in spoti
11.00	Drugacen svet, ponovitev 39. dela ameriške nadaljevanke
12.00	Volitve 92: predsedniška soočenja
18.30	Cudoviti cirkus pod morjem, ponovitev 4. dela
19.02	Volitve 92, informativna oddaja
19.50	Moja soferka, ameriška komedija
21.30	Volitve 92: predsedniška soočenja
22.30	Drugacen svet, 40. del ameriške nadaljevanke
23.17	Poročila v angleščini: Deutsche Welle
23.50	Astrološka napoved
0.00	MCM

KOPER

18.00	Slovenska kronika
	Primorski forum
	Primorska poslovno

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Nan.: Cose dell'altro mondo, vmes vesti
11.30	Aktualno: Predsednik republike pri papezu
12.30	Dnevnik 1
12.35	Variete: Servizio a domicilio
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Variete: Prove e provini a Scommettiamo che...?
14.30	Italijanska kronika
14.45	Film: La trappola di ghiaccio (pust., 1961)
16.05	35. Zecchino d'oro
17.55	V Parlamentu in vesti
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
18.45	Variete: Ci siamo?
19.50	Vreme in dnevnik
20.40	Film: Quel maledetto ispettore Novak ('69)
22.25	Aktualno: Caffè italiano, vmes dnevnik
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu

RAI 2

6.10	Metropolitan Police
7.00	Otroški variete
9.25	Aktualno: Ristorante Italia
9.40	Film: Luna senza miele (glas., ZDA 1945)
11.25	Nan.: Lassie
11.50	Kratke vesti
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, Gospodarstvo in vreme
13.45	Politično tribuna
14.20	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.35	Kronika v živo: Detto tra noi
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Nan.: Poliziotti alle Hawaii, nato sport
18.20	Nan.: Hunter, vreme
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.30	Variete: I fatti vostri
23.15	Nočni dnevnik
23.35	Nan.: Reporter
0.20	Boks

RAI 3

6.30	Danes v kioskih
11.45	Drobtci
12.00	Kratke vesti iz Milana
12.15	Proza: Il cardinale Lambertini
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Sola se posodablja
15.45	Samo za sport
17.20	Sportna rubrika Derby
18.00	Dok. oddaja: Geo
18.30	D. Raffai odgovarja
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.45	Telegiornale Zero
20.05	Variete: Blob
20.25	Una cartolina
20.30	Dan na Preturi
21.25	Variete: Avanzi
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italia

RETE 4

6.30	Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.00 dalje vsakih 30 min. vesti
7.30	Nan.: Mister Ed
10.05	Nad.: Marcellina, 10.35 Ines, Celeste
11.10	Variete: A casa nostra
11.40	Kratke vesti
13.00	Nad.: Sentieri
13.30	TG 4vesti
13.55	Variete: Buon pomeriggio
14.00	Nad.: Sentieri, Maria
15.25	Rubrika o lepoti
15.35	Nad.: Amanda, Febbre d'amore
17.30	TG 4vesti
17.40	Aktualno: C'eravamo tanto amati
18.00	Kviz: La cena è servita
18.55	TG 4 vesti
19.25	Kviz: Azzecceagol
19.35	Nad.: Gloria, Manuela, nato o nad. Camilla
23.00	Kviz: Io, tu e mamma
23.45	TG 4 nočne vesti
24.00	Nan.: Kojak, 1.00 Sceriffo a New York

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
10.30	Nan.: La casa nella prateria (i. M. Landon)
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Sgarbi quotidiani
13.35	Variete: Non è la RAI
14.40	Aktualno: Forum, 15.15 Agenzia matrimoniale, 15.45 Ti amo parliamone
16.00	Otroški variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: La grande sfida (vodi G. Scotti)
22.30	Glasba: Morandi
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.20	Pregled tiska
6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Nan.: La bella e la bestia
14.00	Otroški variete
16.00	Variete: Unomania
16.05	Nan.: Happy Days
16.35	Variete: E' pericoloso sport, 16.50 Twin Clips, 17.25 Mitico
17.50	Film, vmes sport
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Nan.: Il ragazzo dal kimono d'oro - I gemelli rock
22.15	Aktualno: Preistruttoria, 22.30 L'istruttoria (vodi G. Ferrara)
1.00	Odprti studio, Pregled tiska in Studio sport

TMC

8.30	Tecaj angleščine
8.45	Nad.: Doppio imbroglio, 9.30 Potere
10.00	Rubrika: Zenska TV
11.40	Nan.: Doris Day Show
12.10	Variete: Kosilo z Wilmo
13.00	TMC News - Sport
14.00	Film: Il giallo più pazzo del mondo (kom., ZDA 1980, r. Hal Kanter, i. Deborah Raffin)
15.50	Risanke: Snack
16.15	Variete: Amici mostri
17.15	Rubrika: Zenska TV, nato vreme
19.30	Vesti: TMC News
19.55	Pravljica
20.00	Nan.: Maguy - La scuola è finita, 20.40 Matlock
21.40	Aktualno: Tre donne intorno al cor
22.40	Variete: T'amo TV (vodi Fabio Fazio)
23.40	Nočne vesti in vreme
24.00	Film: Legittima difesa (dram., Fr. 1982, i. Claude Brasseur, Christopher Lambert)
1.50	Aktualno: CNN News

ITALIA 7

7.30	Risanke
12.00	Nad.: Cara cara
13.45	USA Today News
14.00	Nad.: Aspettando il domani, Il tempo della nostra vita
15.45	Dezelnj programi
17.20	Risanke
17.15	Filmske novosti
17.30	Sette in allegria
19.00	Nan.: I Campbell's, 19.30 Diamonds
20.30	Film: L'appartamento dello scapolo (kom., ZDA 1961, i. Terry Thomas)
22.30	Variete: Colpo grosso story
23.30	Film: Blastfighter (dram., It. 1983)
1.30	Kino in News Line
1.45	Variete: Colpo grosso

TELEFRIULI

16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Nan.: Barney Miller
18.30	Nad.: Destinì
19.00	Vecerne vesti
19.25	O dezeli
19.30	Rubrika: Obcina
20.30	Rubrike: Diagnosi, Led in снег, Motorji no-stop
22.30	Nočne vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
Kronika in komentar
Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Rayanovi, ameriška nadaljevanke
13.20	Zdravniki s krili, avstralska nadaljevanke
14.10	Juke box, ponovitev
16.00	Novice
16.05	Carobna svetilka:
	Robin Hood iz vesolja, ameriška risana serija
	Deček Dominic, 6. del ameriške nadaljevanke
17.00	Projekt NLP, ameriška nanizanka
19.00	TV dnevnik
19.25	Rayanovi, ameriška nadaljevanke
19.50	Zdravniki s krili, avstralska nadaljevanke
20.40	Koncert simfonice orkestra Slovenske filharmonije in Glasbeni utrinek: J. Sibelius: Pellias in Melisanda
21.45	TV dnevnik
21.55	Globus
22.55	Projekt NLP, ameriška nanizanka

Avstrija 1

6.00	Textvision
9.00	Ponovitve
10.30	V srcu Divjega zahoda, pon. ameriškega filma
13.35	Sinha Moca, 54. del tv novele
14.00	Lorentz in sinovi
14.50	Mojstri jutrisnjega dne
15.00	Jaz in ti, otroški program
15.05	Nekoč je bila Amerika: Konec Indijancev, risana serija
15.50	Mali sir Nicholas: upanje utone v morju
16.30	Video uspešnice in kviz
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.30	Sedem brez, nadaljevanke
22.05	Tisoč bankovcev in dva pridanica, fr. film
23.50	Smrt pride neslišno, ameriška kriminalka

Avstrija 2

15.15	Tisoč mojstrov
16.05	Leksikon umetnikov
16.10	Titanic, nemški film
17.30	Otoki na koncu sveta
18.00	Harry in Hendersono-vice: Srečanje
18.30	Milijonsko kolo
19.00	Lokalni program
20.00	Kultura
20.15	Delo-nevarnost za zdravje
21.15	Siling, gosp. magazin
22.30	Mojstrovine: Nebo ali peklo, avstrijski film
23.55	Uradna verzija, argentinski film, 1984
0.20	Poroka izbrancev, iranski film, 1989
1.35	Poročila/ Tisoč mojstrov

Hrvaška 1

7.00	Poročila
	TV koledar
	Zgodb. iz Monticella, 10. del
10.00	Poročila
10.05	TV sola
12.00	Poročila in Ko se svet vrti, 10. del ameriške nadaljevanke
13.30	Mikser M
14.50	S klovni so prisle solze, pon. 4. dela
15.35	The Big Blue
16.00	Poročila
16.05	Alles gute, 11. del tečaja nemškega jezika
16.35	Malavizija
	Beverly Hills 90210, 8/23 del ameriške mladinske nadaljevanke
17.30	Hrvaška država in ljudje
18.00	Poročila
8.35	Santa Barbara, 260. del ameriške nadaljevanke
20.05	Film, Video, Film
20.35	Modri zamet, ameriški barvni film; režija: David Lynch
22.35	Dnevnik II
23.00	Slika na sliko
23.45	Poročila v nemščini
23.50	Poročila
0.50	Sanje brez meja

Hrvaška 2

9.00	Zasedanje sabora republike Hrvatske
19.30	Dnevnik
20.05	Hiša napredaj, 14. del ameriške humoristične nanizanke
20.30	Glasba skozi čas, 7. del izobraževalne oddaje
22.10	Maigret, 2. del ameriške nadaljevanke
23.00	Alo, alo, 8. del angl. hum. nanizanke
	Saljivi hišni video
	Dnevnik, ameriški barvni film, 1976
*3.00	Horoskop

Madžarska

10.50	Igra
11.05	Sotrpini
11.20	Pomoc v duševni stiski
15.30	Nogomet, tekma za pokal Uefa
17.00	Pregled dogodkov dneva
17.45	Svet denarja
18.00	Okno
18.55	Vprašanja kristjanov
19.00	Traffic Jam
19.40	Večerna pravljica
20.00	Dnevnik, teleshop
20.40	Dallas, ponovitev
21.40	Panorama, svetovna politika
22.45	Identifikacija neke zenske italijanske/francoske
0.05	Dnevnik

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 23.15

Noč živih mrličev v črno-belem

Ameriška črno-bela grozljivka v režiji Georgea Romera

V nocojsnji Sovi si lahko ogledate črno-beli film, ki ga je leta 1968 režiral Georg Romero. To je bil njegov prvi celovečerc. Film je nizkopracunski, snemali so ga ob vikendih, pri nastajanju pa so z režiserjem sodelovali njegovi znanci. Kritike so bile porazne. Tako je na primer Variety zapisal, da gre za »prvorazredni amaterizem«; pa tudi nasplo so kritiki kar tekmovali, kdo bo film bolj strgal.

Petindvajset let kasneje so se stvari dodo-bro spremenile. Vse enciklopedije navajajo, da je prav George Romero s svojim prvencem Noč živih

mrličev izpisal povsem novo stran v znanosti grozljivke.

Film Noč živih mrličev je se danes grozen film, kritik Leonard Maltin vam celo svetuje, da ga nikar ne glejte sami! Med obiskom na pokopališču brata in sestro napade nenavaden neznanec. Njega ubije, ona pa zgrozena zbeži. Zateče se v hišo, kjer je tudi temnopolti moski, ki ze ve, da se dogajajo s hrčljive stvari: mrlič namrec ozivljajo in napadajo zive. Mediji si ta dogodek razlagajo kot sevanje rakete, ki se je zgubila v vesolju.

Režiser ne raziskuje vzrokov groze, ampak

ves čas niza s hrčljive dogodke. Tako pokaze, kako se okrog hiše, v kateri je vse več ljudi, zbirajo zombiji, ki neusmiljeno zro svoje žrtve.

Romerov film je posnet skrajno veristčno, kar je bilo znanu grozljivke dotlej tuje, danes pa je njen atribut: kamera opozarja na neurejenost, iztirjenost sveta, zamolka glasba ustvarja svet nenavadnih umov, s tisinami pa se filmska resničnost približuje realnemu življenju.

V filmu so zaigrali Judith O'Dea, Karl Hardman, Keith Wayne in drugi. Scenarista pa sta John Russo in režiser.

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz; od 16.00 SV 918 kHz) 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila: 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-ga; 10.30 Pregled domačega tiska; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 16.15 Radjska tribuna; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Ekološki kotiček; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomoščake; 20.30 Slovenecem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nočturno.

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9; MHz) 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjaki svetujejo; 8.30 Val 202; 9.10 Koledar prireditve; 10.40 Primorski val; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.40 Štajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 15.10 Menjal-

niški tečaj; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.15 Nedeljski izlet; 17.50 Sport; 19.30 Stop pops; 21.45 Radjska igra; 22.20 Radio student.

Slovenija 3

(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; MHz; od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz) 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Izobraževalni program; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Izbrana proza; 10.25 Vodomet melodij; 11.05 Reprize in soocanja; 12.05 Igramo in pojemo glasbo; 13.05 Zborovske pesmi; 13.40 Vokalne skupine; 14.05 Mladinski program; 15.00 Šanson; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solisti; 18.05 Odlomki iz opere; 19.30 Koncert; 22.05 Radjska igra; 23.55 Litinski utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjlik; 7.00 Jutranja Kronika;

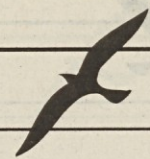
RADIO

7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Informacije; 9.00 Pesem tedna; 10.00 Mnenjsko rešeno; 10.30 Primorski val; 11.00 Hladno...toplo... vroče; 12.30 Opoldnevniki; 13.00 Jagode in podoknice; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbene deserte; 16.30 Aktualna tema; 17.00 Glasba po želja; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Ob glasbi; 18.45 New Age iz butik Gallus; 19.00 Dnevnik - Prenos RS.

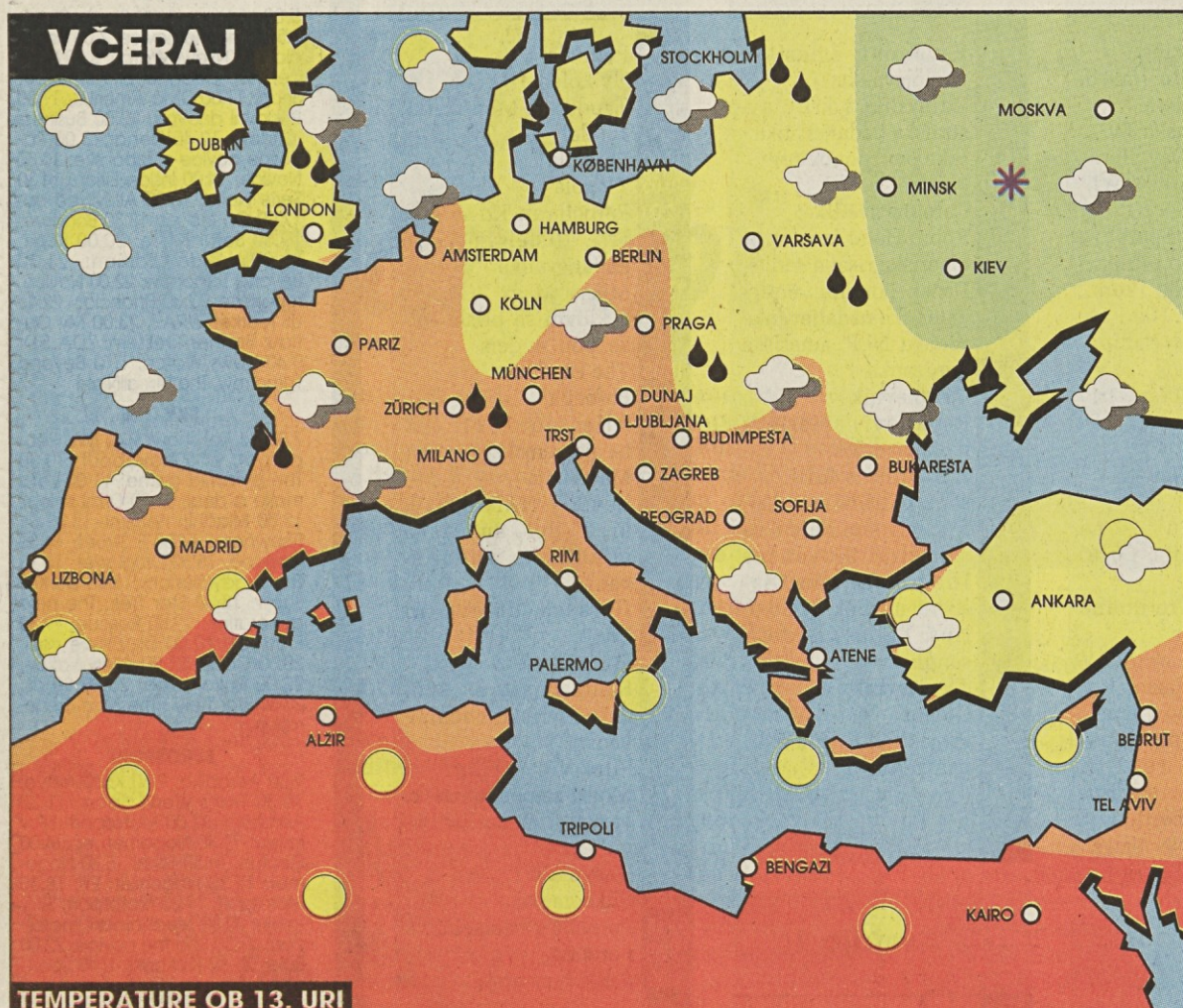
Radio Koper

(italijanski program)

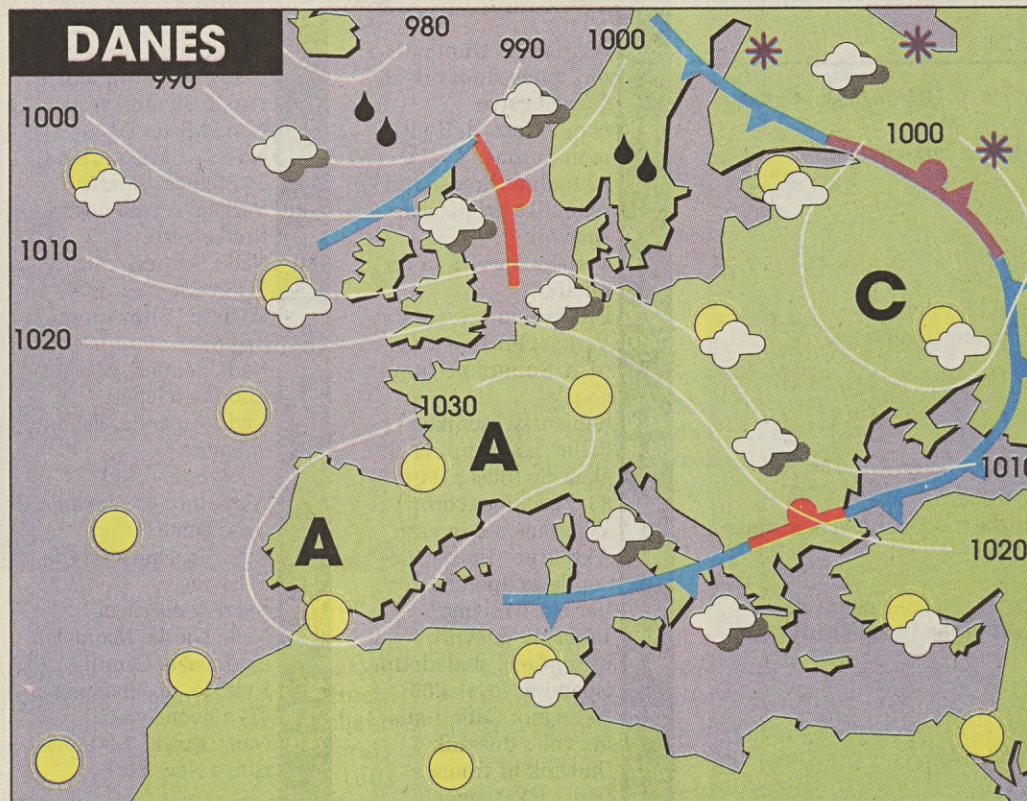
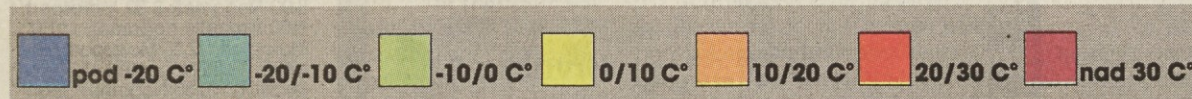
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.45 Kulturni koledarček; 7.50 Astrološki kotiček; 8.

EVROPA / NA SEVERU CIKLON, NA JUGU ANTICIKLON

TEMPERATURE OB 13. URI

VREMENSKA SLIKA

Nad severnim Atlantikom, Skandinavijo in vzhodno Evropo je območje nizkega zračnega pritiska. Oslobljena fronta se je pomaknila nad južni Balkan

in južno Italijo, za njo se je nad Alpami in Pirinejskim polotokom okrepilo območje visokega zračnega pritiska. Ob severnih vetrovih pritoka nad naše kraje hladnejši in bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes všlo ob 07.19 in zašlo ob 16.20. Dan bo dolg 9 ur 01 minut. Luna bo všla ob 10. uri 00 minut in zašla ob 19. uri 11 minut.

VREMENSKE NAPOVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

PO SVETU

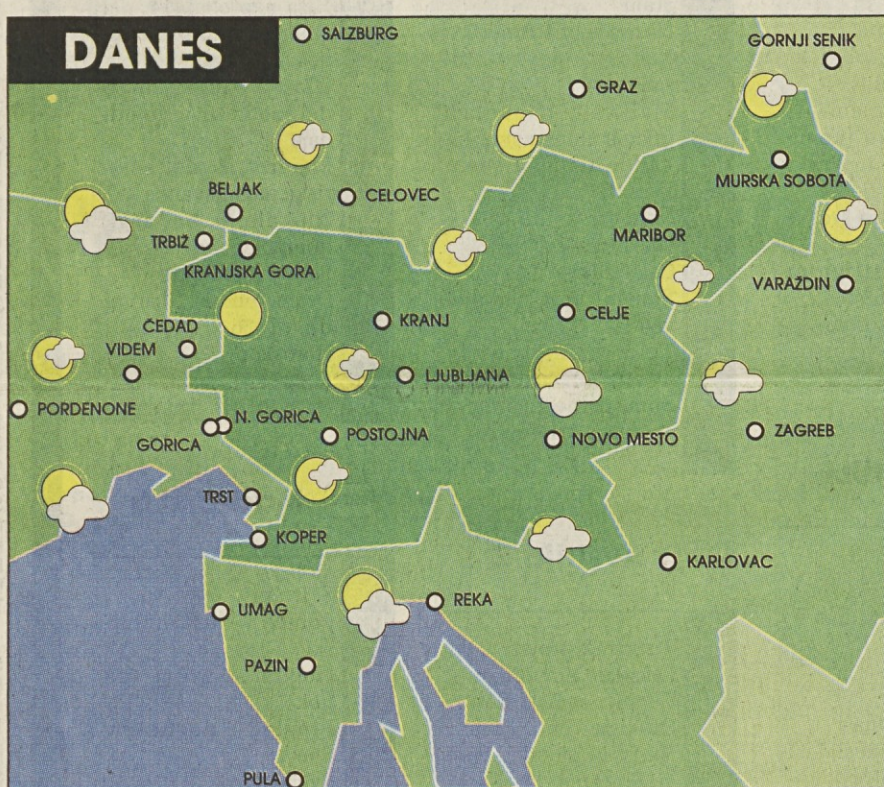
HELSINKI	0/-2
OSLO	0/0
STOCKHOLM	3/5
KØBENHAVN	6/8
MOSKVA	-5/-5
BERLIN	7/10
VARSAVA	3/8
LONDON	6/12
AMSTERDAM	7/11
BRUSELJ	8/11
BONN	10/13
FRANKFURT	10/11
PARIZ	11/14
DUNAJ	2/5
MÜNCHEN	8/11
ZÜRICH	11/12
ŽENEVA	12/12
RIM	10/17
MILAN	8/9
BEOGRAD	NP/7
NICA	17/19
BARCELONA	12/17
CARIGRAD	6/9
MADRID	11/15
LIZBONA	15/18
ATENE	12/15
LARNAKA	3/12
TUNIS	9/22
ALŽIR	6/22
MALTA	14/21
JERUZALEM	2/6
KAIRO	9/18
BUKAREŠTA	-1/10

ALPE-JADRAN / SONČNO IN RAZMEROMA TOPLO

TEMPERATURE

VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

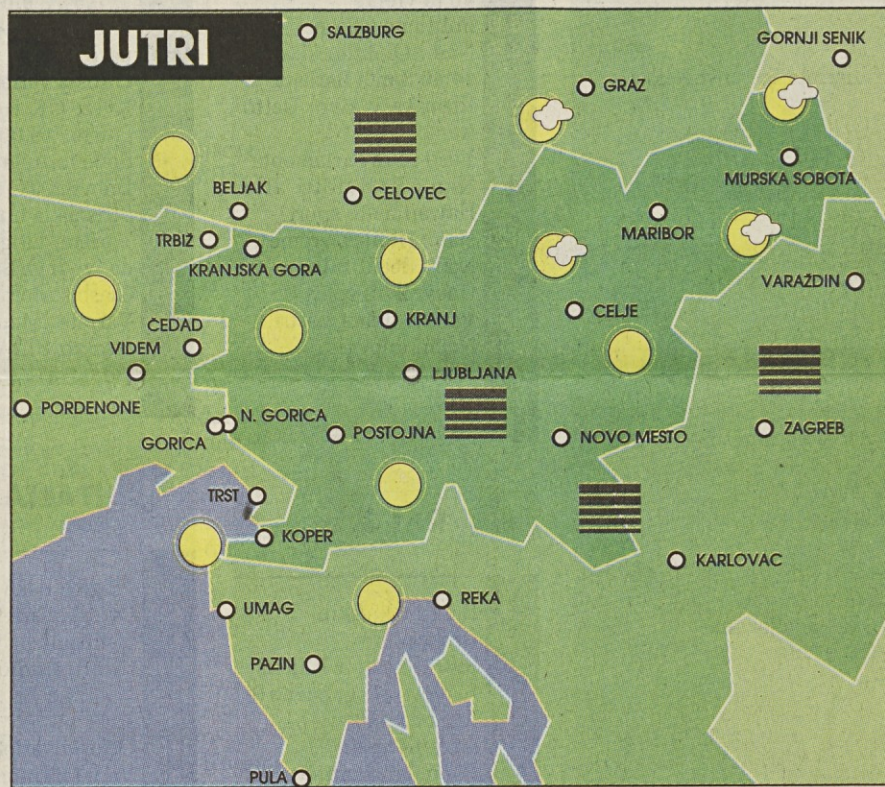
LJUBLJANA	10/12
TRST	12/13
CELOVEC	-1/2
BRNIK	6/11
MARIBOR	3/11
CELJE	12/14
NOVO MESTO	9/15
NOVA GORICA	9/10
MUR. SOBOTA	4/7
PORTOROŽ	11/13
POSTOJNA	9/10
IL. BISTRICA	11/11
KOČEVJE	13/15
ČRNOMELJ	15/17
SL. GRADEC	-1/10
BOVEC	6/8
RATEČE	0/10
VOGEL	2/2
KREDARICA	5/3
VIDEM	8/10
GRADEC	2/4
MONOŠTER	3/8
ZAGREB	8/17
REKA	12/14

V SLOVENIJI: Zjutraj bo še precej oblačno, nato pa se bo razjasnilo. Najnižje jutranje temperature med 3 in 8 °C, ob mrzlu 10, najvišje dnevne pa od 8 do 13, na Primorskem do 15 °C.

SOSEDNJE POKRAJINE: Zjutraj bo še precej oblačno, čez dan pa se bo razjasnilo. Razmeroma toplo bo.

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLE
nad 10 m/s	

V SLOVENIJI: Pretežno jasno bo. Po nekaterih nižinah pa se bo večji del zadrževala megla ali nizka oblačnost.

OBETI: V nedeljo se bo v zahodnih in osrednjih krajih zmerno pooblačilo, drugod pa bo še precej jasno. Ponovno bolj vetrovno.

ONESNAŽENOST
ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	46
Maribor	118
Celje	62
Trbovlje	71
Hrastnik	40
Zagorje	15
Šoštanj	15

Kritična 24-urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka, presežena pa je bila na Velikem vrhu nad Šoštanjem.

STANJE VODA

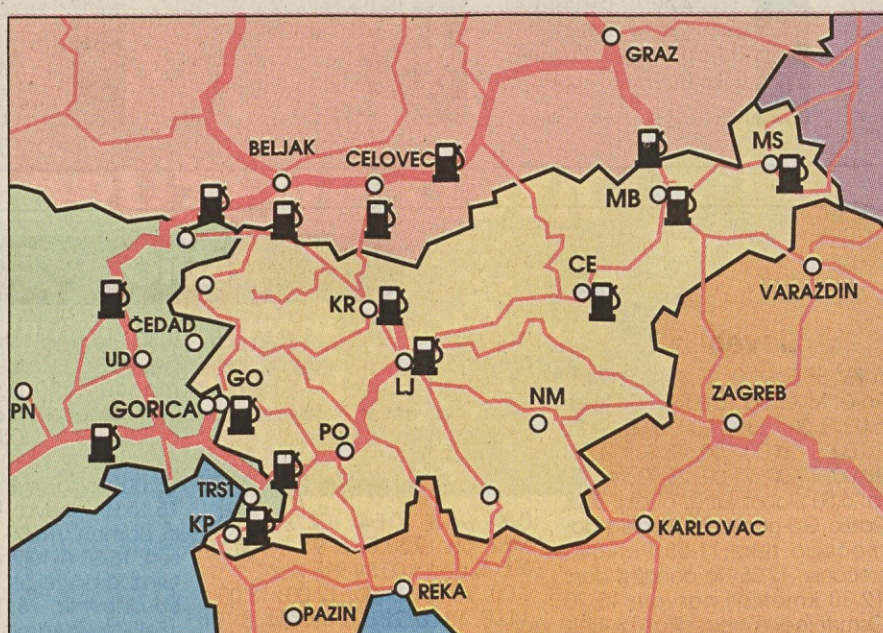
Višina vode v cm ob 7. uri: Mura, G. Radgona: 229, Drava HE Dravograd: 230, Sava Radovljica: 41.2, Sava HE Mavčiče: 50, Sava Radeče: 268, Sora Suha: 13.7, Ljubljana Moste: 110, Savinja Lasko: 41.7, Krka Podbočje: 53.8, Kolpa Radenci: 43.4, Soča HE Doblar: 74.

HOROSKOP

Pise:
Aleksandra Zorc Berce

- OVEN 21-3/20-4:** Danasnji dan se bo začel precej pompozno in se bo nadaljeval s številnimi priložnostmi, ki bodo se dodatno potrdilo, da so vaši načrti pravi.
- BIK 21-4/20-5:** V mislih se veliko sprehajate po oddaljenih krajih, mislite na ljudi, ki jih dolgo niste videli. Z velikim užitek se spominjate dogodkov, ki so vas osrečili.
- DVOJČKA 21-5/21-6:** Čeprav je v določenih zadevah danes dan polomija, boste uspeli rešiti nekaj pomembnih reči, toda le, če boste upoštevali mnenje drugih.
- RAK 22-6/22-7:** Z mešanimi občutki pričakujete prihajajoči konec tedna, saj se vam zdi, da boste razčistili ključni problem v razmerju s partnerjem.
- LEV 23-7/23-8:** Nadaljuje se obdobje vašega izjemno dobrega počutja in živahnosti. Nekaj veselega boste doživeli in nič ne bo moglo pregnati vašega optimizma.
- DEVICA 24-8/22-9:** Dan bi lahko bil eden najbolj srečnih na področju ljubezni, ustvarjalnosti in tudi odnosov s sodelavci. Odkrili ste popolnoma nov interes.
- TEHTNICA 23-9/22-10:** Dodatno vas bodo obremenjevale domače obveznosti, ki jih nihče ne more opraviti namesto vas. Motili vas bodo v najbolj neprimernem trenutku.
- ŠKORPIJON 23-10/22-11:** Prijazen, čustveno sproščujoč dan, ki ga boste tokrat preživeli med domačimi stenami, v krogu družine. Kljub vsem razlikam, ste zelo ponosni nanjo.
- STRELEC 23-11/21-12:** Pozitiven dan. Za konec tedna ne bi smeli ničesar načrtovati, saj je to storil že nekdo drug namesto vas. Ne boste mogli uiti, pa tudi zelite si ne.
- KOZOROG 22-12/20-1:** Okolice si danes nikakor ni na jasnem, kako naj se obnaša do vas, saj se na trenutke zdi, kot da bi prihajali z drugega planeta. S težavo izražate svoje ideje.
- VODNAR 21-1/19-2:** Privlačni se boste zdeli skrivnostnemu občudovalcu in kaj lahko se zgodi, da se boste zapletli v razmerje, ki bo osvežilo vaš vsakdan.
- RIBI 20-2/20-3:** Superdinamičen dan, ki bi ga morali izkoristiti za delo, ki zahteva ustvarjalnost ali potovanje. Ne pozabite obvestiti prijateljev, da se znova odpirate.

CESTE / SUHE IN NORMALNO PREVOZNE

Ceste po Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne. Promet poteka tekoče in brez zastojev, na mejnih prehodih ni daljšega čakanja za prestop meje. Prav tako je popolna zapora regionalne ceste Murska Soba — Lendava, obvoz pa je urejen skozi kraj Dobrovnik.

- ZASTOJI
- ZAPRTA CESTA
- POPRAVILA NA CESTIŠČU
- POLEDICA
- SAMO Z ZIMSKO OPREMO
- SPORTNA PRIREDITEV
- GOSTA MEGLA
- BENCINSKE CRPALKE 24 UR

belinka®
ambient

ekološka
barva
za les

V VEDNOST

Razvoj
agrometeorološke
dejavnosti

Agrometeorologija je kot mlada znanstvena disciplina sprva delovala v okviru klimatologije. Po letu 1950 je postala samostojna znanost, njeno področje dela je opredelila Komisija za agrometeorologijo pri Svetovni meteorološki organizaciji (WMO).

Od vrste agrometeoroloških dejavnosti je se posebej pomembno preučevanje vpliva meteoroloških in hidroloških elementov na rast in razvoj rastlin in živali ter s tem povezano načrtovanje in izvajanje agrotehničnih ukrepov.

Zacetki agrometeorološke službe v Republiki Sloveniji segajo v leto 1947, ko je bil osnovan agrometeorološki odsek pri Hidrometeorološkem zavodu. Agrometeorološka dejavnost je sprva obsegala dve osnovni področji delovanja: fenološka opazovanja in meritve, ter agrometeorološke analize. Z leti so se področja

agrometeorološkega oddelka dopolnjevala in danes jih lahko razdelimo v več skupin. Te so kontrola, obdelava in arhiviranje fenoloških podatkov, analize povezav med meteorološkimi parametri in fenološkimi fazami, preučevanje meteoroloških parametrov za ocenjevanje proizvodne sposobnosti zamljisc, spremljanje stanja kmetijskih rastlin, preskrbljenosti tal z vlogo, izdelava analiz za uporabnike.

Razvoj sodobnega komunikacijskega sistema bo zahteval močnejše povezovanje s kmetijsko agrometeorološkimi informacijami. V prihodnosti načrtujejo in do neke mere že izvajajo posodobitev regijskih agrometeoroloških centrov, ki bodo glede na raznolikost slovenskih pridelovalnih območij bolj povezani z neposredno kmetijsko problematiko posamezne regije.

Andreja Susnik